

انجمن مدیران صنایع

مجموعه بخشنامه‌های سازمان امور مالیاتی

سال ۱۳۹۶

(ویرایش دوم)

شماره ۱۴۷

بهمن ۱۳۹۶

واحد پژوهش

مجموعه بخشنامه های سازمان امور مالیاتی سال ۱۳۹۶

ویرایش دوم

فهرست

عنوان	صفحه
پیشگفتار	۵
بخشنامه ها	۴
بخش اول: مالی، پولی و اعتباری و ارز	۴
۱-۱. بخشنامه: ۲۳۰/۹۵/۱ - موضوع ماده (۱۶۹) مکرر قانون مالیاتهای مستقیم مورخ: ۱۳۹۶/۰۱/۲۰	۵
❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۶۹ مکرر	۹
۱-۲. بخشنامه ۲۰۰/۹۶/۷۸ - پذیرش برخی هزینه های مالی شرکتهای تامین سرمایه و بانی اوراق بهادر به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی	۱۲
۱-۳. بخشنامه ۲۰۰/۹۶/۸۷ - معافیت سود تفاوت نرخ ارز ناشی از تسعیر ارز حاصل از صادرات	۱۲
❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۴۱	۱۲
❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۴۷	۱۳
۱-۴. بخشنامه ۲۰۰/۹۶/۹۰ - عدم شمول اخذ عوارض آلایندگی در بازه زمانی قبل از حاکمیت ماده (۵۶) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (مصوب ۱۳۹۴/۰۶/۰۸)	۱۴
❖ قانون ارزش افزوده - ماده ۲۸	۱۴
۱-۵. بخشنامه ۲۳۰/۹۶/۶۴ - ابلاغ تصویبname هیات محترم وزیران در خصوص هزینه های قابل قبول مالیاتی و همچنین مالیات اجرای عملیات بهسازی و ارتقای سطح فنی و کیفی آزادراه تهران-قم - تاریخ: ۱۳۹۶/۰۵/۰۱	۱۵
❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۴۷	۱۵
❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۴۸	۱۶

بخش دوم: حقوقی ...

۱۹.....	۰۱/۲۹ - اصلاحیه بند(۳) ضوابط اجرایی موضوع ماده ۱۷۲ قانون مالیاتهای مستقیم (مورخ: ۱۳۹۶/۵/۲۳۰) بخشنامه:
۲۰	ضوابط اجرایی ماده ۱۷۲ ..... ۰۱/۲۹ - اصلاحیه بند(۳) ضوابط اجرایی موضوع ماده ۱۷۲ قانون مالیاتهای مستقیم
۲۱.....	۰۱/۳۰ - میزان معافیت مالیات بر درآمد حقوق سال ۱۳۹۶ (مورخ: ۱۳۹۶/۰۱/۲۰) بخشنامه: ۲-۲
۲۲.....	۰۱/۳۰ - میزان معافیت مالیات بر درآمد حقوق سال ۱۳۹۶ (مورخ: ۱۳۹۶/۰۱/۲۰) بخشنامه: ۲-۲
۲۳.....	۰۱/۳۰ - میزان معافیت مالیات بر درآمد حقوق سال ۱۳۹۶ (مورخ: ۱۳۹۶/۰۱/۲۰) بخشنامه: ۲-۲
۲۴.....	۰۱/۱۳ - قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۳) بخشنامه: ۳-۲
۲۵.....	۰۱/۱۳ - قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۳) بخشنامه: ۳-۲
۲۶.....	۰۱/۱۳ - قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۳) بخشنامه: ۳-۲
۲۷.....	۰۱/۱۳ - قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۳) بخشنامه: ۳-۲
۲۸.....	۰۱/۱۳ - قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۳) بخشنامه: ۳-۲
۲۹.....	۰۱/۱۳ - قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۳) بخشنامه: ۳-۲
۳۰.....	۰۱/۱۹ - درآمد مشمول مالیات قطعی شده گروه های اول و دوم صاحبان مشاغل (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۹) بخشنامه: ۵-۲
۳۱.....	۰۱/۱۹ - درآمد مشمول مالیات قطعی شده گروه های اول و دوم صاحبان مشاغل (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۹) بخشنامه: ۵-۲
۳۲.....	۰۱/۰۳ - نحوه اعمال معافیت ها و بخشودگی های مالیاتی (مورخ: ۱۳۹۶/۰۳/۰۳) بخشنامه: ۶-۲
۳۳.....	۰۱/۰۳ - نحوه اعمال معافیت ها و بخشودگی های مالیاتی (مورخ: ۱۳۹۶/۰۳/۰۳) بخشنامه: ۶-۲
۳۴.....	۰۱/۱۴۳ مکرر ..... ۱۰۵ - قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۰۵ ..... ۰۱/۰۳ - نحوه اعمال معافیت ها و بخشودگی های مالیاتی (مورخ: ۱۳۹۶/۰۳/۰۳) بخشنامه: ۶-۲
۳۵.....	۰۱/۱۱/۲۷ - تاریخ: ۱۳۹۶/۰۵/۰۷ ..... ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ - قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۳۸ مکرر ..... ۰۱/۰۳ - نحوه اعمال معافیت ها و بخشودگی های مالیاتی (مورخ: ۱۳۹۶/۰۳/۰۳) بخشنامه: ۶-۲
۳۶.....	۰۱/۰۵/۲۱ - فرآورده ..... ۱۳۹۶/۰۵/۰۵ - قانون ارزش افزوده - ماده ۱۲ ..... ۰۱/۰۳ - نحوه اعمال معافیت ها و بخشودگی های مالیاتی (مورخ: ۱۳۹۶/۰۳/۰۳) بخشنامه: ۶-۲

-۱۰.بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۷۲ - اصلاح آین نامه اجرایی موضوع ماده ۹۵ اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱	۳۸.....	۱۳۹۶/۰۵/۲۵
۱۱.بخشنامه: ۲۳۰/۹۶/۷۴ - ابلاغ صورتجلسه شورای عالی مالیاتی در خصوص ابهامات مطرحشده درباره بند ۳ ماده ۲۴۴ قانون مالیاتهای مستقیم - ۱۳۹۶/۰۵/۲۸	۳۸.....	
۱۲.بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۷۶ - ملغی الاثرشندن تصویبینامه شماره ۱۳۹۵/۰۶/۲۱ هیات محترم وزیران راجع به اجرایی دانستن مصوبه شماره ۵۳۹۷۰/۰۵/۱۰ مورخ ۵۲۴۰۶ هـ از سه سال گذشته (از تاریخ تصویب مصوبه پیشین هیات وزیران به شماره ۹۰۸۳۶/۰۴/۱۸) در خصوص تجدید ارزیابی داراییها - ۱۳۹۶/۰۵/۲۹	۳۹.....	
۱۳.بخشنامه ۲۶۰/۹۶/۷۵ - رعایت تبصره "۶" ماده ۲۴۷ قانون مالیاتهای مستقیم - ۱۳۹۶/۰۵/۲۹	۴۰.....	
۱۴.بخشنامه ۲۰۰/۹۶/۸۳ - ارسال جدول ضرایب تشخیص درآمد مشمول مالیات عملکرد سال ۱۳۹۵ - ۱۳۹۶/۰۵/۳۱	۴۱.....	
۱۵.بخشنامه ۲۰۰/۹۶/۸۲ - ابلاغ جدول ضرایب تشخیص درآمد مشمول مالیات عملکرد سال ۱۳۹۵ جهت اجراء در ادارت امور مالیاتی مستقر در شهرهای تهران، شمیرانات و ری (به استثنای شهرستانهای استان تهران) - ۱۳۹۶/۰۵/۳۱	۴۳.....	
۱۶.بخشنامه ۲۰۰/۹۶/۸۵ - ابلاغ رأی موضوع دادنامه شماره ۴۳۵-۴۳۴ مورخ ۱۰/۰۵/۱۳۹۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر رد خواسته ابطال بخشنامه شماره ۴۰۸۳/۲۳۰/۰۶-۱۰/۰۳/۱۳۹۲ ص مورخ ۱۳۹۶/۰۶/۰۶	۴۴.....	
۱۷.بخشنامه ۲۰۰/۹۶/۸۴ - ابلاغ دادنامه شماره ۴۳۳ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص ابطال بخشنامه شماره ۲۱۱-۳۳۶۸/۱۶۷۶۲ مورخ ۱۳۸۶/۰۲/۳۰ موضوع رسیدگی مالیاتی آخرین دوره اشخاص حقوقی منحله - ۱۳۹۶/۰۶/۰۶	۴۵.....	
۱۸.بخشنامه ۲۰۰/۹۶/۸۸ - ابلاغ قانون اصلاح ماده ۸۶ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ - ۱۳۹۶/۰۶/۰۸	۴۶.....	
۱۹.بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۹۲ - ابلاغ رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موضوع دادنامه شماره ۴۰۴ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۳ در خصوص ابطال بند ۱-۵ بخشنامه شماره ۲۰۰/۲۲۳۷۲۰ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۳۰ درخصوص معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیاتهای مستقیم - ۱۳۹۶/۰۶/۱۴	۴۶.....	

- ۲۰-۲. بخشنامه: ۲۰۰/۹۷/۳۰ - ابلاغ رای هیات عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر ابطال اطلاق دستورالعمل شماره ۲۴۴۶۸ /۲۰۰/۲۴۴۶۸ /ص
مورخ ۱۳۹۰/۰۱/۲۷ و بخشنامه های مربوط برای دفاتر استناد رسمی مبنی بر ارائه صورت حساب فصلی ۱۳۹۶/۰۶/۲۵- ۴۷.....
- ۲۱-۲. بخشنامه: ۲۳۰/۹۶/۹۴ - ابلاغ صورتجلسه شورای عالی مالیاتی درخصوص ابهامات مطرحشده درباره هزینه رسیدگی
موضوع تبصره ۶ ماده ۲۴۷ قانون مالیاتهای مستقیم- ۱۳۹۶/۰۶/۲۶- ۴۷.....
قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۲۴۷ ..... ۴۷ .....
- ۲۲-۲. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۹۶ - تبصره ۲ ماده ۱۱۹ قانون پنج ساله پنجم توسعه درخصوص شرط تسلیم اظهارنامه مالیاتی برای استفاده
از هرگونه معافیت مالیاتی- ۱۳۹۶/۰۷/۰۳- ۴۸.....
- ۲۳-۲. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۱۱۶ - اصلاح جدول حد آستانه (حداقل رقم اطلاعات (ماده (۸) آیین نامه اجرایی
موضوع تبصره (۵) ماده (۱۶۹) مکرر قانون مالیاتهای مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۶/۰۸/۲۰- ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ ..... ۴۹.....
- ۲۴-۲. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۱۱۷ - تمدید مهلت ارسال فهرست معاملات فصلی فصول بهار، تابستان و پاییز ۱۳۹۶ آییننامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده (۱۰)
آییننامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده (۱۶۹) قانون مالیات های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۶/۰۸/۲۳- ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ ..... ۴۹.....
- ۲۵-۲. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۱۳۱ اجرای حکم تبصره ۳ ماده ۱۴۷ قانون مالیاتهای مستقیم- ۱۳۹۶/۱۰/۰۴- ۴۹.....
- ۱-۱. بخشنامه: ۲۳۰/۹۶/۷ - ماده ۶۴ اصلاحی ۱۳۹۶/۰۴/۳۱ قانون مالیاتهای مستقیم درصدی از ارزش معاملاتی املاک (مورخ:
۵۰ ..... (۱۳۹۶/۱/۳۰)
- ۲-۱. بخشنامه: ۲۳۰/۹۶/۷ - ماده ۶۴ اصلاحی ۱۳۹۶/۰۴/۳۱ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۶۴ ..... ۵۱ .....
- ۱-۲. بخشنامه: ۲۳۰/۹۶/۱۵ - ابلاغ تصویبی نامه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در جهت مرتفع نمودن مشکلات مالیاتی واحدهای
کوچک و متوسط در اجرای مقررات تبصره الحقی ماده ۲۹ آیین نامه اجرایی ماده ۲۱۹ قانون مالیاتهای مستقیم (مورخ:
۵۴ ..... (۱۳۹۶/۰۲/۰۹)
- ۲-۱. بخشنامه: ۲۳۰/۹۶/۱۵ - ماده ۲۱۹ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۶۴ ..... ۵۴ .....
- ۲-۲. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۳۲ - امکان تقسیط مجدد بدھی های مالیاتی درخصوص واحدهای تولیدی (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۲۷) ..... ۵۵.....
- ۳-۱. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۱۶۷ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۶۷ ..... ۵۷ .....
- ۴-۳. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۱۳۷ - اعلام بهای فروش انواع خودروهای تولید داخل و مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی انواع
خودروهای وارداتی موضوع مواد ۴۲ و ۴۳ - تاریخ: ۱۳۹۶/۱۰/۱۰ ..... ۵۸.....
- ۵-۱. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۱۹ - مقررات و ضوابط اجرایی دارایی های استهلاک پذیر (موضوع ماده ۱۴۹ قانون مالیات های مستقیم
اصلاحی مصوب ۱۳۹۶/۰۴/۳۱) (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۳) ..... ۵۹.....

۵۹.....	❖ قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۱۴۹
۶۱	۱۰-۱. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۱۸ - احکام مالیاتی قانون بودجه سال ۱۳۹۶ (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۳)
۶۶.....	۱۰-۲. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۲۴ - احکام مالیاتی قانون برنامه پنجساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۹)
۷۶.....	۱۰-۳. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۲۶ - قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قبرس به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۹)
۷۶.....	❖ قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۱۶۸

پیشگفتار

با تصویب قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفند ۱۳۴۵ قانون مالیات‌ها نسبت به سال‌های اخیر به جهت ثبات بیشتر در اوضاع پس از آن به ویژه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و به خصوص در سال‌های اخیر به تغییر کلی یافت و

اقتصادی و سیاسی و مالی کشور در اصلاحاتی در وضعیت مالیاتی بر حسب ضرورت زمان و به منظور توسعه اقتصادی به عمل آمده است.

► تغییر و تحولات قوانین مالیاتی طی سال های ۱۳۵۷-۱۳۶۶

پس از پیروزی انقلاب اسلامی و به تناسب نیازها، شرایط، اوضاع و احوال سیاسی و اقتصادی مقررات متعدد و مختلفی در مورد انواع مالیات‌های مستقیم و غیر مستقیم به تصویب مراجع قانونگذاری رسیده است. در سال ۱۳۵۸ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۴۵ مورد بررسی قرار گرفت و بصورت لایحه‌ای قانونی توسط شورای انقلاب ارائه گردید. سپس در سال ۱۳۶۶ این قانون مورد اصلاح و تجدید نظر جامع قرار گرفت و به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید که از ابتدای سال ۱۳۶۸ لازم الاجرا گردید. لازم بذکر است که با توجه به عدم ثبات در سیاست گذاری‌های اقتصادی و فقدان برنامه‌آینده نگر، زمینه اصلاحات و وضع قوانین متعدد جدید را فراهم نمود بطوریکه در سالهای ۱۳۶۶ تا ۱۳۵۷ بیش از ۵۰ مورد اصلاح یا وضع مقررات جدید به تصویب مراجع ذیصلاح رسیده است.

► تغییر و تحولات قوانین مالیاتی طی سال های ۱۳۶۶-۱۳۷۱

با پایان جنگ تحملی و شروع مرحله بازسازی، تدوین و تصویب قانون برنامه پنج ساله اول توسعه و اجرای آن از ابتدای سال ۱۳۶۸ و به منظور تحقق اهداف پیش‌بینی شده و ایجاد زمینه‌های مساعد جهت اجرای برنامه توسعه، نیاز به بازنگری در قانون مالیات‌های مستقیم، ضرورت داشت. قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفند ماه سال ۱۳۶۶ به عنوان رکن اصلی مجموعه قوانین مالیاتی جاری کشور تلقی می‌گردد. به حکایت سوابق، اولین اصلاحیه بر قانون مذکور به تجویز تبصره ۷ قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور در سال ۱۳۷۱ وضع گردید و پس از آن نیز به طور موردي اصلاحاتی مطرح و به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

► تغییر و تحولات قوانین مالیاتی طی سال های ۱۳۷۱-۱۳۸۰

در نیمه دوم سال ۱۳۷۶ و بنا به دستور رئیس جمهور محترم و به لحاظ التزام به یک تفکر شفاف اقتصادی در طول برنامه سوم و نیز پرهیز از حاکمیت تفکر بخشی، تدوین طرح ساماندهی اقتصادی کشور با مسئولیت وزارت امور اقتصادی و دارایی سر لوحه قرار گرفت. متعاقباً در سال ۱۳۷۸ با تدوین برنامه سوم، احکام قانونی مربوط در قالب برنامه مذکور مورد توجه قرار گرفت و ب اساس ماده ۵۹ قانون مزبور به منظور افزایش کارایی نظام مالیاتی و رفع موانع سازمانی و تمرکز کلیه امور مربوط به مالیات به دولت اجازه داده شد که اقدام به تاسیس یک موسسه مستقل دولتی تحت عنوان سازمان امور مالیاتی کشور زیر نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی بنماید. مضارفاً با تأکید بر خود اظهاری در نظام مالیاتی کشور وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف به راه اندازی و طراحی نظام جامع اطلاعات مالیاتی کشور گردید.

۱- از وجوده مهم اصلاحات قانون مالیاتهای مستقیم طی این دوره می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

۲- اصلاح ساختار معافیت های مالیاتی خصوصاً معافیت های اشخاص حقوقی، موسسات و نهادها به منظور رفع تبعیض و ایجاد شرایط رقابتی برای فعالیت بنگاه های اقتصادی.

۳- حذف منابع مالیاتی بر اثر غیرکارآمد شامل مالیات سالانه املاک، مستغلات مسکونی خالی و اراضی با بر به منظور کاهش هزینه های اجتماعی مودیان در پرداخت مالیات.

۴- تعدیل نرخهای مالیات به ارث - درآمد و اشخاص حقوقی متناسب با تورم و افزایش شاخص قیمت ها.

در اواخر سال ۱۳۸۰، اصلاحات اساسی در قانون مالیات های مستقیم به تصویب رسید که امیدهای زیادی را برای بهبود نسبی وضعیت اقتصادی کشور فراهم نمود، که به انقلاب مالیاتی معروف است.

» تغییر و تحولات قوانین مالیاتی طی سال های ۱۳۸۰-۱۳۹۴

همچنین طی چند سال گذشته نیز الحالاتی از قوانین و مقررات دیگر به آن افزوده یا موادی از آن حذف شد. در سال ۱۳۹۱ وزارت امور اقتصادی و دارایی لایحه اصلاح قانون مالیات های مستقیم را با تعداد چهل و سه ماده و تبصره های آن پیشنهاد کرد و مورد تصویب هیئت وزیران قرار گرفت و با قید یک فوریت در ۱۳۹۱/۰۸/۱۰ تقدیم مجلس شورای اسلامی شد. دولت هدف از ارائه این اصلاحیه را دستیابی به رشد پایدار توأم با عدالت اقتصادی و به عنوان یکی از اهداف سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ و سیاست های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی، و توجه به تأثیر اصلاح نظام های کلیدی و محوری اقتصاد، کاهش اتكای بودجه دولت به عواید حاصل از نفت و گاز، ارتقای جایگاه مالیات ها در تأمین منابع مالی دولت، پیش بینی تمهیدات ویژه برای دهکده های مختلف درآمدی و همچنین پیش بینی تغییرات قانونی در طرح جامع نظام مالیاتی دانست.

قید یک فوریت لایحه مذکور در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۱/۰۸/۰۳ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید. پس از طرح لایحه در کمیسیون اقتصادی مجلس و اعمال تغییراتی در محتوای آن، لایحه اصلاحی قانون مالیات های مستقیم به شکل ماده واحده ای حاوی تعداد شصت و چهار بند در ۱۳۹۲/۱۰/۲۵ برای رأی گیری به صحن علنی مجلس تقدیم شد. با همزمانی تصویب قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و پیش بینی برخی اصلاحات در قانون مالیات های مستقیم از جمله حذف مواد ۱۳۲ و ۱۳۸ و الحاق ماده ۱۳۸ مکرر، ماده واحده مذکور در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۵ با اصلاح مجدد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و برای اعلام نظر به شورای نگهبان تقدیم شد. شورای نگهبان طی دو مرحله بررسی مواردی را نیازمند بازنگری و تغییر دانست که در نهایت قانون ماده واحده اصلاح موادی از قانون مالیات های مستقیم در ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ با شصت بند به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و مورد تأیید شورای نگهبان نیز قرار گرفت و از ۱۳۹۵/۰۱/۰۱ لازم الاجرا می باشد.

تغییرات مهم اصلاحیه اخیر شامل عناوین زیر است:

۱- تغییر در فرایند مالیات بر اثر و ساده سازی آن برای مددیان مالیاتی

-
- ۲- ایجاد عدالت مالیاتی و همسانسازی در نحوه مالیات‌ستانی از مشاغل و همچنین روش رسیدگی بر پایه اطلاعات و مستندات
  - ۳- تغییر اساسی در معافیت مالیاتی واحدهای صنعتی ومعدنی و نیز صنعت حمل و نقل و ایرانگردی و جهانگردی از طریق تشویق به سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی
  - ۴- احیای پایگاه‌های اطلاعات مالیاتی از طریق پایگاه‌های اطلاعاتی دولتی و خصوصی برای اصلاح تشخیص مالیات و تبیین عدالت مالیاتی
  - ۵- برطرف شدن ضعف ضمانت اجرایی قانون با تعریف قانونی جرم و مجرمان مالیاتی هدف دفتر پژوهشی و کارشناسی انجمن مدیران صنایع در این گزارش، بررسی و ارائه بخشنامه‌های جدید قانون مالیات‌های مستقیم ارائه شده از طرف سازمان مالیاتی کشور است. تا این انجمن، بعد از انتخابات جدید هیات مدیران صنایع و برنامه‌ریزی‌های پژوهشی و اجرایی جدید خود با توجه به اهداف، چشم‌اندازها و منشور سازمانی جهت همسو بودن با سیاست‌ها، مصوبات و ابلاغیه‌های دولت دوازدهم برای دستگاه‌های اجرایی، قانون برنامه ششم، گزارش استراتژیک توسعه یافته‌گی و صنعتی شدن و به طور کلی برنامه‌های پژوهشی و اجرایی کشور در سال اقتصاد مقاومتی (تولید و اشتغال) و دولت دوازدهم، اقدام نماید.

بخشنامه‌ها

بخش اول: مالی، پولی و اعتباری و ارز

۱-۱. بخشنامه: ۹۵/۱-۲۳۰- موضوع ماده (۱۶۹) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم مورخ: ۱۳۹۶/۰۱/۲۰

ارسال رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موضوع دادنامه شماره ۱۲۹۴ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۰۳ درخصوص ابطال بند(۷-۳) دستورالعمل اجرائی شماره ۲۰۰/۲۴۶۸/ص مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۲۷ موضوع ماده (۱۶۹) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۱/۲۷.

اصلاحی آین نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده ۱۶۹ اصلاحی ق.م.

بر اساس پیشنهاد شماره ۲۰۰/۱۷۷۰ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۰۴ سازمان امور مالیاتی کشور و موافقت وزیر محترم امور اقتصادی و دارای طی نامه شماره ۲۱۲۳۵۵ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۱، قبضت اخیر آین نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ به شرح ذیل اصلاح و ابلاغ می‌گردد:

تجویه ارسال فهرست معاملات توسط اشخاص موضوع این آین نامه برای کلیه فصول سال ۱۳۹۵ کماکان مطابق مقررات دستورالعمل‌های قبلی صادره توسط سازمان امور مالیاتی کشور خواهد بود.

همچنین در اجرای تبصره (۳) ماده (۱۰) آین نامه موضوع مهلت ارسال اطلاعات معاملات فصل پاییز سال ۱۳۹۵ تا پایان فروردين سال ۱۳۹۶ تمدید می‌گردد.

آین نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده ۱۶۹ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم

فصل اول: تعاریف

ماده (۱) در این آین نامه، اصطلاحات در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

(الف) سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور.

(ب) قانون: قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۶۶ و اصلاحی‌های بعدی آن.

(ج) اشخاص حقوقی: کلیه اشخاص که به عنوان قوانین و مقررات مربوط به عنوان شخص حقوقی شناخته می‌شوند. دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری از نظر مقررات این آین نامه شخص حقوقی محسوب می‌شوند.

(د) صاحبان مشاغل: کلیه اشخاص حقیقی مشمول فصل چهارم باب سوم قانون.

(ه) شماره اقتصادی: شماره منحصر به فردی است که توسط سازمان امور مالیاتی کشور، حسب مورد به اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل اختصاص داده می‌شود.

(و) سامانه الکترونیکی: سامانه الکترونیکی است که برای ثبت نام مددیان مالیاتی توسط سازمان ایجاد می‌شود.

(ز) سامانه معاملات: سامانه الکترونیکی است که به منظور انجام تکاليف مقرر توسط اشخاص مشمول برای ارسال فهرست معاملات در اجرای این آین نامه توسط سازمان ایجاد می‌شود.

(ح) معاملات: هرگونه فعالیت اعم از تجاری و غیرتجاری است که منجر به خرید کالا و خدمات و دارایی یا تحصیل درآمد درازای فروش کالا و دارایی یا لرده خدمات برای اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل مربوط به خرید و فروش قانون می‌شود.

(ط) فهرست معاملات: گزارشی است حاوی لیست معاملات مربوط به خرید و فروش کالا و خدمات.

(ی) صورتحساب: مطابق فرم‌های تعریف شده در آین نامه اجرایی ماده ۹۵ قانون می‌باشد.

(ک) ثبت‌نام: بث اطلاعات هویتی، مکانی و مجوزهای فعالیت مددیان در سامانه به منظور صدور شماره اقتصادی.

(ل) مصرف‌گذنده نهائی: شخص حقیقی است که کالا و خدمات را مناسب با نیاز خود برای مصارف شخصی خریداری کند و از آن برای عرضه کالاها و خدمات به دیگران استفاده ننماید.

(م) شناسه مشارکت مدنی: شماره شناسایی است که توسط سازمان برای صاحبان مشاغل (اشخاص حقیقی) که به صورت مشارکت مدنی اداره می‌شوند، تخصیص داده می‌شود.

(ن) کارت اقتصادی: کارتی است حداقل شامل نام مژدی و شماره اقتصادی وی که از طرف سازمان صادر و حسب مورد در اختیار اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل قرار داده می‌شود.

(س) شماره اختصاصی اشخاص خارجی: شماره منحصر به فردی است که طبق مقررات موضوعه به اتباع خارجی تخصیص داده می‌شود.

فصل دوم: ثبت نام در نظام مالیاتی

ماده (۲) اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع قانون مکلف‌اند با رعایت ضوابط و مقررات این آئین‌نامه و به ترتیبی که سازمان اعلان می‌نماید، نسبت به ثبت نام در نظام مالیاتی کشور اقدام نمایند.

تبصره- فرآخوان‌های قبلي ثبت نام سازمان که تا پایان سال ۱۳۹۴ انجام شده است، کما کان معتبر می‌باشد.

ماده (۳) صاحبان مشاغل مکلف به ثبت نام، می‌باشند برای هر واحد شغلی یا برای هر محل، جداگانه در نظام مالیاتی ثبت نام نمایند.

تبصره ۱- چنانچه صاحبان مشاغل موضوع این آئین‌نامه بر اساس مجوز صادره از طرف مراجع ذی صلاح، پيش از يك محل فعالیت برای همان مجوز داشته باشند، برای نشانی اين محل ها فقط يك ثبت نام صورت خواهد گرفت و بترا بر اعلام مؤذی يكی از اين محل ها، به عنوان محل اصلی فعالیت مشخص و سایر محل ها به عنوان شعبه منظور خواهد شد. در صورت عدم انتخاب مؤذی، تعین محل اصلی فعالیت به تشخیص سازمان خواهد بود.

تبصره ۲- چنانچه صاحبان مشاغل موضوع این آئین‌نامه در يك محل پيش از يك فعالیت شغلی داشته باشند، مکلف به يك ثبت نام برای كلیه فعالیت های شغلی محل مذکور می‌باشد.

تبصره ۳- در مرود کارگاهها و واحدهای تولیدی که نوع فعالیت آنان ایجاد دفتر یا فروشگاه در يك یا چند محل دیگر را اقتضاء نماید، مؤذی می‌تواند برای کلیه محل های مذکور يك ثبت نام به نشانی که به عنوان محل اصلی فعالیت اعلام می‌نماید، انجام و يك فقره اظهارنامه برای کلیه درآمدهای حاصل از فعالیت های خود تسلیم نماید. در این صورت برای مؤذی مزبور يك پرونده به نشانی که اعلام می‌نماید، تشکیل می‌شود.

ماده (۴) مشاغلی که به صورت مشارکت مدنی اعم از قوهای اداری یا اختیاری اداره می‌شوند، به عنوان يك مؤذی در نظام مالیاتی ثبت نام خواهند شد. صاحبان مشاغل مذکور مکلف‌اند در زمان ثبت نام، اطلاعات مورد دیگران کلیه شرکا و نسبت سهم هر شریک را اعلام نمایند.

ماده (۵) مشمولین ثبت نام مکلف‌اند هر گونه تغیرات از جمله، انحلال، تعطیل فعالیت [دام می‌موت (تعلیق)]، تغیر نام، تغیر شغل، تغیرشانی، تبدیل فعالیت افرادی به مشارکتی و یا بالعکس، تغیر شرکا (اختیاری یا قوهایی) و یا سایر موارد را حد اکثر ظرف مدت دو ماه از تاریخ انجام یا وقوع تغیرات به سازمان اعلام نمایند.

ماده (۶) سازمان موظف است پس از تکمیل فرآیند ثبت نام مؤذین در نظام مالیاتی، برای آنها شماره اقتصادی تخصیص و کارت اقتصادی صادر نماید.

ماده (۷) صاحبان مشاغل و اشخاص حقوقی مشمول ثبت نام مکلف‌اند مادامی که برای آنها شماره اقتصادی جدید صادر نشده است، حسب مورد از شماره ملی، شناسه ملی، شناسه مشارکت مدنی و شماره اختصاصی اشخاص خارجی استفاده نمایند.

تبصره- اشخاص حقوقی که قبل از در نظام مالیاتی ثبت نام کرده و شماره اقتصادی دوازده ماهی خود را دریافت نموده‌اند، می‌توانند تا زمان دریافت شماره اقتصادی جدید از شماره اقتصادی مذکور در معاملات خود استفاده نمایند.

فصل سوم: نحوه صدور صورتحساب و استفاده از شماره اقتصادی

ماده (۸) اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع قانون مکلف‌اند برای فروش کالا و عرضه خدمات خود صورتحساب صادر و شماره اقتصادی خود و خریدار را بر روی صورتحساب‌ها، قراردادها و سایر اسناد مشابه درج نمایند.

تبصره- چنانچه خریدار کالا، خدمت و یا دارایی مکلف به ثبت نام در نظام مالیاتی نباشد و یا از جمله اشخاص حقوقی مصرف کننده نهایی و یا اشخاص حقوقی موضوع ماده ۸۱ قانون (فعالیت‌های کشاورزی، دامپروری، دامداری، پرورش ماهی و زنبورعمل و پرورش

طیور، صیادی و ماهیگیری، نوغان‌داری، اجای مرانع و جنگل‌ها، بالات اشجار از هر قبیل و نخلات) باشد، الزامی به درج شماره اقتصادی خریدار در صورتحساب صادره تحوّل‌داد بود.

فصل چهارم: تکالیف مؤیدان در خصوص ارسال فهرست معاملات

ماده ۹) اشخاص زیر مشمول ارسال فهرست معاملات می‌باشند:

(الف) کلیه اشخاص حقوقی؛

ب) صاحبان مثاظلی که حسب نوع و یا حجم فعالیت جزو گروه اول موضوع ماده ۲ آین نامه اجرایی ماده ۹۵ قانون محاسب می‌شوند؛

ج) صاحبان مشغول مشغول اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده

نیزه - اشخاص موضوع این ماده با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل تغییر تحوّل‌داد بود.

ماده ۱۰) اشخاص مشمول ماده ۹ این آین نامه مکلفاند فهرست معاملات خود را مطابق اقلام اطلاعاتی مندرج در سامانه معاملات تهیه و ارسال نمایند. فهرست معاملات حدّاًکثر در مقاطع سه‌ماهه (فصلی) تهیه و تا یک ماه و نیم پس از پایان هر فصل به صورت الکترونیکی از طریق درگاه اینترنتی سازمان برای سامانه معاملات ارسال و یا به صورت لوح فشرده در قالب اطلاعات در خواستی سازمان به اداره امور مالیاتی ارائه شود. چنانچه انتهای سال مالی اشخاص حقوقی در خلال یکی از فصول سال شمسی باشد، این اشخاص مکلفاند برای آن فصل دو فهرست معامله تقطیم و ارسال نمایند. بنحوی که از ابتدای فصل تا پایان سال مالی خود یک فهرست معامله و همچنین از ابتدای سال مالی تا پایان آن فصل نیز یک فهرست معاملات دیگر ارسال نمایند.

نیزه ۱- سازمان می‌تواند تمام یا بخشی از اشخاص مشمول را مکلف نمایند که فهرست معاملات خود را به تفکیک هر صورتحساب،

از طریق درگاه اینترنتی سازمان برای سامانه معاملات ارسال نمایند.

نیزه ۲- چنانچه معاملات انجام شده به صورت ارزی صورت پذیرفته باشد، باید مبالغ ارزی، نوع ارز، تاریخ برآبری ارز (تاریخ ارز مورد معامله) و معادل ریالی معامله انجام شده در صورتحساب ها و استاد درآمدی صادره و همچنین در فهرست معاملات ارسالی، قيد شود.

نیزه ۳- سازمان می‌تواند حسب ضرورت جهت تسهیل در ارسال فهرست معاملات و مطابق با ماهیت اطلاعات، با موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی بازه زمانی دریافت اطلاعات را افزایش و یا روش دریافت اطلاعات را تغییر دهد.

ماده ۱۱) مشمولین ارسال فهرست معاملات در موارد خرید کالا، خدمات و یا دارایی از اشخاص حقوقی موضوع ماده ۸۱ قانون

(فعالیت‌های کشاورزی، دامپروری، پرورش ماهی و زنپروری و پرورش طیور، صیادی و ماهیگیری، نوغان‌داری، اجای مرانع و جنگل‌ها، بالات اشجار از هر قبیل و نخلات) و یا از اشخاصی که مکلف به ثبت‌نام در نظام مالیاتی نیستند، الزامی به درج شماره اقتصادی فرودشانه در فهرست معاملات ارسالی تحوّل‌داده است و می‌توانند این گونه خریدهای خود را به صورت مجموع اعلام نمایند.

ماده ۱۲- ارسال اطلاعات واردات و صادرات کالا و خدمات می‌باید با درج شماره کوتاژ اطلاعاتی گمرکی و کد گمرک ترخیص کننده و شماره اختصاصی اشخاص خارجی حسب مورد صورت پذیرد.

فصل پنجم: موارد عدم مشمول ارسال فهرست معاملات

ماده ۱۳- موارد زیر مشمول ارسال فهرست معاملات نمی‌باشند:

- خرید و فروش سود و کارمزد اوراق بهادار؛

- خرید و فروش سهام و سهم الشرکه و حق تقدیم سهام یا سهم الشرکه؛

- سود و کارمزد و جریمه‌های بانک‌ها، صندوق تعاون، صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی، مؤسسات اعتباری غیر بانکی

مجاز و صندوق‌های فرض الحسن؛

- سود سهام و سهم الشرکه؛

- حق عضویت اعضاء مجتمع حرفه‌ای، احزاب و انجمن‌ها و تشکل‌های غیردولتی دارای مجوز از مراجع ذیصلاح؛
- کمک‌ها، جوازات و هدایای بلاعرض؛

- بهانه که تحت عنوان جریمه یا خسارت، نوع عوارض و مالیات (باستثناء مالیات و عوارض قانون مالیات بر ارزش افزوده) حق ثبت، حق تبر، حقوق گیرکاری و موارد مشابه، به دستگاه‌های اجرایی پرداخت می‌گردد؛

- حقوق و دستورالعمل موضع فصل سوم از باب سوم قانون مالیات‌های مستینه؛

- وجود پرداختی باست حق نگهداری (شارژ) ساختمان محل فعالیت و آبونمان‌های پرداختی.

فصل ششم - سایر مقررات

ماده ۱۴- در هر صورتحساب خرید از اشخاص حقیقی تا میزان ۵٪ مبلغ حد نصاب معاملات کوچک موضوع تصریه یک ماده (۳) قانون برگزاری ملاقات، الزامی به درج شماره انتصادی فروشنده در فهرست خریدار نمی‌باشد. خریداران، اطلاعات خریدهای مذکور را در فهرست معاملات خرید با عنوان «معاملات کمتر از ۵٪ حد نصاب» درج و ارسال نمایند.

ماده ۱۵- فرآیند ارسال و دریافت اطلاعات معاملاتی که محروم‌های می‌باشد، مناسب با وضعیت ارسال کننده و ماهیت اطلاعات، با هماهنگی دستگاه اجرایی ذی‌ربط و موافقت سازمان تعیین خواهد شد.

ماده ۱۶- اشخاصی که در چارچوب آئین‌نامه موضوع تصریه (۵) ماده ۱۶۹ مکرر قانون نسبت به ارسال اطلاعات معاملات اقدام می‌نمایند، ارسال مجدد همان اطلاعات در راستای مدرجات این آئین‌نامه یا دستورالعمل‌های مرتبط ضرورت ندارد.

ماده ۱۷- در موارد ذیل شماره انتصادی باطل می‌گردد:

- قوت اشخاص حقیقی؛

- اعلام اشخاص حقیقی مبنی بر خاتمه فعالیت انتصادی؛

- اخلال اشخاص حقیقی ثبت شده پس از تمام عملیات تصفیه و اعلام ختم تصفیه و سایر اشخاص حقیقی پس از لغو مجوز فعالیت؛

- حدود حکم مراجع قضایی مبنی بر ابطال شماره انتصادی.

ماده ۱۸- عدم انجام تکالیف مقرر در این آئین‌نامه و دستورالعمل‌های مرتبط مشمول جرائم مقرر در قانون می‌باشد. این حکم مانع اجرای دیگر قوانین موضوعه نخواهد بود.

فصل هفتم: جوانم

ماده ۱۹- عدم انجام هر یک از تکالیف مقرر در ماده ۱۶۹ قانون مشمول جریمه‌های مقرر در ماده مذکور به شرح زیر می‌باشد. جرائم مذکور با رعایت مهلت مقرر در ماده (۱۵۷) قانون قابل مطالبه خواهد بود.

ردیف	شرح تخلف	فرع جریمه	مأخذ محاسبه جریمه
۱	عدم صدور صورتحساب فروش کالا یا ارائه خدمت	٪۲	مبلغ مورد معامله
۲	عدم درج شماره انتصادی خود	٪۲	مبلغ مورد معامله
۳	عدم درج شماره انتصادی طرف معامله	٪۲	مبلغ مورد معامله
۴	استفاده از شماره انتصادی خود برای معاملات دیگران	٪۲	مبلغ مورد معامله
۵	استفاده از شماره انتصادی دیگران برای معاملات خود	٪۲	مبلغ مورد معامله
۶	عدم ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان طبق روش‌های تعیین شده	٪۱	مبلغ معاملاتی که فهرست آن‌ها ارائه نشده است

تصریه - در صورت انجام تخلفات موضوع ردیف‌های یک الی سه جدول فوق الذکر در هر معامله، جریمه قابل محاسبه و مطالبه حداکثر معادل ۲٪ مبلغ همان معامله خواهد بود.

این آئین‌نامه در اجرای پیشنهاد ۳ ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستینه مصوب ۱۳۹۶/۷/۳۱ به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور در هفت فصل و ۱۹ ماده و ۱۱ تبصره تصویب و مقررات آن از ۱۳۹۵/۱/۱ لازم‌الاجرا می‌باشد. نحوه ارسال فهرست معاملات توسط اشخاص موضوع این آئین‌نامه برای فصول بهار و تابستان سال ۱۳۹۵ کماکان مطابق مقررات و دستورالعمل‌های قبلی صادره توسط سازمان امور مالیاتی کشور خواهد بود.

❖ قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۱۶۹ مکرر

ماده ۱۶۹ مکرر - به منظور شفاقت فعالیت‌های اقتصادی و استقرار نظام یکپارچه اطلاعات مالیاتی، پایگاه اطلاعات هویتی، عملکردی و دارایی مودیان مالیاتی شامل مواردی نظیر اطلاعات مالی، پولی و اعتباری، معاملاتی، سرمایه‌ای و ملکی اشخاص حقیقی و حقوقی در سازمان امور مالیاتی کشور ایجاد می‌شود.

وزارت‌خانه‌ها، موسسات دولتی، شهرداری‌ها، موسسات وابسته به دولت و شهرداری‌ها، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانکها و موسسات مالی و اعتباری، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سایر اشخاص حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی که اطلاعات مورد نیاز پایگاه فوق را در اختیار دارند و یا به نحوی موجبات تحصیل درآمد و دارایی برای اشخاص را فراهم می‌آورند، موظفند اطلاعات به شرح بسته‌های ذیل را در اختیار سازمان امور مالیاتی کشور قرار دهند.

الف - اطلاعات هویتی:

- ۱- اطلاعات هویتی و مکانی اشخاص حقیقی و حقوقی
- ۲- مجوزهای فعالیت اقتصادی و همچنین مجوزهای مربوط به انجام معاملات تجاری و عقد قراردادها

ب - اطلاعات معاملاتی اشخاص:

- ۱- معاملات (خرید و فروش دارایی‌ها، کالاها و خدمات)
- ۲- تجارت خارجی (واردات و صادرات کالاها و خدمات)
- ۳- قراردادهای مربوط به انجام معاملات و فعالیت‌های تجاری
- ۴- قراردادهای مربوط به انجام عملیات پیمانکاری و هرگونه خدمات
- ۵- اطلاعات مربوط به خرید و فروش ارز و سکه طلا
- ۶- اطلاعات انواع بیمه‌نامه‌های صادره و خسارت‌های پرداختی
- ۷- بارنامه و صورت وضعیت حمل و نقل بار و مسافر

پ - اطلاعات مالی، پولی و اعتباری و سرمایه‌ای اشخاص:

- ۱- جمع گردش سالانه (دوره مالی) نقل و انتقال سهام و سایر اوراق بهادار
- ۲- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع حسابهای بانکی
- ۳- جمع گردش و مانده سالانه (دوره مالی) انواع سپرده‌ها و سود آنها
- ۴- تسهیلات بانکی اعم از ارزی و ریالی در قالب کلیه عقود و همچنین کلیه تعهدات اعم از گشایش اعتبار اسنادی و تنزیل اعتبار اسنادی، ضمانت‌ها و نظایر آن
- ت - اطلاعات دارایی‌ها، اموال و املاک و همچنین نقل و انتقال آنها

ث - سایر اطلاعات فعالیت‌های اقتصادی که با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران به موارد مزبور اضافه خواهد شد.

تبصره ۱- کلیه اشخاص و مراجعی که به نحوی در جریان عملیات مربوط به مالکیت، نگهداری، انتقالات، خدمات بیمه‌ای و معاملات دارایی‌های مذکور می‌باشند موظفند به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور مقرر می‌دارد اطلاعات مربوط را به آن سازمان ارائه دهند.

متخلص از مفاد حکم این تبصره علاوه بر مسؤولیت تضامنی که با مودی در پرداخت مالیات خواهد داشت مشمول جریمه‌ای معادل یک‌دوم تا دو برابر مالیات پرداخت شده خواهد بود.

تبصره ۲- سازمان امور مالیاتی کشور موظف است امکان دسترسی برخط (آنلاین) بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بیمه مرکزی، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس اوراق بهادر، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و همچنین سایر دستگاههای اجرائی را به فهرست بدھکاران مالیاتی فراهم آورد تا استفاده‌کنندگان مذکور بتوانند با حفظ طبقه‌بندی، اطلاعات دریافتی را در ارائه خدمات به اشخاص بدھکار مالیاتی لحاظ کنند.

تبصره ۳- اشخاص متخلص از حکم این ماده علاوه بر محکومیت به مجازات مقرر در این قانون، مسؤول جبران زیانها و خسارات واردہ به دولت خواهند بود.

تبصره ۴- دستگاههای اجرائی که مطابق قانون نیاز به این اطلاعات دارند، مجازند با تصویب هیأت وزیران و حفظ طبقه‌بندی مربوط، از اطلاعات موجود در پایگاه اطلاعات موضوع این ماده در حد نیاز استفاده کنند.

تبصره ۵- ترتیبات اجرای احکام این ماده و نحوه دسترسی برخط، تعیین حد آستانه (تعیین حداقل رقم اطلاعات)، دریافت و ارسال اطلاعات و مهلت آن با حفظ محرمانه بودن آن از اشخاص مذکور بهموجب آئین‌نامه‌ای است که طرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و مشارکت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه می‌شود و به تصویب وزیران امور اقتصادی و دارایی و دادگستری می‌رسد.

تبصره ۶- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است بانک اطلاعات ثبتی شرکتها را طراحی و سامانه اطلاعاتی آن را به نحوی ایجاد کند که موجبات دسترسی برخط سازمان امور مالیاتی کشور به سامانه مزبور فراهم آید.

تبصره ۷- وزارت راه و شهرسازی موظف است حداقل شش ماه پس از تصویب این قانون «سامانه ملی املاک و اسکان کشور» را ایجاد کند. این سامانه باید به گونه‌ای طراحی شود که در هر زمان امکان شناسایی برخط مالکان و ساکنان یا کاربران واحدهای مسکونی، تجاری، خدماتی و اداری و پیگیری نقل و انتقال املاک و مستغلات به صورت رسمی، عادی، وکالتی و غیره را در کلیه نقاط کشور فراهم سازد. وزارت راه و شهرسازی موظف است امکان دسترسی برخط به سامانه مذکور را برای سازمان امور مالیاتی کشور ایجاد کند.^(۱)

۱. به موجب بند ۴۲ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، این متن و تبصره های آن جایگزین ماده (۱۶۹) مکرر قانون و تبصره های آن شد.

"ماده ۱۶۹ مکرر - به سازمان امور مالیاتی کشور اجازه داده می شود برای اشخاص حقیقی و حقوقی کارت اقتصادی شامل شماره اقتصادی صادر کند. اشخاص حقیقی و حقوقی که حسب اعلام سازمان امور مالیاتی کشور موظف به اخذ کارت اقتصادی می شوند مکلفاند براساس دستورالعملی که توسط سازمان مزبور تهیه و اعلام می شود برای انجام دادن معاملات خود صورت حساب صادر و شماره اقتصادی مربوط را در صورتحساب ها و فرم ها و اوراق مربوط درج نموده و فهرست معاملات خود را به سازمان امور مالیاتی کشور تسلیم کنند. عدم صدور صورتحساب یا عدم درج شماره اقتصادی خود و طرف معامله حسب مورد یا استفاده از شماره اقتصادی خود برای معاملات دیگران یا استفاده از شماره اقتصادی دیگران برای معاملات خود مشمول جریمه های معادل ده درصد (۱۰٪) مبلغ مورد معامله ای که بدون رعایت ضوابط فوق انجام شده است خواهد بود.

عدم ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان امور مالیاتی کشور طبق دستورالعمل صادره مشمول جریمه های معادل یک درصد (۱٪) معاملاتی که فهرست آنها ارائه نشده است خواهد بود. جرایم مذکور توسط اداره امور مالیاتی مربوط با رعایت مهلت مقرر در ماده (۱۵۷) این قانون مطالبه خواهد شد و مودی مکلف است ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ برگ مطالبه نسبت به پرداخت آن اقدام کند. در غیر این صورت معرض شناخته شده و موضوع جهت رسیدگی و صدور رأی به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع خواهد شد.

رأی هیأت مزبور قطعی و لازم الاجرا است. جریمه مذکور غیرقابل بخشش است و از طریق مقررات اجرایی موضوع این قانون قابل وصول خواهد بود.

تبصره ۱ -استفاده کنندگان از شماره اقتصادی دیگران نسبت به مالیات بر درآمد و همچنین جرایم موضوع این ماده با اشخاصی که شماره اقتصادی آنان مورد استفاده قرار گرفته است مسئولیت تضامنی خواهند داشت.

تبصره ۲ - در صورتی که طرفین معامله در معاملات خود از انجام دادن هر یک از تکالیف مقرر در این ماده خودداری نمایند، متضامنا مسئول خواهند بود و در مواردی که خریدار از ارائه شماره اقتصادی خودداری کند، چنانچه فروشنده مشخصات خریدار و موضوع معامله را ظرف مهلت یک ماه به سازمان امور مالیاتی کشور اعلام نماید مشمول جریمه تخلف فوق از این بابت نخواهد بود.

تبصره ۳ -اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۹۵) این قانون مکلف به نگهداری صورتحساب های مربوط به خریدهای خود در سال عملکرد و سال بعد از آن می باشند و در صورت درخواست مأموران مالیاتی باید به آنان ارائه دهند. در غیر این صورت مشمول جریمه های معادل ده درصد (۱۰٪) صورت حساب های ارائه نشده خواهند بود."

۱-۲. بخشنامه ۹۶/۷۸-۲۰۰ پذیرش برخی هزینه های مالی شرکتهای تامین سرمایه و بانی اوراق بهادر به**عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی - ۱۳۹۶/۰۵/۲۹**

در اجرای تبصره یک ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحیه های بعدی آن و بنابر موافقت شماره ۸۵۲۲۷ مورخ ۱۳۹۶/۵/۴ وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور، بدینوسیله مقرر می دارد:

۱- درخصوص شرکتهای تامین سرمایه، کارمزد پرداختی بابت نگهداری اوراق موضوع تبصره های (۱) و (۲) ماده ۱۴۳ مکرر الحقی بقانون مالیاتهای مستقیم به موجب ماده (۷) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید مصوب ۱۳۸۸ که مازاد بر سود اوراق به دارندگان اوراق مذکور پرداخت می شود و همچنین هزینه های فروش به کسر و یا باخرید به صرف اوراق مذکور که شرکت های تامین سرمایه در راستای فعالیت بازارگردانی متحمل می شوند، جزء هزینه های قابل قبول شرکت های مذبور پذیرفته می شود.

۲- درخصوص بانی اوراق بهادر، هزینه مالی که بانی بابت انتشار اوراق موضوع بند ۲۴ ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادر جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۸۴ می پردازد و همچنین کارمزد تخصیصی یا پرداختی به شرکت های تامین سرمایه از بابت تعهد پذیره نویسی و بازارگردانی اوراق در هر دوره جزء هزینه قابل قبول بانی اوراق بهادر پذیرفته می شود.

هزینه های فوق از ابتدای سال ۱۳۹۴ به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته خواهد شد." ۳۵-۵/۱۱

۱-۳. بخشنامه ۹۶/۸۷-۲۰۰ معافیت سود تفاوت نرخ ارز ناشی از تسعیر ارز حاصل از صادرات-**۱۳۹۶/۰۶/۰۷**

پیرو بخشنامه شماره ۹۶/۱۷ مورخ ۲۰۰/۹۶/۱۳ و باتوجه به بند ب ماده ۴۵ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ مبنی بر اینکه سود تفاوت نرخ ارز ناشی از تسعیر ارز حاصل از صادرات از هرگونه مالیات معاف است، بنابراین از تاریخ ۱۳۹۶/۰۱/۰۱ (حسب حکم مندرج در ماده ۷۳ قانون فوق) بند ۱ قسمت نکات قابل توجه در رسیدگی مالیاتی دستورالعمل شماره ۹۳/۰۶/۲۲ مورخ ۲۰۰/۹۳/۰۵/۲۴ به شرح زیر اصلاح می گردد:

"سود حاصل از تسعیر ارز به استثنای سود تفاوت نرخ ارز ناشی از تسعیر ارز حاصل از صادرات صرف نظر از منشاء تحصیل آن مشمول مالیات خواهد بود. بدیهی است زیان تسعیر ارز حاصل از صادرات نیز با توجه به ماده ۱۰۵ و تبصره ۲ ماده ۱۴۷ قانون مالیاتهای مستقیم قابل قبول نخواهد بود." ۹۶/۵۰

❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۴۱

ماده ۱۴۱- صدرصد(٪۱۰۰) درآمد حاصل از صادرات خدمات و کالاهای غیرنفتی و محصولات بخش کشاورزی و بیست درصد(٪۲۰) درآمد حاصل از صادرات مواد خام مشمول مالیات با نرخ صفر می گردد. فهرست مواد خام و

کالاهای نفتی به پیشنهاد مشترک وزارت‌خانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و نفت و اتاق بازارگانی، صنایع، معدن و کشاورزی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۱- درآمد حاصل از صادرات کالاهای مختلف که به صورت عبوری (ترانزیت) به ایران وارد می‌شوند و بدون تغییر در ماهیت یا با انجام کاری بر روی آن صادر می‌شوند مشمول مالیات با نرخ صفر می‌گردد.

تبصره ۲- مفاد این ماده پس از اتمام دوره اجرای قانون برنامه پنجماله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ لازم الاجرا می‌شود.^۱

❖ قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۱۴۷

ماده ۱۴۷- هزینه‌های قابل قبول برای تشخیص درآمد مشمول مالیات به شرحی که ضمن مقررات این قانون مقرر می‌گردد عبارت است از هزینه‌هایی که در حدود متعارف متکی به مدارک بوده و منحصراً مربوط به تحصیل درآمد موسسه در دوره مالی مربوط با رعایت حد نصاب‌های مقرر باشد. در مواردی که هزینه‌ای در این قانون پیش‌بینی نشده یا بیش از نصاب‌های مقرر در این قانون بوده ولی پرداخت آن به موجب قانون و یا مصوبه هیأت وزیران صورت گرفته باشد قابل قبول خواهد بود.

تبصره ۱- از لحاظ مقررات این فصل، کلیه اشخاص حقوقی و همچنین صاحبان مشاغل موضوع ماده (۹۵) این قانون که مکلف به نگهداری دفاتر می‌باشند، در حکم موسسه محسوب می‌شوند. همچنین هزینه‌های قابل قبول مالیاتی در مورد سایر صاحبان مشاغل نیز قابل پذیرش است.

تبصره ۲- هزینه‌های مربوط به درآمدهایی که به موجب این قانون از پرداخت مالیات معاف یا مشمول مالیات با نرخ صفر بوده یا با نرخ مقطوع محاسبه می‌شود، به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی شناخته نمی‌شوند.

۱. به موجب بند ۳۵ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، این متن و تبصره های آن جایگزین بندهای (الف) و (ب) ماده (۱۴۱) قانون و تبصره آن شد و با توجه به این که قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵/۱۰/۱۵، به موجب مفاد ماده ۲۳۵ آن تا پایان سال ۱۳۹۴ هجری شمسی معتبر است مفاد ماده ۱۴۱ از سال ۱۳۹۵ لازم الاجراست.

" ماده- ۱۴۱"

الف - صدرصد (۱۰۰٪) درآمد حاصل از صادرات محصولات تمام شده کالاهای صنعتی و محصولات بخش کشاورزی (شامل محصولات زراعی، باغی، دام و طیور، شیلات، جنگل و مرتع) و صنایع تبدیلی و تکمیلی آن و پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد حاصل از صادرات سایر کالاهایی که به منظور دست یافتن به اهداف صادرات کالاهای غیرنفتی به خارج از کشور صادر می‌شوند از مشمول مالیات معاف هستند. فهرست کالاهای مشمول این ماده در طول هر برنامه به پیشنهاد وزارت‌خانه‌های امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی، جهاد کشاورزی و وزارت صنایع و معدن به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب - صدرصد (۱۰۰٪) درآمد حاصل از صادرات کالاهای مختلف که بصورت ترانزیت به ایران وارد شده یا می‌شوند و بدون تغییر در ماهیت یا با انجام کاری بر روی آن صادر می‌شوند از مشمول مالیات معاف است.

تبصره - زیان حاصل از صدور کالاهای معاف از مالیات در مورد کسانی که غیر از امور صادراتی فعالیت دیگری هم دارند، در محاسبه مالیات سایر فعالیتهای آنان منظور نخواهد شد.

تبصره ۳- پذیرش هزینه‌های پرداختی قابل قبول مالیاتی موضوع این قانون که به شیوه تهاتری انجام نشود از مبلغ پنجاه میلیون (۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به بالا منوط به پرداخت یا تسویه وجه آن از طریق سامانه (سیستم) بانکی خواهد بود.

۱-۴. بخشنامه ۹۶/۹۰-۲۰۰ عدم شمول اخذ عوارض آلایندگی در بازه زمانی قبل از حاکمیت ماده (۵۶)

قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (مصوب ۱۳۹۴/۰۸/۱۳۹۶)

به پیوست تصویر نظریه سرپرست امور هماهنگی و رفع اختلافات حقوقی دستگاه‌های اجرایی رئیس جمهور به شماره ۱۳۶۸۶۵/۳۰۲۲۸/۱۳۹۵/۱۱/۱۲ مورخ ۱۳۹۱/۳/۱۷ درخصوص لغو اخذ عوارض آلایندگی در بازه زمانی قبل از حاکمیت ماده (۵۶) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (مصوب ۱۳۹۴) مبنی بر **A** همانگونه که در نظریات متعدد این معاونت از جمله نظریه شماره ۱۵۹۴/۰۵/۶۰ مورخ ۱۳۹۱/۳/۱۷ (تصویرپیوست) بر اساس مصروفات قانونی مربوط تصریح شده است، مقررات ناظر به معافیت از پرداخت عوارض در مناطق آزاد تجاری - و صنعتی و ویژه اقتصادی از اعتبار قانونی برخوردار بوده و مجری می‌باشد." جهت اجراء ارسال می‌گردد. بنابر این حکم مذکور از تاریخ لازم الاجراء شدن قانون مالیات بر ارزش افزوده تا تاریخ لازم الاجراء شدن حکم ماده (۵۶) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (۱۳۹۴/۳/۱۵) قابل اعمال خواهد بود.

بر این اساس از زمان لازم الاجرا شدن مقررات ماده (۵۶) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (مصوب ۱۳۹۴) مقررات ماده مذکور که واحدهای مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی را همانند واحدهای آلایندگی مستقر در سرزمین اصلی با رعایت ترتیبات مشخص شده در قانون مالیات بر ارزش افزوده شمول عوارض آلایندگی دانسته، حاکم می‌باشد.

❖ قانون ارزش افزوده - ماده ۲۸

ماده ۲۸- به منظور ارتقاء فرهنگ مالیاتی پرداخت کنندگان مالیات وارائه خدمات مشاوره‌ای صحیح در امور مالیاتی به مودیان مالیاتی بر مبنای قوانین و مقررات مالیاتی کشور و همچنین ارائه خدمات نمایندگی مورد نیاز آنان برای مراجعته به ادارات و مراجع مالیاتی، نهادی به نام ((جامعه مشاوران رسمی مالیاتی ایران)) تأسیس می‌شود تا با پذیرش اعضاء ذی صلاح در این باره فعالیت نماید.

^۱ به موجب بند ۳۷ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، تبصره ماده(۱۴۷) قانون حذف و سه تبصره به ماده (۱۴۷) قانون الحق شد.

تبصره حذفی ماده ۱۴۷:

"تبصره - از لحاظ مقررات این فصل موسسه عبارت است از کلیه اشخاص حقوقی و همچنین صاحبان مشاغل موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده(۹۵) این قانون"

کلیه مراجع ذی ربط دولتی مکلفند پس از ارائه برگه نمایندگی معتبر از سوی مشاوران مالیاتی عضو جامعه، در حوزه وظایف قانونی خود و در حدود مقررات مالیاتی با آنان همکاری نمایند.

اساسنامه جامعه ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه وبا پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۱-۵. بخشname ۲۳۰/۹۶-۲۳۰/۹۶-ابلاغ تصویبname هیات محترم وزیران در خصوص هزینه های قابل قبول مالیاتی و همچنین مالیات اجرای عملیات بهسازی و ارتقای سطح فنی و کیفی آزادراه تهران-قم- تاریخ:

۱۳۹۶/۰۵/۰۱

❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۴۷

ماده ۱۴۷- هزینه های قابل قبول برای تشخیص درآمد مشمول مالیات به شرحی که ضمن مقررات این قانون مقرر می گردد عبارت است از هزینه هایی که در حدود متعارف متکی به مدارک بوده و منحصراً مربوط به تحصیل درآمد موسسه در دوره مالی مربوط با رعایت حد نصاب های مقرر باشد. در مواردی که هزینه های در این قانون پیش بینی نشده یا بیش از نصاب های مقرر در این قانون بوده ولی پرداخت آن به موجب قانون و یا مصوبه هیأت وزیران صورت گرفته باشد قابل قبول خواهد بود.

تبصره ۱- از لحاظ مقررات این فصل، کلیه اشخاص حقوقی و همچنین صاحبان مشاغل موضوع ماده (۹۵) این قانون که مکلف به نگهداری دفاتر می باشند، در حکم موسسه محسوب می شوند. همچنین هزینه های قابل قبول مالیاتی در مورد سایر صاحبان مشاغل نیز قابل پذیرش است.

تبصره ۲- هزینه های مربوط به درآمدهایی که به موجب این قانون از پرداخت مالیات معاف یا مشمول مالیات با نرخ صفر بوده یا با نرخ مقطوع محاسبه می شود، به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی شناخته نمی شوند.

تبصره ۳- پذیرش هزینه های پرداختی قابل قبول مالیاتی موضوع این قانون که به شیوه تهاتری انجام نشود از مبلغ پنجاه میلیون (۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به بالا منوط به پرداخت یا تسویه وجه آن از طریق سامانه (سیستم) بانکی خواهد

بود.

^۱ به موجب بند ۳۷ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، تبصره ماده (۱۴۷) قانون حذف و سه تبصره به ماده (۱۴۷) قانون الحاق شد.

تبصره حذفی ماده ۱۴۷:

"تبصره - از لحاظ مقررات این فصل موسسه عبارت است از کلیه اشخاص حقوقی و همچنین صاحبان مشاغل موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۹۵) این قانون"

❖ قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۱۴۸

ماده ۱۴۸ - هزینه‌هایی که حائز شرایط مذکور در ماده فوق می‌باشد به شرح زیر در حساب مالیاتی قابل قبول است:

۱- قیمت خرید کالای فروخته شده و یا قیمت خرید مواد مصرفی در کالا و خدمات فروخته شده.

۲- هزینه‌های استخدامی مناسب با خدمت کارکنان بر اساس مقررات استخدامی موسسه به شرح زیر:

الف - حقوق یا مزد اصلی و مزایای مستمر اعم از نقدی یا غیر نقدی (مزایای غیر نقدی به قیمت تمام شده برای کارفرما).

ب - مزایای غیر مستمر اعم از نقدی و غیرنقدی از قبیل خواروبار، بهره‌وری، پاداش، عیدی، اضافه‌کار، هزینه سفر و فوق العاده مسافرت. نصاب هزینه سفر و فوق العاده مسافرت مدیران و بازرسان و کارکنان به خارج از ایران به منظور رفع حوائج موسسه ذیربسط طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد تعیین خواهد شد.

ج - هزینه‌های بهداشتی و درمانی و وجوده پرداختی بابت بیمه‌های بهداشتی و عمر و حوادث ناشی از کار کارکنان.

د - حقوق بازنشستگی، وظیفه، پایان خدمت طبق مقررات استخدامی موسسه و خسارت اخراج و باخرید طبق قوانین موضوعه مزاد بر مانده حساب ذخیره مربوط.

ه - وجوده پرداختی به سازمان تأمین اجتماعی طبق مقررات مربوط و همچنین تا میزان سه‌درصد (?) حقوق پرداختی سالانه بابت پس انداز کارکنان براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

و - معادل یک ماه آخرین حقوق و دستمزد و همچنین مابه التفاوت تعدیل حقوق سنتات قبل که به منظور تأمین حقوق بازنشستگی و وظیفه و مزایای پایان خدمت، خسارت اخراج و باخرید کارکنان موسسه ذخیره می‌شود.

این حکم نسبت به ذخایری که تا کنون در حساب بانکها نگهداری شده است نیز جاری خواهد بود.

پرداختی به بازنشستگان موسسه حداقل تا سقف یک دوازدهم معافیت موضوع ماده (۸۴) این قانون.^۱

۳- کرایه محل موسسه در صورتی که اجاری باشد، مال‌الاجاره پرداختی طبق سند رسمی و در غیر این صورت در حدود متعارف.

۴- اجاره بهای ماشین‌آلات و ادوات مربوط به موسسه در صورتی که اجاری باشد.

۵- مخارج سوخت، برق، روشنایی، آب، مخابرات و ارتباطات.

۶- وجوده پرداختی بابت انواع بیمه مربوط به عملیات و دارایی موسسه.

۱. به موجب بند ۳۸ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، عبارت «پرداختی به بازنشستگان موسسه حداقل تا سقف یک دوازدهم معافیت موضوع ماده (۸۴) این قانون» به انتهای بند ۲ ماده (۱۴۸) قانون الحاق شد.

- ۷- حق الامتیاز پرداختی و همچنین حقوق و عوارض و مالیات‌هایی که به سبب فعالیت موسسه به شهرداریها و وزارت‌خانه‌ها و موسسات دولتی و وابسته به آنها پرداخت می‌شود (به استثنای مالیات بر درآمد و ملحقات آن و سایر مالیات‌هایی که موسسه به موجب مقررات این قانون ملزم به کسر از دیگران و پرداخت آن می‌باشد و همچنین جرایمی که به دولت و شهرداریها پرداخت می‌گردد).
- ۸- هزینه‌های تحقیقاتی، آزمایشی و آموزشی، خرید کتاب، نشریات و لوح‌های فشرده، هزینه‌های بازاریابی، تبلیغات و نمایشگاهی مربوط به فعالیت موسسه، براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.
- ۹- هزینه‌های مربوط به جبران خسارت واردہ مربوط به فعالیت و دارایی موسسه مشروط بر این که:
- اولاً - وجود خسارت محقق باشد.
  - ثانیاً - موضوع و میزان آن مشخص باشد.
- ثالثاً - طبق مقررات قانون یا قراردادهای موجود جبران آن به عهده دیگری نبوده یا در هر صورت از طریق دیگران جبران نشده باشد.
- آیین‌نامه احراز شروط سه‌گانه مذکور در این بند به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.
- ۱۰- هزینه‌های فرهنگی، ورزشی و رفاهی کارگران پرداختی به وزارت کار و امور اجتماعی حداقل ده هزار (۱۰,۰۰۰) ریال به ازای هر کارگر.
- ۱۱- ذخیره مطالباتی که وصول آن مشکوک باشد مشروط بر این که:
- اولاً- مربوط به فعالیت موسسه باشد.
  - ثانیاً- احتمال غالب برای لاوصول ماندن آن موجود باشد.
- ثالثاً- در دفاتر موسسه به حساب مخصوص منظور شده باشد تا زمانی که طلب وصول گردد یا لاوصول بودن آن محقق شود.
- آیین‌نامه مربوط به این بند به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.
- ۱۲- زیان اشخاص حقیقی یا حقوقی که از طریق رسیدگی به دفاتر آنها و با توجه به مقررات احراز گردد، از درآمد سال یا سال‌های بعد استهلاک پذیر است.
- ۱۳- هزینه‌های جزئی مربوط به محل موسسه که عرفا به عهده مستأجر است در صورتی که اجاری باشد.
- ۱۴- هزینه‌های مربوط به حفظ و نگهداری محل موسسه در صورتی که ملکی باشد.
- ۱۵- مخارج حمل و نقل.
- ۱۶- هزینه‌های ایاب و ذهاب، پذیرایی و انبارداری.

- ۱۷- حق الزحمه‌های پرداختی متناسب با کار انجام شده از قبیل حق العمل - دلالی - حق الوکاله - حق المشاوره - حق حضور - هزینه حسابرسی و خدمات مالی و اداری و بازرگانی، هزینه نرمافزاری، طراحی و استقرار سیستم‌های مورد نیاز موسسه، سایر هزینه‌های کارشناسی در ارتباط با فعالیت موسسه و حق الزحمه بازرس قانونی.
- ۱۸- سود، کارمزد و جریمه‌هایی که برای انجام عملیات موسسه به بانکها، صندوق تعاون، صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی و همچنین موسسات اعتباری غیربانکی مجاز و شرکتهای واسپاری (لیزینگ) دارای مجوز از بانک مرکزی پرداخت شده یا تخصیص یافته باشد.
- ۱۹- بهای ملزومات اداری و لوازمی که معمولاً ظرف یک سال از بین می‌روند.
- ۲۰- مخارج تعمیر و نگاهداری ماشین آلات و لوازم کار و تعویض قطعات یدکی که به عنوان تعمیر اساسی تلقی نگردد.
- ۲۱- هزینه‌های اکتشاف معادن که منجر به بهره‌برداری نشده باشد.
- ۲۲- هزینه‌های مربوط به حق عضویت و حق اشتراک پرداختی مربوط به فعالیت موسسه.
- ۲۳- مطالبات لاوصول به شرط اثبات آن از طرف مودی مازاد بر مانده حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول.
- ۲۴- زیان حاصل از تسعیر ارز بر اساس اصول متداول حسابداری مشروط بر اتخاذ یک روش یکنواخت طی سال‌های مختلف از طرف مودی.
- ۲۵- ضایعات متعارف تولید.
- ۲۶- ذخیره مربوط به هزینه‌های پرداختی قابل قبول که به سال مورد رسیدگی ارتباط دارد.
- ۲۷- هزینه‌های قابل قبول مربوط به سال‌های قبلی که پرداخت یا تخصیص آن در سال مالیاتی مورد رسیدگی تحقق می‌یابد.
- ۲۸- هزینه خرید کتاب و سایر کالاهای فرهنگی - هنری برای کارکنان و افراد تحت تکفل آنها تا میزان حداقل پنج درصد (۵٪) معافیت مالیاتی موضوع ماده (۸۴) این قانون به ازای هر نفر.
- ۲۹- ذخیره مربوط به خدمات پس از فروش (گارانتی) اشخاص حقوقی.

۱. به موجب بند ۳۸ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، بند ۱۸ ماده (۱۴۸) قانون اصلاح شد.
"بند ۱۸ ماده (۱۴۸) قبل از اصلاح: سود و کارمزدی که برای انجام دادن عملیات موسسه به بانکها، صندوق تعاون و همچنین موسسات اعتباری غیربانکی مجاز پرداخت شده یا تخصیص یافته باشد."
۲. به موجب بند ۳۸ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، این بند به عنوان بند ۲۹ به ماده (۱۴۸) قانون الحاق شد.

تبصره ۱- هزینه‌های دیگری که مربوط به تحصیل درآمد موسسه تشخیص داده می‌شود و در این ماده پیش‌بینی نشده است به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی جزء هزینه‌های قابل قبول پذیرفته خواهد شد.

تبصره ۲- مدیران و صاحبان سرمایه اشخاص حقوقی در صورتی که دارای شغل موظف در موسسات مذکور باشند جزء کارکنان موسسه محسوب خواهند شد ولی در موسساتی که غیر اشخاص حقوقی باشند حقوق و مزایای صاحب موسسه و اولاد تحت تکفل و همسر نامبرده به استثنای هزینه سفر و فوق العاده مسافرت مربوط به شغل که مشمول مقررات جزء(ب) بند(۲) این ماده آمده خواهد بود جزء هزینه‌های قابل قبول منظور نخواهد شد.

تبصره ۳- در محاسبه مالیات شرکتها و اتحادیه‌های تعاونی، ذخایر موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۱۵) قانون شرکت‌های تعاونی مصوب ۱۳۵۰/۳/۱۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن و در مورد شرکتها و اتحادیه‌هایی که وضعیت خود را با قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ تطبیق داده‌اند یا بدنه‌ند، ذخیره موضوع بند (۱) و حق تعاون و آموزش موضوع بند (۳) ماده (۲۵) قانون احیرالذکر جزء هزینه محسوب می‌شود.

بخش دوم: حقوقی

۱-۲. بخشنامه: ۲۳۰/۹۶/۵ - اصلاحیه بند(۳) ضوابط اجرایی موضوع ماده ۱۷۲ قانون مالیات‌های مستقیم

(مورخ: ۱۳۹۶/۰۱/۲۹)

پیرو بخشنامه شماره ۱۱۰/۹۴/۲۰۰ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۱، به پیوست تصویر اصلاحیه بند (۳) ضوابط اجرایی موضوع ماده ۱۷۲ قانون مالیات‌های مستقیم که به امضای وزرای مربوط رسیده است، جهت اطلاع و بهره برداری لازم ارسال می‌گردد.

❖ بخشنامه: ۲۳۰/۹۶/۲۲ - اصلاحیه بند (۳) ضوابط اجرایی موضوع ماده ۱۷۲ قانون مالیات‌های مستقیم

(مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۷)

پیرو بخشنامه شماره ۲۳۰/۹۶/۵ مورخ ۱۳۹۶/۰۱/۲۹، به پیوست تصویر اصلاحیه بند (۳) ضوابط اجرایی موضوع ماده ۱۷۲ قانون مالیات‌های مستقیم منضم به امضای وزرای مربوط، مبنی بر اضافه شدن عبارت «موسسه بنیاد خیریه روشنای نور ایرانیان» پس از عبارت «انجمن خیریه حمایت از بیماران سرطانی آذربایجان غربی» در متن بند مذکور، جهت اطلاع و بهره برداری لازم ابلاغ می‌گردد.

❖ بخشنامه: ۲۳۰/۹۶/۳۷ - موسسه بنیاد خیریه روشنای نور ایرانیان (مورخ: ۱۳۹۶/۰۳/۷)

اصلاح بخشنامه شماره ۲۳۰/۹۶/۲۲ مورخ ۱۳۹۶/۰۲/۱۷

پیرو بخشنامه شماره ۲۳۰/۹۶/۲۲ مورخ ۱۳۹۶/۰۲/۱۷، بدینوسیله نام موسسه بنیاد خیریه روشنای نور ایرانیان به نام «موسسه بنیاد خیریه روشنای امید ایرانیان» اصلاح و اعلام می‌گردد.

❖ ضوابط اجرایی ماده ۱۷۲

اصلاح ضوابط اجرایی ماده ۱۷۲ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ موضوع ماده ۵۰ قانون اصلاح موالدی از قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۷۱/۲/۷ مجلس شورای اسلامی ۱- وجوهیکه به حسابهای تعیین شده از طرف دولت به منظور بازسازی و یا کمک و نظائر آن به صورت بلاعوض پرداخت می‌شود ، با تسليم قبض بانکی به اداره امور مالیاتی ذیربط از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال پرداخت و از منبع مالیاتی که مودی انتخاب خواهد کرد کسر می‌گردد . ۲- صدرصد وجوهیکه توسط مودیان مالیاتی به منظور مصرف در امور مشروحه زیر به حسابهای خاصی که در تهران از طرف وزارت یا سازمان ذیربط و در استانها از طرف ادارات کل یا سازمانهای مربوط و در مورد دانشگاهها و مراکز آموزش عالی توسط روسای آنها افتتاح می‌گردد واریز می‌شود از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال پرداخت و از منبع مالیاتی که مودی انتخاب خواهد کرد کسر خواهد شد . برداشت از حسابهای فوق با امضاء مشترک بالاترین مقام مسئول دستگاه و ذیحساب مربوط صورت می‌پذیرد و دستگاه دریافت کننده مکلف است صورت کمکهای دریافتی خود در هر سال را حداکثر تا آخر تیر ماه سال بعد در تهران به سازمان امور مالیاتی کشور و در استانها به اداره کل امور مالیاتی استان تسليم نماید . موارد مصرف وجوه واریزی یاد شده عبارتند از : تعمیر، تجهیز ، احداث و یا تکمیل آن دسته از مدارس ، دانشگاهها ، مراکز آموزش عالی و مراکز بهداشتی و درمانی و یا اردوگاههای تربیتی و آسایشگاهها . مراکز بهزیستی و کتابخانه ها و مراکز فرهنگی و هنری که بودجه آنها به وسیله دولت تامین می‌شود . ۳- وجوهیکه جهت بهداشت و درمان و بهزیستی بیماران به انجمن حمایت از بیماران کلیوی ، بنیاد امور بیماریهای خاص ، موسسه خیریه حمایت از کودکان مبتلا به سرطان ، کانون بهبود و پرورش هموفیلیان ایران ، انجمن امداد به بیماران سلطانی ایران (انجمن امداد ایران) و انجمن حمایت از بیماران سلطانی یزد که مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد پرداخت می‌شود ، مشروط به رعایت موارد ذیل از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال پرداخت و از منبع مالیاتی منتخب مودی کسر می‌شود . ۱-۳- کمک های نقدی مودیان به اشخاص موضوع این بند حداکثر تا بیست درصد (٪۲۰) درآمد مشمول مالیات منبع مالیاتی انتخاب شده مودی ، قابل کسر از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال پرداخت او خواهد بود . ۲-۳- موسسات یاد شده (دریافت کننده کمک) مکلفند فهرست وجوه دریافتی هر ماه را تا پایان ماه بعد و بر اساس دستورالعملی که سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و ابلاغ خواهد نمود ، به سازمان مزبور اعلام و وجوه دریافتی را بر اساس نظر وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به مصرف بهداشت و درمان و بهزیستی بیماران مستمند و تهیه وسائل پزشکی مورد نیاز مزبور برسانند و تائیدیه صادره از وزارت مذکور در مورد صحت مصرف وجوه دریافتی هر سال را تا پایان تیر ماه سال بعد به اداره کل امور مالیاتی ذیربط تسليم نمایند . ۴- کمکهای اعطائی غیر

نقدی جهت انجام امور مذکور در بند های ۲ و ۳ از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال اعطاء کسر خواهد شد . ۵- در صورتیکه اموال منقول یا غیر منقول یا منافع اموال به عنوان کمک غیر نقدی به موسسات مذکور در بند های ۲ و ۳ اعطاء گردد ، ارزش اموال غیر منقول اموال طبق نظر کارشناس رسمی دادگستری به تاریخ انتقال ، تقویم و در مورد انتقال اموال منقول مبنای محاسبه قیمت روز اعطاء آنها خواهد بود . و در صورتی که نسبت به مورد اخیر بین ادارات امور مالیاتی و اعطاء کنندگان راجع به میزان قیمت اختلاف بروز نماید ، مرجع رسیدگی به اختلاف هیئت سه نفری حل اختلاف مالیاتی خواهد بود که رای آن قطعی و لازم الجرا بوده و در سایر مراجع مالیاتی قابل طرح نخواهد بود . ۶- ادارات امور مالیاتی با دریافت اصل قبوض بانکی پرداخت وجهه و یا اصل گواهینامه و یا اسناد تحويل کمکهای غیرنقدی و ضبط آن در پرونده مالیاتی (در مورد موسسات موضوع بند ۳ این ضابطه با کسب تاییدیه از مرجع ناظر ذیربسط) مربوط نسبت به کسر مبالغ پرداختی یا ارزش کمکهای غیر نقدی از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال پرداخت یا اعطاء کمک از منبع منتخب مودی اقدام خواهد نمود . ۷- تاریخ اجرای این اصلاحیه از پانزدهم خردادماه سال ۱۳۸۳ خواهد بود .

به پیوست ضوابط اجرائی ماده ۱۷۲ اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم موضوع ماده ۵۰ قانون اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۷۱/۲/۷ مجلس شورای اسلامی جهت اطلاع ایفاد می گردد . وزیر امور اقتصادی و دارائی ضوابط اجرائی ماده ۱۷۲ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفندماه ۱۳۶۶ موضوع ماده ۵۰ قانون اصلاح موادی از قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۷۱/۲/۷ مجلس شورای اسلامی

۱- وجودی که به حسابهای تعیین شده از طرف دولت به منظور بازسازی و یا کمک نظائر آن به صورت بلاعوض پرداخت می شود با تسلیم فیش بانکی به حوزه مالیاتی ذیربسط از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال پرداخت و از منبع مالیاتی که مودی انتخاب خواهد کرد کسر می گردد .

۲- وجودی که جهت تعمیر ، تجهیز احداث و تکمیل آن دسته از مدارس (دبستان ، راهنمائی ، دبیرستان ، هنرستان) دانشگاهها ، مراکز آموزش عالی و مراکز بهداشتی و درمانی و یا اردوگاههای تربیتی و آسایشگاهها و مراکز بهزیستی و کتابخانه ها و مراکز فرهنگی و هنری که بودجه آنها وسیله دولت تأمین می شود بحسابهای خاص (حسابهایی که در تهران از طرف وزارت یا سازمان ذیربسط و در استانها از طرف ادارات کل یا سازمانهای مربوط و در مورد دانشگاهها و مراکز آموزش عالی توسط روسای آنها افتتاح و با اعضاء مشترک بالاترین مقام مسئول دستگاه و ذیحساب مربوط قابل برداشت خواهد بود) پرداخت می شود از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال پرداخت و از منبع مالیاتی که مودی انتخاب خواهد کرد کسر می شود . دستگاه دریافت کننده مکلف است صورت کمکهای دریافتی خود در ظرف هر سال را حداکثر تا آخر اردیبهشت ماه سال بعد در تهران به وزارت امور اقتصادی و دارائی و در استانها به ادارت کل امور اقتصادی و دارائی تسلیم دارند .

-۳- وجوهی که جهت بهداشت و درمان و بهزیستی بیماران کلیوی به انجمن حمایت از بیماران کلیوی مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پرداخت می شود از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال پرداخت و از منبع مالیاتی منتخب مودی کسر می شود.

تبصره: انجمن مکلف است فهرست وجوه دریافتی هر سال را تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد به وزارت امور اقتصادی و دارائی اعلام و وجوه دریافتی را بر اساس نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به مصرف بهداشت و درمان و بهزیستی بیماران کلیوی مستمند و تهیه وسایل پزشکی مورد نیاز بیماران مذبور برساند و تأییدیه صادره از وزارت مذکور در مورد صحت مصرف وجوه دریافتی هر سال را تا پایان سال بعد به وزارت امور اقتصادی و دارائی تسلیم نماید.

-۴- کمکهای اعطائی غیرنقدی جهت انجام امور مذکور در بندهای ۲ و ۳ از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال اعطاء کسر خواهد شد.

-۵- در صورتی که اموال منقول یا غیرمنقول یا منافع اموال به عنوان کمک غیرنقدی به موسسات مذکور در بندهای ۳ و ۲ اعطاء گردد. ارزش اموال غیرمنقول و منافع اموال طبق نظر کارشناس رسمی دادگستری به تاریخ انتقال تقویم و در مورد اموال منقول مبنای محاسبه قیمت روز اعطاء آنها خواهد بود و در صورتی که نسبت به مورد اخیر بین حوزه های مالیاتی و اعطاء کنندگان راجع به میزان قیمت اختلاف بروز مرجع رسیدگی به اختلاف هیئت سه نفری حل اختلاف مالیاتی خواهد بود که رای آن قطعی و لازم الاجرا بوده و در سایر مراجع مالیاتی قابل طرح نخواهد بود.

-۶- حوزه های مالیاتی با دریافت اصل فیش بانکی پرداخت وجوه و یا اصل گواهینامه و یا اسناد تحويل کمکهای غیرنقدی و ضبط آن در پرونده مالیاتی مربوط نسبت به کسر مبالغ پرداختی یا ارزش کمکهای غیرنقدی از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال پرداخت یا اعطاء کمک از منبع منتخب مودی اقدام خواهد نمود.

❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۷۲

ماده ۱۷۲- صد درصد (۱۰۰٪) وجوهی که به حساب های تعیین شده از طرف دولت به منظور بازسازی یا کمک و نظایر آن به صورت بلاعوض پرداخت می شود و همچنین وجوه پرداختی یا تخصیصی و یا کمکهای غیر نقدی بلاعوض اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی جهت تعمیر، تجهیز، احداث و یا تکمیل مدارس، دانشگاهها، مراکز آموزش عالی و مراکز بهداشتی و درمانی و یا اردوگاههای تربیتی و آسایشگاهها و مراکز بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره) و جمعیت هلال احمر و کتابخانه و مراکز فرهنگی و هنری (دولتی) طبق ضوابطی که توسط وزارت خانه های آموزش و پژوهش، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و امور اقتصادی و

دارایی تعیین می شود از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال پرداخت منبعی که مودی انتخاب خواهد کرد قابل کسر می باشد.

۲-۲. بخشname: ۱۳۹۶/۰۱/۳۰-۲۰۰/۹۶- میزان معافیت مالیات بر درآمد حقوقی سال ۱۳۹۶ (مورخ: ۱۳۹۶/۰۱/۳۰)

بند (الف) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور به شرح زیر جهت اطلاع و بهره برداری ابلاغ می گردد : «سقف معافیت مالیاتی موضوع ماده (۸۴) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۳ و اصلاحات بعدی آن در سال ۱۳۹۶ ، مبلغ دویست و چهل میلیون (۲۴۰۰۰۰۰۰) ریال در سال تعیین گردیده است و نرخ مالیات بردرآمد حقوق کارکنان دولتی و غیر دولتی مازاد بر مبلغ مذکور و تا ۵ برابر آن مشمول مالیات سالانه ده درصد (۱۰٪) و به نسبت مازاد آن بیست درصد (۲۰٪) است . میزان معافیت مالیاتی اشخاص موضوع مواد (۵۷) و (۱۰۱) قانون مالیات های مستقیم مبلغ یکصد و هشتاد میلیون (۱۸۰۰۰۰۰۰) ریال تعیین می گردد .

لذا پرداخت کنندگان حقوق دریخش دولتی و غیر دولتی مکلفند حسب مقررات ماده ۸۶ قانون مالیات های مستقیم ، مالیات بر درآمد حقوق پرداختی یا تخصیصی به کارکنان خود در سال ۱۳۹۶ را طبق مقررات ماده ۸۵ قانون یادشده محاسبه و کسر و تا پایان ماه بعد ضمن انجام سایر تکالیف قانونی به اداره امور مالیاتی محل پرداخت نمایند.

❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۸۴

ماده ۸۴- میزان معافیت مالیات بر درآمد سالانه مشمول مالیات حقوق از یک یا چند منبع، هرساله در قانون بودجه سنواتی مشخص می شود.(۱)

۱. به موجب بند ۱۶ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، این متن جایگزین متن قبلی ماده (۸۴) قانون شد.

"ماده ۸۴- تا میزان یکصد و پنجاه برابر حداقل حقوق مبنای جدول حقوق موضوع ماده (۱) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت - مصوب ۱۳۷۰- درآمد سالانه مشمول مالیات حقوق کلیه حقوق بگیران از جمله کارگران مشمول قانون کار، از یک یا چند منبع، از پرداخت مالیات معاف می شود."

قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۸۵

ماده ۸۵- نرخ مالیات بر درآمد حقوق کارکنان دولتی و غیردولتی مازاد بر مبلغ مذکور در ماده (۸۴) این قانون و تا هفت برابر آن مشمول مالیات سالانه ده درصد (۱۰٪) و نسبت به مازاد آن بیست درصد (۲۰٪) است.^(۱)

۱. به موجب بند ۱۷ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، این متن جایگزین متن قبلی ماده (۸۵) قانون شد.

"ماده ۸۵ - نرخ مالیات بر درآمد حقوق در مورد کارکنان مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ پس از کسر معافیت‌های مقرر در این قانون به نرخ مقطوع ده درصد (۱۰٪) و در مورد سایر حقوق‌بگیران نیز پس از کسر معافیت‌های مقرر در این قانون تا مبلغ چهل و دو میلیون (۴۲/۰۰۰۰۰۰) ریال به نرخ ده درصد (۱۰٪) و نسبت به مازاد آن به نرخ‌های مقرر در ماده (۱۳۱) این قانون خواهد بود."

۳-۲. بخش‌نامه: ۱۷/۹۶-۲۰۰/۹۶- قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۳)

احکام مالیاتی قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ مجلس شورای اسلامی جهت اطلاع و بهره برداری ابلاغ می‌گردد:

ماده ۱۳- به منظور تقویت و ساماندهی تشکلهای خصوصی و تعاضی و کمک به انجام وظایف قانونی، موضوع بند (د) ماده (۹۱) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ و ارائه خدمات بازاریابی، مشاوره‌ای و کارشناسی کلیه اعضای اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون جمهوری اسلامی ایران مکلفند چهار در هزار سود سالانه خود را پس از کسر مالیات برای انجام وظایف به صورت سالانه حسب مورد به حساب اتفاقهای مذکور واریز نمایند و تأییدیه اتفاقهای مذکور را هنگام صدور و تمدید کارت بازرگانی و عضویت تسلیم کنند.

- ۲۳ ماده

الف- هرگونه وضع مالیات یا عوارض برای صادرات کالاهای مجاز و غیریارانه‌ای و جلوگیری از صادرات هرگونه کالا به منظور تنظیم بازار داخلی ممنوع است و صدور کلیه کالاهای خود را به جز موارد زیر مجاز می‌باشد:

۱- اشیای عتیقه و میراث فرهنگی به تشخیص سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

۲- آن دسته از اقلام خاص دامی، نباتی، خاک زراعی و مرتعی و گونه‌هایی که جنبه حفظ خایرخانه‌ای و یا حفاظت نوع زیستی داشته باشند، به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست تبصره - فهرست کالاهای غیرمجاز و یارانه‌ای برای صادرات با پیشنهاد دستگاه ذیربط و تصویب شورای اقتصاد تعیین و سه ماه پس از ابلاغ اجرا می‌شود.

ب- صادرات کالاهایی که دولت برای تامین آنها یارانه مستقیم پرداخت می‌کند، تنها با پیشنهاد دستگاه مربوط و تصویب شورای اقتصاد مجاز است. در اینصورت کلیه صادر کنندگان موظفند گواهی مربوط به عودت کلیه یارانه‌های مستقیم پرداختی به کالاهای صادر شده را قبل از خروج، از وزارت امور اقتصادی و دارایی اخذ کنند.

پ- به منظور هدفمندسازی معافیت‌ها و شفافسازی حمایت‌های مالی دولت، سازمان امور مالیاتی موظف است مالیات با نرخ صفر را جایگزین معافیت‌های قانونی کند و موارد آن را در ردیفهای جمعی . خرجی بودجه سالانه، محاسبه و درج نماید.

ت- هرگونه تخفیف و بخشنودگی عوارض شهرداری ها توسط دولت ممنوع است.
این ماده جایگزین ماده (۱۲۶) قانون امور گمرکی می شود.

[ماده (۱۲۶) قانون امور گمرکی :

کالاهای زیر قابلیت صدور قطعی ندارد:

الف - کالاهای ممنوع الصدور براساس شرع مقدس اسلام و یا به موجب قانون

ب - اشیاء عتیقه یا میراث فرهنگی به تشخیص سازمان میراث فرهنگی، گردشگردی و صنایع دستی

پ - اقلام دامی یا نباتی و گونه های جانوری برای حفظ ذخایر ژنتیک یا حفاظت محیط زیست طبق فهرست اعلامی ازسوی سازمان های مربوطه

ت - سایر کالاهای ممنوع الصدور به موجب قوانین خاص]

ماده ۳۱-

ب- تبصره ۴- آستانهای مقدس و قرارگاههای سازندگی و شرکتها و موسسات وابسته به اشخاص مذکور نسبت به تمامی فعالیتهای اقتصادی خود، مشمول پرداخت مالیات می شوند

ماده ۳۲-

پ- به منظور تسهیل و تشویق سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی کشور، اقدامات زیر توسط دولت انجام می شود:

۱- شهرستانی هایی که نرخ بیکاری آنها بالاتر از میانگین نرخ بیکاری کشور می باشد به عنوان مناطق غیربرخوردار از اشتغال تعریف می شوند. این مناطق با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و تصویب هیات وزیران در سال اول و نیز ششم هر دهه تعیین می شود.

۲- دولت موظف است مشوقهای لازم جهت ایجاد اشتغال و کاهش نرخ بیکاری و ایجاد کارورزی بیکاران در این مناطق را به عمل آورده و اعتبارات مورد نیاز آن را در لواح بودجه سالانه منظور کند.

۳- معافیت مالیاتی واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی در مناطق غیربرخوردار از اشتغال را به میزان معافیتهای منظور شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی اعمال کند. توسعه واحد و نیز تولید کالای جدید در این واحدها به میزان سهم خود مشمول این حکم می باشند.

تبصره - آیین نامه اجرائی این ماده ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور (دیرخانه) به تصویب هیات وزیران می رسد.

ماده ۳۹-

الف- وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) برای ورود ماشینآلات و تجهیزات خطوط تولید که توسط واحدهای تولیدی صنعتی و معدنی مجاز، با تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت با رعایت مقررات

قانونی ذی ربط بدون دریافت مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷ و با اخذ تضمین لازم، اجازه ترخیص از گمرکات کشور را صادر می کند.

ب- کالاهایی که برای عرضه در نمایشگاههای خارجی از کشور خارج می شوند، چنانچه به هنگام خروج از کشور در مراجع گمرکی ثبت شده باشند در صورت اعاده به کشور، مشمول مالیات بر ارزش افزوده و حقوق گمرکی نمی شوند.

دستورالعمل اجرائی این ماده به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

ماده ۴۰- منابع بودجه عمومی دولت اعم از درآمدهای عمومی، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و درآمدهای اختصاصی دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری که به حسابهای بانکی مربوط به نام خزانه‌داری کل کشور واریز شده یا می شود، به استثنای فعالیت پیمانکاری آنها، مشمول پرداخت مالیات‌های موضوع قانون مالیات‌های مستقیم و اصلاحات بعدی آن نیست.

ماده ۴۱- اشخاص حقوقی خارجی مقیم خارج از ایران با معرفی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی در مورد اعطای تسهیلات و تأمین مالی مشمول پرداخت مالیات موضوع ماده (۱۰۷) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ نمی باشند.

ماده ۴۵-

الف- سود و زیان ناشی از تسعیر دارایی‌ها و بدھیهای ارزی بانک توسعه صادرات ایران، صندوق ضمانت صادرات ایران و شرکت سرمایه‌گذاری خارجی ایران مشمول مالیات با نرخ صفر است.

ب- سود تفاوت نرخ تسعیر ارز حاصل از صادرات از هرگونه مالیات معاف است.

ماده ۴۷- قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲ و اصلاحات بعدی آن دائمی می شود.

ماده ۴۸- به منظور ایجاد سازوکارهای تأمین منابع مالی پایدار برای توسعه زیرساخت و ناوگان حمل و نقل کشور تشویق، حمایت و مشارکت در سرمایه‌گذاری زیرساخت‌ها، بیمه سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه حمل و نقل و مشارکت در ساخت، توسعه و نگهداری شبکه‌ها و زیرساخت‌ها، دولت می‌تواند صندوق توسعه حمل و نقل را با سرمایه اولیه یکصد و نود هزار میلیارد (۱۹۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال از دارایی‌های خود را که در اختیار وزارت راه و شهرسازی، سازمان‌ها و شرکتهای تابعه و وابسته به آن قرار دارد، با استفاده از منابع پیش‌بینی شده در این ماده و نیروی انسانی موجود وزارت راه و شهرسازی و با شخصیت حقوقی مستقل دولتی وابسته به وزارت راه و شهرسازی تشکیل دهد. این صندوق، طبق اساسنامه خود و در چهارچوب مصوبات هیأت امنا متشكل از وزرای راه و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور توسط هیأت عامل، فعالیت می کند.

۳- فعالیت‌های صندوق از هرگونه مالیات و عوارض معاف است.

ماده ۶۵- به منظور ساماندهی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و ایفای نقش موثر آنها در تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله نظام، اعمال مدیریت یکپارچه و ایجاد رشد اقتصادی مناسب در این مناطق، هم‌پیوندی و تعامل اثرگذار اقتصاد ملی با اقتصاد جهانی و ارائه الگوی توسعه ملی در بخش‌های مختلف:

ب- کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است.

تبصره ۱- مواد اولیه و کالاهای واسطه خارجی به کار رفته در تولید، مشروط به پرداخت حقوق ورودی، در حکم مواد اولیه و کالاهای داخلی محسوب می‌شود.

تبصره ۲- مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی که در گذشته از سایر مناطق کشور منطقه ارسال شده و در تولید و یا پردازش محصولی که به کشور وارد می‌شود، به کار گرفته شود در حکم مواد اولیه تلقی می‌شود و از پرداخت حقوق ورودی معاف است.

ت- مبادلات کالا بین مناطق آزاد و خارج از کشور و نیز سایر مناطق آزاد از کلیه عوارض (با استثنای عوارض موضوع ماده (۱۰) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷)، مالیات و حقوق ورودی معاف می‌باشند.

ج- محدوده آبی مناطق آزاد تجاری - صنعتی با رعایت ملاحظات امنیتی و دفاعی که به تایید ستاد کل نیروهای مسلح می‌رسد به فاصله هشت‌صد متر از قلمرو خاکی مناطق آزاد تعیین می‌شود و از امتیازات قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ و اصلاحات بعدی آن برخوردار است.

ماده ۶۶- به منظور تأمین منابع لازم برای انجام هزینه‌های مدیریت سوخت مصرف شده و پسمندهای حاصل از فعالیت، برچینش و حوادث اضطراری در تأسیسات هسته‌ای به سازمان انرژی اتمی (شرکت مادر تخصصی تولید و توسعه انرژی اتمی ایران) اجازه داده می‌شود با موافقت رئیس این سازمان تا معادل چهاردرصد(۴٪) از درآمد حاصل از فروش برق نیروگاههای هسته‌ای کشور را مستقیماً به حساب شرکت نزد خزانه‌داری کل کشور تحت عنوان حساب «اندوخته احتیاطی» که در قوانین بودجه سنتاتی پیش‌بینی می‌شود منظور دارد، استفاده موقت از منابع حساب اندوخته احتیاطی به نحوی که در بودجه سنتاتی معین می‌گردد برای خرید اوراق مشارکت و صکوک اسلامی منتشر شده در کشور اعم از ریالی و ارزی بلامانع است و سود حاصل از خرید اوراق یادشده نیز مستقیماً به حساب «اندوخته احتیاطی» موضوع این ماده منظور می‌شود. مبالغ منظور شده به حساب اندوخته یادشده مشمول پرداخت مالیات بردرآمد و سود سهام یا سود سهم دولت نمی‌باشد و استفاده از منابع اندوخته احتیاطی با موافقت رئیس سازمان انرژی اتمی ایران منحصراً برای انجام هزینه‌های عملیات جاری و سرمایه‌ای پیش‌بینی شده در این ماده مجاز می‌باشد و معادل هزینه‌های عملیات جاری انجام شده از مانده حساب «اندوخته احتیاطی» کسر می‌شود.

آیین‌نامه اجرائی این ماده به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان انرژی اتمی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۶۹- به منظور تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی موضوع توسعه درون‌زا، ارتقای توان تولید ملی، اقتصاد دانش‌بنیان و دستیابی به اهداف بخش صنعت و معدن:

۱- برای توسعه سرمایه‌گذاری‌های مشترک حقوقی خصوصی - دولتی و تمهید تعیین سهم واقعی سازمان‌های توسعه‌ای در مشارکت‌های مزبور، تجدید ارزیابی دارایی‌هایی که به عنوان سهم آورده بخش دولتی سازمان‌های مزبور در شرکت مشترک ارائه می‌شود.

مازاد حاصل از تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت و شرکتها در ترازنامه شرکتهای ذی‌ربط در سرفصل حقوق صاحبان سهام تحت عنوان مزاد تجدید ارزیابی طبقه‌بندی و معاف از مالیات می‌باشد. هزینه استهلاک دارایی‌های مزبور به مأخذ بهای تجدید ارزیابی شده و بر مبنای عمر مفید تعیین شده توسط کارشناسی منتخب مجمع عمومی هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می‌شود.

۲- «صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک» به «صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع پیشرفته» تغییر نام می‌باید. اساسنامه صندوق متناسب با مأموریت جدید ظرف مدت شش‌ماه به پیشنهاد مشترک سازمان‌های برنامه و بودجه کشور و اداری و استخدامی کشور و وزارت صنعت، معدن و تجارت به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۳- هزینه‌های اکتشافات معدنی در هر مرحله از مطالعات زمین‌شناسی، اکتشافات تکمیلی و اکتشاف حین استخراج، جزء هزینه‌های قابل قبول مالیاتی دارندگان مجوز از مراجع قانونی محسوب می‌شود.

ماده ۷۳- این قانون پس از انقضای قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران لازم الاجراء است

.۱/۲۹

۴- بخش‌نامه: ۲۰۰/۹۶/۲۰- قانون الحق سازمان تعاونی مصرف کادر نیروهای مسلح (اتکا) به فهرست

نهادها و موسسات عمومی غیردولتی به همراه اساسنامه جدید سازمان اتکا (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۳)

الف - مطابق ماده واحده قانون الحق سازمان تعاونی مصرف کادر نیروهای مسلح (اتکا) به فهرست نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی مصوب ۱۳۹۵/۶/۲، سازمان تعاونی مصرف کادر نیروهای مسلح (اتکا) به فهرست نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۹ اضافه گردید. همچنین به موجب تبصره ۲ ماده واحده مذکور، سازمان اتکا برابر اساسنامه ابلاغی سال ۱۳۹۳ که به تصویب فرماندهی معظم کل قوا رسیده است، اداره می‌شود.

ب- به پیوست تصویر اساسنامه سازمان اتکا که به تصویب فرماندهی معظم کل قوا (مد ظله العالی) رسیده و از تاریخ ۱۳۹۳/۵/۱۲ لازم الاجرا می باشد و مواد ۲۰، ۲۱ و ۲۲ آن حاوی احکام مالیاتی به شرح زیر می باشد، جهت اطلاع و اقدام لازم ارسال می گردد:

ماده ۲۰: تأمین و فروش کالا و خدمات توسط سازمان به صورت مستقیم به سازمانهای ن.م جهت مصرف داخلی (سازمانی) آنها، مشمول مالیات بر درآمد و مالیات ارزش افزوده و سایر مالیاتها و عوارض نمی باشد.

ماده ۲۱: پرداختهای سازمان بابت کمک به معیشت جامعه هدف جزء هزینه های قابل قبول مالیاتی می باشد.

ماده ۲۲: مصارف و هزینه های سازمان و شرکت های آن به شرح زیر جزء هزینه های قابل قبول مالیاتی می باشد:

۱- کلیه هزینه های جاری سازمان و شرکت های آن.

۲- بازپرداخت کلیه حقوق و مزایای کارکنان که توسط ودجا یا ن.م پرداخت می شود و همچنین اجاره اموال و امکانات آنها که در اختیار سازمان است.

۳- کمک به معیشت جامعه هدف طبق سیاست های ستاد کل و در قالب مصوبات هیئت امناء.^{۱۳۵-۲-۱۲}

❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۲

ماده ۲- اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیات های موضوع این قانون نیستند:

۱- وزارت خانه ها و موسسات دولتی؛

۲- دستگاه هایی که بودجه آنها وسیله دولت تأمین می شود.

۳- شهرداری ها.

۴- بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی دارای مجوز معافیت از طرف حضرت امام خمینی(ره) و مقام معظم

رهبری.^(۱)

تبصره ۱- شرکت هایی که تمام یا قسمی از سرمایه آنها متعلق به اشخاص و موسسات مذکور در بندهای فوق باشد، سهم درآمد یا سود آنها مشمول حکم این ماده نخواهد بود. حکم این تبصره مانع استفاده شرکت های مزبور از معافیت های مقرر در این قانون، حسب مورد، نیست.

تبصره ۲- درآمدهای حاصل از فعالیت های اقتصادی از قبیل فعالیت های صنعتی، معدنی، تجاری، خدماتی و سایر فعالیت های تولیدی برای اشخاص موضوع این ماده، که به نحوی غیر از طریق شرکت نیز تحصیل می شود، در هر مورد به طور جداگانه به نرخ مذکور در ماده (۱۰۵) این قانون مشمول مالیات خواهد بود.

مسئولان اداره امور در این گونه موارد نسبت به سهم فعالیت مذکور مکلف به انجام دادن تکالیف مربوط طبق مقررات این قانون خواهند بود. در غیر این صورت نسبت به پرداخت مالیات متعلق با مودی مسؤولیت تضامنی خواهند داشت.

تبصره ۳ - حذف شد.^(۲)

۱. به موجب بند ۱ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، بند ۴ به ماده (۲) قانون
الحق شد.

۲. به موجب بند ۱ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، تبصره ۳ ماده (۲) قانون
حذف شد. "تبصره ۳ - معافیت مالیاتی این ماده برای مواردی که از طرف حضرت امام خمینی(ره) یا مقام معظم
رهبری دارای مجوز می‌باشد براساس نظر مقام معظم رهبری است".

۵-۵. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۲۵ - تسری مفاد تبصره ۱ ماده ۲ آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۹۵ اصلاحی
قانون مالیات‌های مستقیم به درآمد مشمول مالیات قطعی شده گروه‌های اول و دوم صاحبان مشاغل

(مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۹)

نظر به سوالات و ابهامات مطرح شده در خصوص تبصره ۱ ماده ۲ آیین نامه اجرایی ماده ۹۵ اصلاحی مصوب
۱۳۹۴/۴/۳۱ قانون مالیات‌های مستقیم که طی بخشنامه شماره ۱۱۸/۹۴/۲۰۰ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۹ ابلاغ گردیده است
بدینوسیله اعلام می‌گردد:

مفاد تبصره یاد شده به ۱۰ (ده) برابر ارقام جدول موضوع (الف) ماده ۲ آیین نامه یاد شده نیز تسری دارد.

امور مالیاتی شهر و استان تهران ادارات کل امور مالیاتی	مخاطبین/ذینفعان	
تسري مفاد تبصره ۱ ماده ۲ آيین نامه اجرائي موضوع ماده ۹۵ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم به درآمد مشمول مالیات قطعی شده گروه‌های اول و دوم صاحبان مشاغل		
موضوع		
نظر به سوالات و ابهامات مطرح شده در خصوص تبصره ۱ ماده ۲ آیین نامه اجرایی ماده ۹۵ اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ قانون مالیات‌های مستقیم که طی بخشنامه شماره ۱۱۸/۹۴/۲۰۰ مورخ ۹/۱۲/۱۳۹۴ ابلاغ گردیده است بدینوسیله- اعلام می‌گردد:		
مفاد تبصره یاد شده به ۱۰ (ده) برابر ارقام جدول موضوع (الف) ماده ۲ آیین نامه یاد شده نیز تسری دارد.		
سید کامل تقیوی نژاد رئيس کل سازمان امور مالیاتی کشور		
سپاهانی	دادستانی انتظامی مرجع ناظر: مالیاتی	مطابق بخشنامه مدت اجرا: ۱/۱/۱۳۹۵:
(بخشنامه های منسوج شماره و تاریخ		
لطفا هرگونه ابهام و توضیح را از طریق شماره تلفن ۳۹۹۰۳۵۳۷ با دفتر فنی و حسابرسی مالیاتی مطرح و پیگیری نمایید.		

❖ قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۹۵ ❖

ماده ۹۵- صاحبان مشاغل موضوع این فصل موظفند دفاتر و یا اسناد و مدارک حسب مورد را که با رعایت اصول و ضوابط مربوط از جمله اصول و ضوابط مربوط به تنظیم دفاتر تجاری موضوع قانون تجارت در خصوص تجار تنظیم می‌گردد برای تشخیص درآمد مشمول مالیات، نگهداری و اظهارنامه مالیاتی خود را بر اساس آنها تنظیم کنند. آیین‌نامه اجرائی مربوط به نوع دفاتر، اسناد و مدارک و روش‌های نگهداری آنها اعم از ماشینی(مکانیزه) و دستی و نمونه اظهارنامه مالیاتی با توجه به نوع و حجم فعالیت حسب مورد برای مودیان مذکور و نیز نحوه ارائه آنها برای رسیدگی و تشخیص درآمد مشمول مالیات به مراجع ذی‌ربط، حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون (۱۳۹۵/۱/۱) توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.^(۱)

۱- به موجب بند ۲۱ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱، این متن جایگزین متن ماده ۹۵) قانون و تبصره‌های آن شد.

"ماده ۹۵- صاحبان مشاغل موضوع این فصل مکلف‌اند اسناد و مدارک مثبته کافی برای تشخیص درآمد مشمول مالیات خود نگاهداری کنند. صاحبان مشاغل از لحاظ تشخیص درآمد مشمول مالیات به گروه‌های زیر تقسیم می‌شوند:

الف - صاحبان مشاغلی که به موجب این قانون مکلف به ثبت فعالیت‌های شغلی خود در دفاتر روزنامه و کل موضوع قانون تجارت هستند و باید دفاتر و اسناد و مدارک مربوط را با رعایت اصول و موازین و استانداردهای پذیرفته شده حسابداری نگاهداری کنند.

ب - صاحبان مشاغلی که بر حسب این قانون مکلف به ثبت فعالیت‌های شغلی خود در دفاتر درآمد و هزینه می‌باشند. نمونه‌های دفاتر مذکور توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌گردد و در دسترس قرار می‌گیرد. ج - صاحبان مشاغلی که مشمول مقررات بندی‌های (الف) و (ب) فوق نیستند مکلف‌اند صورت خلاصه وضعیت درآمد و هزینه خود را طبق ضوابط و نمونه‌های تعیین شده از طرف سازمان امور مالیاتی کشور نگاهداری کنند.

تبصره ۱- سازمان امور مالیاتی کشور در صورت تشخیص ضرورت تاپایان دی ماه هر سال فهرست مشاغل افزوده شده به بندی‌های (الف) و (ب) ماده (۹۶) و مشمول از آغاز سال بعد را تهیه و از طریق تشکل‌های صنفی و درج آگهی در روزنامه رسمی و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار به مودیان اعلام می‌دارد.

تبصره ۲ - آیین‌نامه مربوط به روش‌های نگاهداری دفاتر و اسناد و مدارک و نحوه ثبت وقایع مالی و چگونگی تنظیم صورت‌های مالی نهایی براساس نوع فعالیت و همچنین رعایت اصول و موازین و استانداردهای پذیرفته شده حسابداری توسط سازمان امور مالیاتی کشور با کسب نظر از جامعه حسابداران رسمی تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید."

۶-۲. بخشنامه: ۹۶/۳۵-۲۰۰- نحوه اعمال معافیت‌ها و بخشدگی‌های مالیاتی (مورخ: ۱۳۹۶/۰۳/۰۳)

به پیوست رای اکثرب اعضای شورای عالی مالیاتی موضوع صورتجلسه شماره ۲۰۱-۷ مورخ ۱۳۹۵/۸/۱۲ درخصوص نحوه اعمال معافیت‌ها و بخشدگی‌های مالیاتی موضوع تبصره ۳ ماده ۱۳۲ و ماده ۱۳۸ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و تبصره ۶ ماده ۱۰۵ و ماده ۱۴۳ قانون مالیاتهای مستقیم در اجرای بند ۳ ماده ۲۵۵ قانون یادشده جهت اجراء و بهره برداری، تنفيذ و ابلاغ می‌گردد ۲۷/۱-۴.

امور مالیاتی شهر و استان تهران ادارات کل امور مالیاتی	مخاطبین/ذینفعان
ابلاغ رای اکثرب اعضای شورای عالی مالیاتی موضوع صورتجلسه شماره ۲۰۱-۷ مورخ ۱۲/۸/۱۳۹۵ درخصوص نحوه اعمال معافیت‌ها و بخشدگی‌های مالیاتی	موضوع
به پیوست رای اکثرب اعضای شورای عالی مالیاتی موضوع صورتجلسه شماره ۲۰۱-۷ مورخ ۱۲/۸/۱۳۹۵ درخصوص نحوه اعمال معافیتها و بخشدگیهای مالیاتی موضوع تبصره ۳ ماده ۱۳۲ و ماده ۱۳۸ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و تبصره ۶ ماده ۱۰۵ و ماده ۱۴۳ قانون مالیاتهای مستقیم در اجرای بند ۳ ماده ۲۵۵ قانون یادشده جهت اجراء و بهره برداری، تنفيذ و ابلاغ می‌گردد ۲۷/۱-۴.	
سید کامل تقی نژاد رییس کل امور مالیاتی کشور	
: فیزیکی/سیستمی/نحوه ابلاغ	: دادستانی انتظامی مالیاتی/مرجع ناظر
: مدت اجرا	: تاریخ اجرا

لطفاً هرگونه ابهام و توضیح را از طریق شماره ۳۹۹۰۳۵۳۲ با دفتر فنی و حسابرسی مالیاتی مطرح و پیگیری نمایید.

❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۰۵

ماده ۱۰۵- جمع درآمد شرکتها و درآمد ناشی از فعالیتهای انتفاعی سایر اشخاص حقوقی که از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل می‌شود، پس از وضع زیان‌های حاصل از منابع غیرمعاف و کسر معافیت‌های مقرر به استثنای مواردی که طبق مقررات این قانون دارای نرخ جداینهای می‌باشد، مشمول مالیات به نرخ بیست و پنج درصد (٪۲۵) خواهند بود.

تبصره ۱ - در مورد اشخاص حقوقی ایرانی غیر تجاری که به منظور تقسیم سود تأسیس نشده‌اند، در صورتی که دارای فعالیت انتفاعی باشند، از مأخذ کل درآمد مشمول مالیات فعالیت انتفاعی آنها مالیات به نرخ مقرر در این ماده وصول می‌شود.

تبصره ۲ - اشخاص حقوقی خارجی و موسسات مقیم خارج از ایران به استثنای مشمولان تبصره (۵) ماده (۱۰۹) و ماده (۱۱۳) این قانون از مأخذ کل درآمد مشمول مالیاتی که از بهره برداری سرمایه در ایران یا از

فعالیت‌هایی که مستقیماً یا به وسیله نمایندگی از قبیل شعبه، نماینده، کارگزار و امثال آن در ایران انجام می‌دهند یا از واگذاری امتیازات و سایر حقوق خود، انتقال دانش فنی، دادن تعلیمات، کمک‌های فنی یا واگذاری فیلم‌های سینمایی از ایران تحصیل می‌کنند به نرخ مذکور در این ماده مشمول مالیات خواهند بود. نمایندگان اشخاص و موسسات مذکور در ایران نسبت به درآمدهایی که به هر عنوان به حساب خود تحصیل می‌کنند طبق مقررات مربوط به این قانون مشمول مالیات می‌باشد.

تبصره ۳ - در موقع احتساب مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی اعم از ایرانی یا خارجی، مالیات‌هایی که قبل پرداخت شده است با رعایت مقررات مربوط از مالیات متعلق کسر خواهد شد و اضافه پرداختی از این بابت قابل استرداد است.

تبصره ۴ - اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی نسبت به سود سهام یا سهام الشرکه دریافتی از شرکت‌های سرمایه‌پذیر مشمول مالیات دیگری نخواهند بود.

تبصره ۵ - در مواردی که به موجب قوانین مصوب وجودی تحت عنوانین دیگری غیر از مالیات بردرآمد از مأخذ درآمد مشمول مالیات اشخاص قابل وصول باشد، مالیات اشخاص پس از کسر وجوده مزبور به نرخ مقرر مربوط محاسبه خواهد شد.

تبصره ۶ - درآمد مشمول مالیات ابرازی شرکتها و اتحادیه‌های تعاقنی متعارف و شرکتهای تعاقنی سهامی عام مشمول بیست و پنج درصد (٪۲۵) تخفیف از نرخ موضوع این ماده می‌باشد.

تبصره ۷ - به ازای هر ده درصد (٪۱۰) افزایش درآمد ابرازی مشمول مالیات اشخاص موضوع این ماده نسبت به درآمد ابرازی مشمول مالیات سال گذشته آنها، یک واحد درصد و حداقل تا پنج واحد درصد از نرخهای مذکور کاسته می‌شود. شرط برخورداری از این تخفیف تسویه بدھی مالیاتی سال قبل و ارائه اظهارنامه مالیاتی مربوط به سال جاری در مهلت اعلام شده از سوی سازمان امور مالیاتی است.^(۱)

۱. به موجب بند ۲۵ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، متن تبصره (۷) به ماده (۱۰۵) قانون الحق شد.

❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۳۸ مکرر

ماده ۱۳۸ مکرر - اشخاصی که آورده نقدی برای تأمین مالی پروژه - طرح و سرمایه در گردش بنگاههای تولیدی را در قالب عقود مشارکتی فراهم نمایند، معادل حداقل سود مورد انتظار عقود مشارکتی مصوب شورای پول و اعتبار از پرداخت مالیات بر درآمد معاف می‌شوند و برای پرداخت کننده سود، معادل سود پرداختی مذکور به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی می‌شود.

تبصره ۱- استفاده کننده از معافیت موضوع این ماده تا دو سال نمی‌تواند آورده نقدی را از بنگاه تولیدی خارج کند. در صورت کاهش آورده نقدی، به میزان ارزش روز معافیت استفاده شده، مالیات سال خروج آورده نقدی، اضافه می‌شود.

تبصره ۲- تشخیص تحقق به کارگیری آورده نقدی برای تأمین مالی پروژه - طرح یا سرمایه در گردش با اداره امور مالیاتی حوزه مربوط است.^(۱)

۱. به موجب ماده (۳۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، مصوب ۱۳۹۴/۲/۱، این متن به عنوان ماده (۱۳۸ مکرر) به قانون الحاق شد.

❖ قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۱۴۳ مکرر

ماده ۱۴۳ مکرر- از هر نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام شرکتها اعم از ایرانی و خارجی در بورسها یا بازارهای خارج از بورس دارای مجوز، مالیات مقطوعی به میزان نیم درصد (۵٪) ارزش فروش سهام و حق تقدم سهام وصول خواهد شد و از این بابت وجه دیگری به عنوان مالیات بر درآمد نقل و انتقال سهام و حق تقدم سهام و مالیات بر ارزش افزوده خرید و فروش مطالبه نخواهد شد.

کارگزاران بورسها و بازارهای خارج از بورس مکلفند مالیات یاد شده را به هنگام هر انتقال از انتقال دهنده وصول و به حساب تعیین شده از طرف سازمان امور مالیاتی کشور واریز نمایند و ظرف ده روز از تاریخ انتقال، رسید آن را به همراه فهرستی حاوی تعداد و مبلغ فروش سهام و حق تقدم مورد انتقال به اداره امور مالیاتی محل ارسال کنند.

تبصره ۱- تمامی درآمدهای صندوق سرمایه‌گذاری در چهارچوب این قانون و تمامی درآمدهای حاصل از سرمایه‌گذاری در اوراق بهادر موضوع بند (۲۴) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادر جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴ و درآمدهای حاصل از نقل و انتقال این اوراق یا درآمدهای حاصل از صدور و ابطال آنها از پرداخت مالیات بردرآمد و مالیات بر ارزش افزوده موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۳/۲ معاف می‌باشد^(۱) و از بابت نقل و انتقال آنها و صدور و ابطال اوراق بهادر یاد شده مالیاتی مطالبه نخواهد شد.

تبصره ۲- سود و کارمزد پرداختی یا تخصیصی اوراق بهادر موضوع تبصره (۱) این ماده به استثناء سود سهام و سهم الشرکه شرکتها و سود گواهیهای سرمایه‌گذاری صندوقها، مشروط به ثبت اوراق بهادر یاد شده نزد سازمان جزء هزینه‌های قابل قبول برای تشخیص درآمد مشمول مالیات ناشر این اوراق بهادر محسوب می‌شود.

تبصره ۳- در صورتی که هر شخص حقیقی یا حقوقی مقیم ایران که سهامدار شرکت پذیرفته شده در بورس یا بازار خارج از بورس، سهام یا حق تقدم خود را در بورسها یا بازارهای خارج از بورس خارجی بفروشد، از این بابت هیچ‌گونه مالیاتی در ایران دریافت نخواهد شد.

تبصره ۴- صندوق سرمایه‌گذاری مجاز به هیچ‌گونه فعالیت اقتصادی دیگری خارج از مجوزهای صادره از سوی سازمان نمی‌باشد.

تبصره ۵- نقل و انتقال اوراق بهادر بازارگردانی بازارگردانان دارای مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادر در بورس و فرابورس از پرداخت مالیات مقطوع نیم درصد (۵٪) این ماده، معاف است.^(۲)

۱. به موجب بند ۳۶ ماده واحده قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱، موضوع ماده (۱۴۶) مکرر در مواد (۱۳۳)، (۱۳۴)، (۱۳۹) « به استثنای بندهای (الف)، (ب) و (ز) آن»، (۱۴۲)، (۱۴۳) و تبصره ۱ ذیل ماده (۱۴۳) مکرر به عنوان مالیات به نرخ صفر منظور می‌شود.

۲. به موجب ماده (۳۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۱، متن این تبصره به عنوان تبصره ۵ به ماده (۱۴۳) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم الحال شد.

۷-۲. بخشنامه ۲۰۰/۹۶/۶۵ - نحوه قطعیت و بخشودگی جریمه‌های موضوع ماده ۱۶۹ مکرر قانون

مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۶/۰۵/۰۷ - تاریخ: ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

با توجه به سوالات و ابهامات مطرح شده در خصوص نحوه قطعیت و بخشودگی جریمه‌های مالیاتی موضوع ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ بدینوسیله اعلام می‌گردد:

۱- در زمانی که کل جریمه‌های مزبور پس از ابلاغ برگ مطالبه و در موعد مقرر (۳۰ روز از تاریخ ابلاغ برگ مطالبه) حسب درخواست مودی در اجرای مقررات ماده ۱۹۱ قانون مالیات‌های مستقیم مورد بخشودگی قرار گیرد، با توجه به بخشودگی کل جریمه‌ها، نیازی به طرح موضوع در هیأت حل اختلاف مالیاتی نخواهد بود.

۲- در زمانی که بخشی از جریمه‌های مزبور پس از ابلاغ برگ مطالبه و در موعد مقرر (۳۰ روز از تاریخ ابلاغ برگ مطالبه) حسب درخواست مودی در اجرای مقررات ماده ۱۹۱ قانون مالیات‌های مستقیم مورد بخشودگی قرار گیرد، مشروط به پرداخت باقیمانده جریمه‌ها در مهلت مذکور نیازی به طرح موضوع در هیأت حل اختلاف مالیاتی نخواهد بود... ۱۳۹۶-۳۱

۸-۲. بخشنامه ۲۰۰/۹۶/۶۷ - ابلاغ رای هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موضوع دادنامه شماره ۳۴۸

مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۲۰ در خصوص صورتجلسه مورخ ۱۳۹۳/۰۶/۳ هیأت عمومی شورای عالی

مالیاتی - ۱۳۹۶/۰۵/۱۱

به پیوست رای هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موضوع دادنامه شماره ۳۴۸ مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۲۰ مبنی بر اینکه:

«نظر به اینکه بر مبنای قانون مالیات های مستقیم، مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی و حقوقی تعلق می‌گیرد، بنابراین تقبل زیان ابیاشته از سوی صاحبان سرمایه از طریق کاهش مطالبات شرکاء و سهامداران و یا آورده نقدی و غیر نقدی آنها مندرج در حساب جاری شرکاء یا حساب دیگر هیچ گونه منافعی برای شرکت ایجاد نمی‌کند تا به عنوان درآمد مشمول مالیات اتفاقی شود، بنابراین رأی مورخ ۱۳۹۳/۶/۳ هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی خلاف قانون است و به استناد بند ۱ ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.»، جهت اطلاع و اقدام ابلاغ می‌گردد. ۳۲-۵

۹-۲. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶-۷۰ - ابلاغ رای دادنامه شماره ۲۴۶/۲۴۵ مورخ ۹۶/۰۳/۲۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص فرآورده - ۱۳۹۶/۰۵/۲۱

تصویر رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۲۴۶/۲۴۵ مورخ ۹۶/۰۳/۲۳ که مقرر می‌دارد: مطابق بند (۹) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده، انواع دارو از پرداخت مالیات معاف اعلام شده است. نظر به اینکه طبق تبصره (۳) ماده (۳) قانون اصلاح ماده (۳) قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارو و مواد خوارکی و آشامیدنی مصوب سال ۱۳۷۴ مقرر شده است: «کلیه فرآورده های تقویتی، تحریک کننده، ویتامین ها و غیره که فهرست آنها توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام و منتشر می‌گردد جزو اقلام دارویی است»، بنابراین مفاد نامه شماره ۱۳۹۳/۴/۲۵-۶۶۵/۴۴۷۶۲ مدیرکل نظارت و ارزیابی فرآورده های طبیعی، سنتی و مکمل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به مدیرکل دفتر فنی و اعتراضات مودیان اداره مالیات بر ارزش افزوده، متناسب ابلاغ فهرست دارویی مشمول معافیت، با قانون مغایرت ندارد و از این جهت قابل ابطال تشخیص نشد، لکن مفاد نامه مذکور از این جهت که از آن تلقی می‌شود اقلام دارویی و مکملهای دارویی و تغذیه ای) مشمول ای که از سال ۱۳۸۹ لغایت ۱۳۹۲/۱/۱ (زمان تحت شمول مالیات قرار گرفتن مکملهای دارویی و تغذیه ای) مشمول معافیت بوده است را در فواصل زمانی سال ۱۳۸۹ الی ۱۳۹۲/۱۱/۱ از شمول معافیت خارج کرده و سازمان امور مالیاتی بر آن اساس از واردکنندگان و عرضه کنندگان این گونه مکمل ها، مالیات بر ارزش افزوده مطالبه کرده است، مغایر حق مکتب اشخاص و ممنوعیت اصل عطف به مسبق شدن مقررات است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ و ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.»

❖ قانون ارزش افزوده - ماده ۱۲ ❖

ماده ۱۲- عرضه کالاها و راهنمای خدمات زیر و همچنین واردات آنها حسب مورد از پرداخت مالیات معاف می باشد:

- ۱- محصولات کشاورزی فرآوری نشده؛
- ۲- دام و طیور زنده، آبزیان، زنبور عسل و نوغان؛

-
- ۳- انواع کود، سم، بذر و نهال؛
  - ۴- آرد خبازی، نان، گوشت، قند، شکر، برنج، حبوبات و سویا، شیر، پنیر، روغن نباتی و شیر خشک مخصوص تغذیه کودکان؛
  - ۵- کتاب، مطبوعات، دفاتر تحریر و انواع کاغذ چاپ، تحریر و مطبوعات؛
  - ۶- کالاهای اهدایی به صورت بلا عوض به وزارت‌خانه‌ها، موسسات دولتی و نهادهای عمومی غیر دولتی با تأیید هیأت وزیران و حوزه‌های علمیه با تأیید حوزه گیرنده هدایا؛
  - ۷- کالاهایی که همراه مسافر و برای استفاده شخصی تا میزان معافیت مقرر طبق مقررات صادرات و واردات، وارد کشور می‌شود. مازاد بر آن طبق مقررات این قانون مشمول مالیات خواهد بود؛
  - ۸- اموال غیر منقول؛
  - ۹- انواع دارو، لوازم مصرفی درمانی، خدمات درمانی (انسانی، حیوانی و گیاهی) و خدمات توانبخشی و حمایتی؛
  - ۱۰- خدمات مشمول مالیات بر درآمد حقوق، موضوع قانون مالیات‌های مستقیم؛
  - ۱۱- خدمات بانکی و اعتباری بانکها، موسسات و تعاونیهای اعتباری و صندوق‌های قرض الحسن مجاز و خدمات معاملات و تسويه اوراق بهادار و کالا در بورسها و بازارهای خارج از بورس.
  - ۱۲- خدمات حمل و نقل عمومی مسافری برون شهری و درون شهری، جاده‌ای، ریلی، هوایی و دریایی؛
  - ۱۳- فرش دستباف؛
  - ۱۴- انواع خدمات پژوهشی و آموزشی که طبق آئین نامه ای که با پیشنهاد مشترک وزارت‌خانه‌های علوم تحقیقات و فناوری، امور اقتصادی و دارایی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش و کار و امور اجتماعی ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد؛
  - ۱۵- خوراک دام و طیور؛
  - ۱۶- رادار و تجهیزات کمک ناوگردی ویژه فرودگاه‌ها بر اساس فهرستی که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و ترابری و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد؛
  - ۱۷- اقلام با مصارف صرفا دفاعی (نظمی و انتظامی) وامنیتی بر اساس فهرستی که به پیشنهاد مشترک وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. فهرست مذکور از اولین دوره مالیاتی پس از تصویب هیأت وزیران قابل اجراء خواهد بود.

۱۰-۲. بخشنامه: ۹۶/۷۲-۲۰۰ اصلاح آین نامه اجرایی موضوع ماده ۹۵ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم

تصویب ۱۳۹۶/۰۴/۳۱ - ۱۳۹۶/۰۵/۲۵

پیرو بخشنامه‌های شماره ۹۴/۱۱۸ مورخ ۲۰۰/۹۶/۱۲/۰۹ و شماره ۹۶/۴۱ مورخ ۲۰۰/۹۶/۰۳/۲۰ موضوع ابلاغ آین نامه اجرایی موضوع ماده ۹۵ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم تصویب ۹۶/۰۴/۳۱ و اصلاحیه آن، براساس پیشنهاد شماره ۶۴۸۴ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۱ سازمان امور مالیاتی کشور و موافقت وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی، طی نامه شماره ۹۰۸۱۰ آین نامه مذکور به شرح ذیل اصلاح و جهت اجراء ابلاغ می‌گردد:

تبصره (۱) تغییریافته و متن زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده (۸) الحاق می‌گردد:
"تبصره ۲- در صورتی که صاحبان مشاغل گروه سوم این آین نامه، مشمول اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده نباشند، برای معاملات خود تا سقف ۵٪ حد نصاب معاملات کوچک موضوع تبصره ۳ قانون برگزاری مناقصات، الزامی به صدور صورت حساب نخواهند داشت.

مفad این حکم درموارد درخواست صدور صورت حساب از سوی خریدار جاری نمی‌باشد، رعایت ساختار صورت- حساب موضوع این ماده برای اینگونه صورت حساب‌ها الزامی نمی‌باشد.
این تبصره از ابتدای سال ۱۳۹۵ قابل اجراء خواهد بود." ۳۶-۵/۱۵

۱۱-۲. بخشنامه: ۹۶/۷۴-۲۳۰ ابلاغ صورت جلسه شورای عالی مالیاتی در خصوص ابهامات مطرح شده

درباره بند ۳ ماده ۲۴۴ قانون مالیات‌های مستقیم - ۱۳۹۶/۰۵/۲۸

به پیوست نظر اکثریت اعضای شورای عالی مالیاتی موضوع صورت جلسه شماره ۲۰۱-۲ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۱۸ در خصوص "ابهامات بند (۳) ماده ۲۴۴ قانون مالیات‌های مستقیم" راجع به انتخاب نماینده از سوی مودیان مالیاتی برای شرکت در جلسات هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی" که در اجرای بند (۳) ماده ۲۵۵ قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی تصویب ۹۶/۰۴/۳۱ صادر گردیده و به تنفيذ رئیس کل محترم سازمان امور مالیاتی کشور رسیده است، برای اطلاع و اجراء، ابلاغ می‌گردد.

❖ قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۲۴۴

ماده ۲۴۴- مرجع رسیدگی به کلیه اختلاف‌های مالیاتی جز درمواردی که ضمن مقررات این قانون مرجع دیگری پیش‌بینی شده، هیأت حل اختلافات مالیاتی است. هر هیأت حل اختلاف مالیاتی از سه نفر به شرح زیر تشکیل خواهد شد:

- ۱- یک نفر نماینده سازمان امور مالیاتی کشور.

۲ - یک نفر قاضی اعم از شاغل یا بازنشسته. در صورتی که قاضی بازنیسته واجد شرایطی در شهرستانها یا مراکز استانها وجود نداشته باشد بنا به درخواست سازمان امور مالیاتی کشور، رئیس قوه قضائیه یک نفر قاضی شاغل را برای عضویت هیأت معرفی خواهد نمود.

۳ - یک نفر نماینده از اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران یا اتاق تعاون یا جامعه حسابداران رسمی ایران یا مجتمع حرفه‌ای یا تشکل‌های صنفی یا شورای اسلامی شهر به انتخاب مودی در صورتی که برگ تشخیص مالیات ابلاغ قانونی شده باشد و یا همزمان با تسليم اعتراض به برگ تشخیص در مهلت قانونی مودی انتخاب خود را اعلام ننماید سازمان امور مالیاتی کشور با توجه به نوع فعالیت مودی یا موضوع مالیات مورد رسیدگی از بین نماینده‌گان مذبور یک نفر را انتخاب خواهد کرد.

تبصره ۱ - جلسات هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی با حضور سه نفر رسمی است و رأی هیأت‌های مذبور با اکثریت آرا قطعی و لازم الاجرا است، ولی نظر اقلیت باید در متن رأی قید گردد.

تبصره ۲ - اداره امور هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی و مسئولیت تشکیل جلسات هیأت‌ها به عهده سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد و حق الزحمه اعضا هیأت‌های حل اختلاف براساس آین نامه‌ای که بنا به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید از محل اعتباری که به همین منظور در بودجه سازمان مذکور پیش‌بینی می‌شود قابل پرداخت خواهد بود.

۱۲-۲. بخشنامه ۹۶/۷۶ - ملغی الاشردن تصویب‌نامه شماره ۷۴۶۴۱/ت ۵۳۴۴۱ - مورخ

۱۳۹۵/۰۶/۲۱ هیات محترم وزیران راجع به اجرایی دانستن مصوبه شماره ۵۳۹۷۰/ت ۵۲۴۰۶ -

مورخ ۱۳۹۵/۰۵/۱۰ از سه سال گذشته (از تاریخ تصویب مصوبه پیشین هیات وزیران به شماره

۹۰۸۳۶/ت ۹۰۸۷۹۳ - مورخ ۱۳۹۲/۰۴/۱۸) در خصوص تجدید ارزیابی دارایی‌ها -

پیرو بخشنامه ۹۶/۷۶ - مورخ ۱۳۹۵/۰۹/۰۶ تصویر نامه ۲۴۶۶۵/ب مورخ ۱۳۹۶/۰۳/۳۱ رئیس محترم مجلس شورای اسلامی عنوان ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران مبنی بر ملغی الاشردن تصویب‌نامه شماره

۷۴۶۴۱/ت ۵۳۴۴۱ - مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۲۱ هیات محترم وزیران راجع به اجرایی دانستن مصوبه شماره

۵۲۴۰۶/ت ۵۳۹۷۰ - مورخ ۱۳۹۵/۰۵/۱۰ از سه سال گذشته (از تاریخ تصویب مصوبه پیشین هیات وزیران به

شماره ۹۰۸۳۶/ت ۹۰۸۷۹۳ - مورخ ۱۳۹۲/۰۴/۱۸) به پیوست ارسال و یادآوری می‌نماید: با توجه به مراتب فوق،

مصطفوی شماره ۷۴۶۴۱/ت ۵۳۴۴۱ - مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۲۱ هیأت محترم وزیران ملغی و تصویب‌نامه شماره ۵۳۹۷۰/ت

۵۲۴۰۶ - مورخ ۱۳۹۵/۰۵/۱۰ بر اساس بند ۳ آن از تاریخ تصویب (۱۳۹۵/۰۴/۳۰) لازم الاجرا می‌باشد. ۱-۳۴-۵۲۴۰۶

۱۳-۲. بخشنامه ۲۶۰/۹۶/۷۵-رعایت تبصره "۶" ماده ۲۴۷ قانون مالیات‌های مستقیم - ۱۳۹۶/۰۵/۲۹

براساس برخی از گزارشات واصله مبنی بر عدم رعایت تبصره ۶ ماده «۲۴۷» قانون مالیات‌های مستقیم توسط برخی ادارات کل امور مالیاتی، مقتضی است به منظور اجرای صحیح قوانین و مقررات و جلوگیری از تضییع حقوق حقه دولت دستور فرمایید در مواردی که آراء هیأت‌های بدوي از طرف هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدیدنظر تأیید می‌گردد، مأموران مالیاتی نسبت به مطالبه و وصول یک درصد (۱٪) تفاوت مالیات و عوارض موضوع رأی مورد شکایت و مالیات و عوارض ابرازی مودی در اظهارنامه تسلیمی که پرداخت آن طبق تبصره یادشده بر مودیان تکلیف شده است، اقدام نمایند.

خطاطرشان می‌سازد مسئولیت حسن اجرای این بخشنامه به عهده مدیران کل ذی‌ربط خواهد بود. لذا شایسته است مدیران محترم کل موضوع را برای مأمورین مالیاتی تحت سرپرستی تبیین و با نظارت دائم بر عملکرد آن‌ها موجبات اجرای صحیح مقررات را فراهم نمایند.

❖ قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۲۴۷

ماده ۲۴۷- آراء هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی بدوي قطعی و لازم الاجراء است. مگر اینکه ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ رأی بر اساس ماده(۲۰۳) این قانون و تبصره های آن به مودی، از طرف مأموران مالیاتی مربوط یا مودیان مورد اعتراض کتبی قرار گیرد که در این صورت پرونده جهت رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر احاله خواهد شد. رأی هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر قطعی و لازم الاجراء می باشد.

تبصره ۱- مودی مالیاتی مکلف است مقدار مالیات مورد قبول را پرداخت و نسبت به مازاد بر آن اعتراض خود را در مدت مقرر تسلیم کند.

تبصره ۲- نمایندگان عضو هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی باید قبل نسبت به موضوع مطروحه اظهار نظر داشته یا رأی داده باشند.

تبصره ۳- در صورتی که رأی صادره هیأت بدوي از سوی یکی از طرفین مورد اعتراض تجدید نظر خواهی قرار گرفته باشد در مرحله تجدید نظر فقط به ادعای آن طرف رسیدگی و رأی صادر خواهد شد.

تبصره ۴- آراء قطعی هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی به استثناء مواردی که رأی هیأت حل اختلاف مالیاتی بدوي با عدم اعتراض مودی یا مأمور مالیاتی مربوط قطعیت می یابد برابر مقررات ماده(۲۵۱) این قانون قابل شکایت و رسیدگی در شورای عالی مالیاتی خواهد بود.

تبصره ۵- سازمان امور مالیاتی کشور اجازه دارد شکایت کتبی مودیان مالیاتی از آراء هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی صادره تا تاریخ تصویب این ماده که در مهلت قانونی به مرجع مالیاتی ذی ربط تسلیم شده است را یک بار به هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر به منظور رسیدگی و صدور رأی مقتضی احواله نماید.

تبصره ۶ - در مواردی که شکایت مودیان مالیاتی از آراء هیأتهای بدوى از طرف هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر رد شود و همچنین شکایت از آراء هیأتهای تجدید نظر از طرف شعب شورای عالی مالیاتی مردود اعلام شود، برای هر مرحله معادل یک درصد (۱٪) تفاوت مالیات موضوع رأی مورد شکایت و مالیات ابرازی مودی در اظهارنامه تسلیمی، هزینه رسیدگی تعلق می گیرد که مودی مکلف به پرداخت آن خواهد بود.

-۱۴- بخش‌نامه ۹۷/۸۳-۲۰۰/۹۷- ارسال جدول ضرایب تشخیص درآمد مشمول مالیات عملکرد سال ۱۳۹۵-

۱۳۹۶/۰۵/۳۱

به استناد مفاد قسمت اخیر تبصره ماده ۹۷ اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ و در اجرای مقررات بند (ب) ماده ۱۵۴ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷، به پیوست یک عدد لوح فشرده (CD) مجموعه ضرایب مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۵ حوزه تهران مصوب کمیسیون بند (الف) ماده مذکور به انضمام فهرست اصلاحات و تغییرات ضرایب مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۵ نسبت به عملکرد سال ۱۳۹۴ با رعایت موارد ذیل به منظور تشکیل کمیسیون های بند (ب) ماده ۱۵۴ قانون مالیاتهای مستقیم در شهرستان های استان تهران و همچنین مراکز استانها و شهرستان های تابعه آنها، ارسال می گردد.

۱- با توجه به اینکه تعديل و اصلاح ضرایب مالیاتی بیش از ۹۵ درصد از کل فعالیتهای تولیدی (در قالب ۳۱۳ ردیف)، ۷۰ درصد از کل فعالیتهای عمده فروشی کالاها (در قالب ۲۱۶ ردیف) و همچنین به ترتیب ۵۴، ۲۷ و ۵۴ ردیف از فعالیتهای خرد فروشی، واردات کالاها و ارائه دهندهای خدمات پزشکی و غیر پزشکی توسط کمیسیون موضوع بند (الف) ماده مذکور، در راستای تحقق سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی و بویژه افزایش شفافیت در فعالیت های اقتصادی در اجرای مقررات مواد ۱۶۹ و ۱۶۹ مکرر ق.م. مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ صورت پذیرفته است. لذا ضمن تأکید بر لزوم دقت نظر کامل ادارات امور مالیاتی در رعایت نکات و ضوابط اجرائی مندرج در مقدمه مجموعه مذکور و نیز استخراج و اعمال دقیق ضرایب مالیاتی فعالیتها، ادارات مذکور در تشخیص مالیات به روش علی الرأس موظفند با رعایت کلیه جوانب امر و با توجه کامل به دلایل و اسناد و مدارک مودی و اهمیت موضوع از طریق تحقیق و رسیدگی و نه صرفا هدف قرار دادن ضریب مالیاتی نسبت به تعیین درآمد مشمول مالیات واقعی و مالیات عادلانه مودی اقدام و حتی الامکان از اعلام نظر غیر کارشناسی و یا ارائه دلایل ضعیف در امور گزارشگری مالیاتی خودداری نمایند، به نحوی که این امر منجر به ترغیب مودیان محترم مالیاتی به رعایت انضباط مالی و نگهداری و ارائه به موقع دفاتر و اسناد و مدارک شده و موجبات رضایت، اعتماد و تشویق آنان به انجام تکالیف قانونی و زمینه های گسترش تشخیص مالیات مستند به اسناد و مدارک لازم و بر اساس واقعیات را فراهم نماید.

۲- نظر به تعديلات و اصلاحات صورت گرفته در مجموعه ضرایب مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۵ به شرح بند یک و نیز تشابه ساختاری فعالیتهای اقتصادی در حوزه های جغرافیایی همچوار، ضروری است ادارات کل امور مالیاتی

ترتیبی اتخاذ نمایند تا مصوبات کمیسیون‌های بند (ب) ماده یاد شده و اصلاحات پیشنهادی آنان واجد حداقل تغییرات پیشنهادی در مجموعه مذکور و بیشترین هماهنگی میان تصمیمات کمیسیون‌های ضرایب مالیاتی شهرستان‌های تابعه استان باشد.

۳- با توجه به موارد فوق، مقتضی است ادارات کل امور مالیاتی با رعایت مفاد بند (ب) و تبصره‌های ۱، ۲ و ۴ ماده فوق الاشاره نسبت به تشکیل کمیسیون‌های مربوط در مرکز استان و ادارات امور مالیاتی شهرستان‌های تابعه اقدام نمایند و ضمن انجام بررسی‌های کارشناسی و توجه به اوضاع و احوال اقتصادی خاص حوز? جغرافیایی، با رعایت مفاد بند دو این بخشنامه، در صورت اقتضاء تغییرات لازم را در اقلام آن با ذکر دلایل مستند و کافی به عمل آورده و صورتجلسات مربوطه و اصلاحات پیشنهادی را صرفاً مطابق فرمهای پیوست شماره (یک و دو) تنظیم و بصورت متمرکز از طریق آن اداره کل حداکثر تا پایان شهریور ماه، از طریق سیستم چارگون/پست الکترونیکی (Eco.Indicators@tax.gov.ir) به دفتر پژوهش و برنامه ریزی ارسال نمایند، تا اقدامات قانونی بعدی به عمل آید. موکدا اعلام می‌گردد پیشنهادهای کمیسیون‌های بند (ب) ماده ۱۵۴ قانون باقیتی در قالب فرمهای پیوست به صورت مرتب و مطابق طبقه بندی مندرج در جدول تهیه گردیده و منضم به دلایل کافی و مستند بوده و به تأیید و امضاء همه اعضاء کمیسیون رسیده باشد.

۴- ضمن تأکید بر لزوم توجه نمایندگان هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی (موضوع تبصره ۳ ماده ۱۵۴ ق.م.) به نحوه اجرای صحیح حکم قسمت اخیر مقررات یاد شده، مبنی بر تعیین ضرایب مالیاتی با توجه به مشاغل مشابه، ادارات کل امور مالیاتی مکلفند فهرست مواردی که در اجرای مقررات تبصره ۳ ماده ۱۵۴ قانون مالیاتها تعیین ضرایب مالیاتی آنها به هیأت حل اختلاف مالیاتی احاله می‌گردد را به انضمام تصاویر آراء هیأت‌های مزبور، هر سه ماه یکبار به دفتر پژوهش و برنامه ریزی ارسال نمایند.

مزید اطلاع، مجموعه جدول ضرایب مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۵ در دست چاپ می‌باشد که به محض چاپ به تعداد مورد نیاز ادارات امور مالیاتی آن اداره کل، ارسال خواهد شد.

مدیران کل امور مالیاتی، مسئول حسن اجرای مفاد این بخشنامه و اعلام موارد تخلف از مواد آن به دادستانی

❖ قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۱۵۴

ماده ۱۵۴ - حذف شد.

۱۵-۲. بخشname ۲۰۰/۹۶/۸۲ - ابلاغ جدول ضرایب تشخیص درآمد مشمول مالیات عملکرد سال ۱۳۹۵

جهت اجراء در ادارات امور مالیاتی مستقر در شهرهای تهران، شمیرانات و ری (به استثنای

شهرستانهای استان تهران) - ۱۳۹۶/۰۵/۳۱

به استناد مفاد قسمت اخیر تبصره ماده ۹۷ اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ و در اجرای مقررات بند (الف) ماده ۱۵۴ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷، به پیوست یک عدد لوح فشرده (CD) مجموعه ضرایب مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۵ حوزه تهران مصوب کمیسیون تعیین ضرایب مالیاتی، به انضمام فهرست اصلاحات و تغییرات ضرایب مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۵ نسبت به عملکرد سال ۱۳۹۴ به منظور اجراء در ادارات امور مالیاتی تابعه مستقر در شهرهای تهران، شمیرانات و ری، ابلاغ می‌گردد.

ضمیناً در خصوص مجموعه یاد شده، توجه ادارات امور مالیاتی و مراجع حل اختلاف مالیاتی را به نکات ذیل جلب و مقرر می‌دارد:

۱- نظر به اینکه تعديل و اصلاح ضرایب مالیاتی بیش از ۹۵ درصد از کل فعالیتهای تولیدی (در قالب ۳۱۳ ردیف)، ۷۰ درصد از کل فعالیتهای عمدۀ فروشی کالاهای (در قالب ۲۱۶ ردیف) و همچنین به ترتیب ۵۴، ۲۷ و ۵۴ ردیف از فعالیتهای خردۀ فروشی، واردات کالاهای و ارائه دهنده‌گان خدمات پزشکی و غیر پزشکی توسط کمیسیون یاد شده در راستای تحقق سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی و بویژه افزایش شفافیت در فعالیتهای اقتصادی در اجرای مقررات مواد ۱۶۹ و ۱۶۹ مکرر ق.م. مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ صورت پذیرفته است. لذا ضمن تأکید بر لزوم دقیق نظرکامل ادارات امور مالیاتی در رعایت نکات و ضوابط اجرائی مندرج در مقدمه مجموعه مذکور و نیز استخراج و اعمال دقیق ضرایب مالیاتی فعالیتها، ادارات مزبور در تشخیص مالیات به روش علی‌الرأس موظفند با رعایت کلیه جوانب امر و با توجه کامل به دلایل و اسناد و مدارک مودی و اهمیت موضوع از طریق تحقیق و رسیدگی و نه صرفا هدف قرار دادن ضریب مالیاتی نسبت به تعیین درآمد مشمول مالیات واقعی و مالیات عادلانه مودی اقدام و حتی الامکان از اعلام نظر غیرکارشناسی و یا ارائه دلایل ضعیف در امور گزارشگری مالیاتی خود-داری نمایند، به نحوی که این امر منجر به ترغیب مودیان محترم مالیاتی به رعایت انضباط مالی و نگهداری و ارائه به موقع دفاتر و اسناد و مدارک شده و موجبات رضایت، اعتماد و تشویق آنان به انجام تکالیف قانونی و زمینه‌های گسترش تشخیص مالیات مستند به اسناد و مدارک لازم و بر اساس واقعیات را فراهم نماید.

۲- ضمن تأکید بر لزوم توجه نمایندگان هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی (موضوع تبصره ۳ ماده ۱۵۴ ق.م.) به نحوه اجرای صحیح حکم قسمت اخیر مقررات یاد شده، مبنی بر تعیین ضرایب مالیاتی با توجه به مشاغل مشابه، ادارات کل امور مالیاتی مکلفند فهرست مواردی که در اجرای مقررات تبصره ۳ ماده ۱۵۴ قانون مالیات‌ها تعیین ضرایب مالیاتی آنها به هیأت حل اختلاف مالیاتی احواله می‌گردد را به انضمام تصاویر آراء هیأت‌های مزبور، هر سه ماه یکبار به دفتر پژوهش و برنامه ریزی‌سال نمایند.

مزید اطلاع، مجموعه جدول ضرایب مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۵ پس از اتمام مراحل چاپ، به تعداد مورد نیاز ادارت کل امور مالیاتی تابعه، ارسال خواهد شد.

مدیران کل امور مالیاتی، مسئول حسن اجرای مفاد این بخشنامه و اعلام موارد تخلف از مواد آن به دادستانی انتظامی مالیاتی می‌باشند.

۱۶-۲. بخشنامه ۸۵/۹۶-۲۰۰ - ابلاغ رأی موضوع دادنامه شماره ۴۳۵-۴۳۴ مورخ ۱۰/۰۵/۱۳۹۶ هیأت

عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر رد خواسته ابطال بخشنامه شماره ۲۳۰/۲۳۰۸۳ مورخ

۱۳۹۶/۰۶/۱۰ - ۱۰/۰۳/۱۳۹۲

به پیوست تصویر رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر رد خواسته ابطال بخشنامه شماره ۴۰۸۳/۲۳۰ مورخ ۱۳۹۲/۰۳/۱۰ معاونت مالیات‌های مستقیم در خصوص شرایط و ترتیبات قانونی مطالبه جرایم دوران تقسیط بدھی با توجه به مفاد ماده ۱۹۰ قانون مالیات‌های مستقیم، جهت اطلاع و اقدام لازم ارسال می‌گردد ۵/۳۰-۴۲.

* قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۱۹۰

ماده ۱۹۰- علی الحساب پرداختی بابت مالیات عملکرد هرسال مالی قبل از سر رسید مقرر در این قانون برای پرداخت مالیات عملکرد موجب تعلق جایزه‌ای معادل یک درصد (٪.۱) مبلغ پرداختی به ازای هر ماہ تا سر رسید مقرر خواهد بود که از مالیات متعلق همان عملکرد کسر خواهد شد. پرداخت مالیات پس از آن موعد موجب تعلق جریمه‌ای معادل ٪۲/۵ مالیات به ازای هر ماه خواهد بود.

مبدأ احتساب جریمه در مورد مودیانی که مکلف به تسلیم اظهارنامه مالیاتی هستند نسبت به مبلغ مندرج در اظهارنامه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم آن و نسبت به مابه الاختلاف از تاریخ مطالبه و در مورد مودیانی که از تسلیم اظهارنامه خودداری نموده یا اصولاً مکلف به تسلیم اظهارنامه نیستند، تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه یا سرسید پرداخت مالیات حسب مورد می‌باشد.

تبصره ۱ - مودیانی که به تکالیف قانونی خود راجع به تسلیم به موقع اظهارنامه یا ترازنامه و حساب سود و زیان و پرداخت یا ترتیب دادن پرداخت مالیات طبق اظهارنامه یا ترازنامه و حساب سود و زیان و حسب مورد ارائه به موقع دفاتر و استناد و مدارک خود اقدام نموده‌اند در موارد مذکور در ماده (۲۳۹) این قانون، هر گاه برگ تشخیص مالیاتی صادره را قبول یا با اداره امور مالیاتی توافق نمایند و نسبت به پرداخت مالیات متعلقه یا ترتیب دادن پرداخت آن اقدام کنند از هشتاد درصد (٪.۸۰) جرایم مقرر در این قانون معاف خواهند بود. همچنین، در صورتی که این گونه مودیان ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ برگ قطعی مالیات نسبت به پرداخت یا ترتیب دادن پرداخت آن اقدام نمایند از چهل درصد (٪.۴۰) جرایم متعلقه مقرر در این قانون معاف خواهند بود.

تبصره ۲ - چنانچه فاصله تاریخ وصول اعتراض مودی نسبت به برگ تشخیص مالیات تا تاریخ قطعی شدن مالیات از یک سال تجاوز نماید، جریمه دو و نیم درصد (۰٪۲/۵) در ماه موضوع این ماده نسبت به مدت زمان بیش از یک سال مذکور تا تاریخ ابلاغ برگ قطعی مالیات قابل مطالبه از مودی نخواهد بود. سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است ترتیباتی اتخاذ نماید که رسیدگی و قطعیت یافتن مالیات مودیان حداکثر تا یک سال پس از تاریخ تسليم اعتراض آنان صورت پذیرد.

۱۷-۲. بخشنامه ۸۴/۹۶-۲۰۰ - ابلاغ دادنامه شماره ۴۳۳ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص ابطال بخشنامه شماره ۱۶۷۶۲-۳۳۶۸/۱۱-۲۰۲/۳۰ مورخ ۱۳۸۷/۰۲/۳۰ موضوع رسیدگی مالیاتی آخرین دوره اشخاص حقوقی منحله - ۰۶/۰۵/۱۳۹۶

تصویر رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۴۳۳ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۰ مبنی بر اینکه "در ماده ۱۱۵ قانون مالیات‌های مستقیم مقرر شده است که مأخذ محاسبه مالیات آخرین دوره عملیات اشخاص حقوقی که منحل می‌شوند ارزش دارایی شخص حقوقی است منهای بدھیها و سرمایه پرداخت شده و اندوخته‌ها و مانده سودهایی که مالیات آن قبل از پرداخت گردیده است. نظر به اینکه در بخشنامه مورد اعتراض مقرر شده برای اندوخته‌ها و مانده سودهای ایجاد شده از محل سود حاصل از منابع معاف از مالیات، مالیات مطالبه شود، مغایر ماده ۱۱۵ قانون یادشده است و بخشنامه مذکور مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود." جهت اطلاع و اقدام ارسال می‌گردد ۵/۰۵-۳۰/۴۱.

❖ قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۱۱۵ ❖

ماده ۱۱۵ - مأخذ محاسبه مالیات آخرین دوره عملیات اشخاص حقوقی که منحل می‌شوند ارزش دارایی شخص حقوقی است منهای بدھیها و سرمایه پرداخت شده و اندوخته‌ها و مانده سودهایی که مالیات آن قبل از پرداخت گردیده است.

تبصره ۱ - ارزش دارایی شخص حقوقی نسبت به آنچه قبل از فروش رفته بر اساس بهای فروش و نسبت به بقیه بر اساس بهای روز انحلال تعیین می‌شود.

تبصره ۲ - چنانچه در بین دارایی‌های شخص حقوقی که منحل می‌شود، دارایی یا دارایی‌های موضوع فصل اول باب سوم این قانون و سهام یا سهم الشرکه یا حق تقدم سهام شرکتها وجود داشته باشد و این دارایی یا دارایی‌ها حسب مورد در هنگام نقل و انتقال قطعی مشمول مقررات ماده ۵۹ و تبصره (۱) ماده (۱۴۳) و ماده (۱۴۳) مکرر این قانون باشند، در تعیین مأخذ محاسبه مالیات آخرین دوره عملیات اشخاص حقوقی منحله ارزش دفتری دارایی یا دارایی‌های مذکور جزو اقلام دارایی‌های شخص حقوقی منحل شده منظور نمی‌گردد و معادل همان ارزش دفتری از

جمع سرمایه و بدهی‌ها کسر می‌گردد. مالیات متعلق به دارایی‌های مزبور حسب مورد براساس مقررات ماده (۵۹) و تبصره (۱) ماده (۱۴۳) و ماده (۱۴۲) مکرر این قانون تعیین و مورد مطالبه قرار می‌گیرد.

تبصره ۳ - آن قسمت از اموال اشخاص حقوقی منحل شده که براساس مقررات فوق در تاریخ انحلال مشمول مالیات مقطوع موضوع ماده (۵۹) و تبصره (۱) ماده (۱۴۳) و ماده (۱۴۲) مکرر این قانون باشند در اولین نقل و انتقال بعد از تاریخ انحلال مشمول مالیات نخواهند بود.^۱

۱۸-۲. بخشنامه ۲۰۰/۹۶/۸۸ - ابلاغ قانون اصلاح ماده ۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱

۱۳۹۶/۰۶/۰۸

به پیوست قانون اصلاح ماده ۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم، که با تصویب مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۹۶/۰۴/۲۷ در روزنامه رسمی شماره ۹۷۶ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۲۶ آگهی و به موجب آن، تبصره ماده (۸۶) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ حذف و دو تبصره به ماده قانونی یادشده الحق گردیده است، برای اطلاع و اجراء ارسال می‌گردد. لازم به ذکر است پرداخت‌هایی که به موجب اسناد و مدارک، بعد از تاریخ لازم-الجراشدن قانون فوق الذکر (۱۳۹۶/۰۶/۱۱) صورت پذیرد، فارغ از تاریخ انعقاد قرارداد یا انجام کار، مشمول مقررات ماده ۸۶ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۶/۰۴/۲۷ خواهد بود.

۱۹-۲. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۹۲ - ابلاغ رای هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موضوع دادنامه شماره ۴۰۴

مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۳ در خصوص ابطال بند ۱-۵ بخشنامه شماره ۲۰۰/۲۳۷۲۰ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۳۰

درخصوص معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم - ۱۳۹۶/۰۶/۱۴

به پیوست رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موضوع دادنامه شماره ۴۰۴ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۳ به شرح زیر مبنی بر ابطال بند ۱-۵ دستورالعمل شماره ۲۰۰/۲۳۷۲۰ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۳۰ برای اطلاع و اجرا، اعلام می‌گردد:

الف: با توجه به اینکه پیش از این، هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به موجب رأی شماره ۳۵۵ و بخشنامه شماره ۱۴۹۷۱/۱۴۹۷۱ مورخ ۱۳۹۵/۰۵/۲۶ - ۹۵۱۰۹۰۹۰۵۸۰۰۳۵۴ سازمان امور مالیاتی را ابطال کرده است. بنابراین به لحاظ وجود رأی قبلی و حاکمیت قاعده اعتبار امر مختص، موجبی برای رسیدگی مجدد و ابطال بخشنامه مذکور وجود ندارد.

ب- مطابق ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم مقرر شده است که: «درآمد مشمول مالیات ابرازی ناشی از فعالیتهای تولیدی و معدنی در واحدهای تولیدی یا معدنی در بخش‌های تعاونی و خصوصی که از اول سال ۱۳۸۱ به بعد از

^۱. به موجب بند ۲۸ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱، در تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۱۱۵) قانون عبارت «تبصره‌های ماده (۱۴۳)» با عبارت «تبصره (۱) ماده (۱۴۳) و ماده (۱۴۲) مکرر» جایگزین شد.

طرف وزارتتخانه‌های ذیربسط برای آنها پروانه بهره برداری صادر یا قرار داد استخراج و فروش منعقد می‌شود، از تاریخ شروع بهره برداری یا استخراج به میزان هشتاد درصد(٪۸۰) و به مدت چهار سال و در مناطق کمتر توسعه یافته به میزان صد درصد (٪۱۰۰) و به مدت ده سال از مالیات موضوع ماده(۱۰۵) این قانون معاف هستند». نظر به اینکه در بند ۱-۵ دستورالعمل شماره ۱۳۹۱/۱۱/۳۰ - ۲۰۰/۲۳۷۲۰ سازمان امور مالیاتی با تجاوز از حکم مقنن برای برخورداری از معافیت زمان صدور پروانه بهره‌برداری یا استخراج مورد حکم قرار گرفته است. بنابراین بند ۱-۵ بخشنامه موصوف مغایر قانون بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آئین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.^{۶/۷-۴۳}

۲۰-۲. بخشنامه: ۲۰۰/۹۷/۳۰ - ابلاغ رای هیات عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر ابطال اطلاق

دستورالعمل شماره ۱۳۹۰/۰۱/۲۷ و بخشنامه‌های مربوط برای دفاتر اسناد

رسمی مبنی بر ارائه صورت حساب فصلی- ۱۳۹۶/۰۶/۲۵

به پیوست تصویر رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص دادنامه شماره ۳۷۹ مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۲۷ مبنی بر "اطلاق دستورالعمل و بخشنامه‌های مورد شکایت به شرح مندرج در گردش کار که دفاتر اسناد رسمی را مشمول تکلیف ارائه صورت حساب فصلی کرده مغایر قوانین فوق الذکر و خارج از حدود اختیارات مراجع تصویب آنها می‌باشد و به استناد بند(۱) ماده (۱۲) و موارد(۱۳) و (۸۸) قانون تشکیلات و آئین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود" جهت اطلاع و اقدام لازم ارسال می‌گردد.^{۱۴-۱/۱۶۹۹-۴۰}.

۲۱-۲. بخشنامه: ۲۳۰/۹۶/۹۴ - ابلاغ صورتجلسه شورای عالی مالیاتی درخصوص ابهامات مطرح شده

درباره هزینه رسیدگی موضوع تبصره ۶ ماده ۲۴۷ قانون مالیات‌های مستقیم- ۱۳۹۶/۰۶/۲۶

در اجرای بند ۳ ماده ۲۵۵ قانون مالیات‌های مستقیم به پیوست نظر اکثریت اعضای شورای عالی مالیاتی موضوع صورتجلسه شماره ۲۰۱-۲۱ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۲۱، در خصوص هزینه رسیدگی موضوع تبصره ۶ ماده ۲۴۷ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی برای منابع مالیات حقوق و تکلیفی و مأخذ محاسبه هزینه رسیدگی در موارد عدم تسلیم اظهارنامه مالیاتی عملکرد در موعد قانونی، که به تنفيذ رئیس کل محترم سازمان امور مالیاتی کشور نیز رسیده است، برای اطلاع و اجراء ابلاغ می‌گردد.

❖ قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۲۴۷

ماده ۲۴۷- آراء هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی بدوى قطعی و لازم الاجراء است. مگر اینکه ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ رأی بر اساس ماده(۲۰۳) این قانون و تبصره‌های آن به مودی، از طرف مأموران مالیاتی مربوط یا مودیان

مورد اعتراض کتبی قرار گیرد که در این صورت پرونده جهت رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر حاله خواهد شد. رأی هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر قطعی و لازم الاجراء می باشد.

تبصره ۱- مودی مالیاتی مکلف است مقدار مالیات مورد قبول را پرداخت و نسبت به مازاد بر آن اعتراض خود را در مدت مقرر تسليم کند.

تبصره ۲- نمایندگان عضو هیأتهای حل اختلاف مالیاتی نباید قبل نسبت به موضوع مطروحه اظهار نظر داشته یا رأی داده باشند.

تبصره ۳- در صورتی که رأی صادره هیأت بدوي از سوی یکی از طرفین مورد اعتراض تجدید نظر خواهی قرار گرفته باشد در مرحله تجدید نظر فقط به ادعای آن طرف رسیدگی و رأی صادر خواهد شد.

تبصره ۴- آراء قطعی هیأتهای حل اختلاف مالیاتی به استثناء مواردی که رأی هیأت حل اختلاف مالیاتی بدوي با عدم اعتراض مودی یا مأمور مالیاتی مربوط قطعیت می یابد برابر مقررات ماده (۲۵۱) این قانون قابل شکایت و رسیدگی در شورای عالی مالیاتی خواهد بود.

تبصره ۵ - سازمان امور مالیاتی کشور اجازه دارد شکایت کتبی مودیان مالیاتی از آراء هیأتهای حل اختلاف مالیاتی صادره تا تاریخ تصویب این ماده که در مهلت قانونی به مرجع مالیاتی ذی ربط تسليم شده است را یک بار به هیأتهای حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر به منظور رسیدگی و صدور رأی مقتضی احالة نماید.

تبصره ۶ - در مواردی که شکایت مودیان مالیاتی از آراء هیأتهای بدوي از طرف هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر رد شود و همچنین شکایت از آراء هیأتهای تجدید نظر از طرف شعب شورای عالی مالیاتی مردود اعلام شود، برای هر مرحله معادل یک درصد (۱٪) تفاوت مالیات موضوع رأی مورد شکایت و مالیات ابرازی مودی در اظهارنامه تسليمی، هزینه رسیدگی تعلق می گیرد که مودی مکلف به پرداخت آن خواهد بود.

۲۲-۲. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۹۶ - تبصره ۲ ماده ۱۱۹ قانون پنج ساله توسعه درخصوص شرط تسليم

اظهارنامه مالیاتی برای استفاده از هرگونه معافیت مالیاتی - ۱۳۹۶/۰۷/۰۳-

با توجه به سوالات و ابهامات مطرح شده در خصوص تاریخ اجرای مقررات موضوع تبصره ۲ ماده ۱۱۹ قانون پنج ساله پنجم توسعه راجع به اشخاص حقوقی که سال مالی آنها قبل از ۱۳۹۰/۰۱/۰۱ شروع و پایان سال مالی آنها در طی سال ۱۳۹۰ می باشد، بدینوسیله یادآور می گردد:

مفاد تبصره ۲ ماده ۱۱۹ قانون برنامه پنج ساله توسعه درخصوص اشخاص حقوقی که سال مالی آنها از ۱۳۹۰/۰۱/۰۱ و بعد از آن شروع می شود، جاری می باشد.

۲۳-۲. بخشنامه: ۱۱۶/۹۶/۲۰۰ - اصلاح جدول حد آستانه (حداقل رقم اطلاعات (ماده (۸) آیین نامه

اجرايى موضوع تبصره (۵) ماده (۱۶۹) مكرر قانون مالياتهاى مستقيم اصلاحى مصوب

۱۳۹۴/۰۴/۳۱ - ۱۳۹۶/۰۸/۲۰

پيرو ابلاغ آين نامه اجرائي موضوع تبصره (۵) ماده (۱۶۹) مكرر قانون مالياتهاى مستقيم اصلاحى مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ طي بخشنامه شماره ۱۳۹۵/۱۱/۰۲ ۲۳۰/۴/۱۹۹۷ مورخ ۲۰۰/۱۰/۵۷۴ مورخ ۱۳۹۶/۰۷/۰۶ سازمان امور مالياتى كشورك به تصويب وزرائى محترم امور اقتصادي و دارائي و دادگستری رسيده است، بخشى از جدول موضوع ماده (۸) آين نامه مذكور اصلاح گردید. به پيوست متن اصلاحيه شماره ۱۵۲۶۳۷ مورخ ۱۳۹۶/۰۷/۲۶ جهت اطلاع و اقدام لازم ابلاغ مى شود. لازم به ذكر است ساير مفاد جدول موضوع ماده (۸) آين نامه مذكور كما كان به قوت خود باقى است.

۲۴-۲. بخشنامه: ۱۱۷/۹۶/۲۰۰ - تمديد مهلت ارسال فهرست معاملات فصلی فصول بهار، تابستان و پاييز

۱۳۹۶ تبصره (۳) ماده (۱۰) آين نامه اجرائي موضوع تبصره (۳) ماده (۱۶۹) قانون ماليات هاي

مستقيم اصلاحى مصوب ۱۳۹۶/۰۸/۲۲ - ۱۳۹۴/۰۴/۳۱

بر اساس پيشنهاد شماره ۱۲۹۲۶ مورخ ۲۰۰/۱۲/۹۶ سازمان امور مالياتى كشور و موافقت وزير محترم امور اقتصادي و دارائي هامش نامه پيشنهاد، در اجراء اختيارات تبصره (۳) ماده (۱۰) آين نامه اجرائي موضوع تبصره (۳) ماده (۱۶۹) قانون ماليات هاي مستقيم اصلاحى مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱، مهلت ارسال اطلاعات فهرست معاملات فصول بهار، تابستان و پاييز سال ۱۳۹۶ تا نيمه اردبيهشت ماه سال ۱۳۹۷/۰۲/۱۵ (۱۳۹۷/۰۲/۱۵) تمديد مى شود-۱۴-۱۸ / .

۱/۱۶۹

۲۵-۲. بخشنامه: ۱۳۱/۹۶/۲۰۰ - اجرائي حكم تبصره ۳ ماده ۱۴۷ قانون مالياتهاى مستقيم ۱۳۹۶/۱۰/۰۴-

با توجه به سوالات و ابهامات مطرح شده در خصوص اجرائي مفاد حكم مذكور در تبصره ۳ ماده ۱۴۷ قانون مالياتهاى مستقيم مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ و به منظور اتخاذ وحدت رويء بدین وسيله مقرر مى دارد:

نظر به اينكه در تبصره فوق به صورت صريح هزينه هاي پرداختي مورد حكم قرارگرفته است، بنابراين نصاب مندرج در تبصره فوق صرفا درخصوص هزينه هاي پرداختي که به صورت نقدي و بيش از پنجاه ميليون ريال (۵۰۰۰۰۰۰) بوده، جاري است. لذا در صورتى که هزينه هاي پرداختي نقدي بيش از پنجاه ميليون ريال که از طريق سистем بانکي مودى انجام نشده باشد، از نظر مالياتى قابل قبول نخواهد بود. اين حكم به ساير هزينه هاي انجام شده که از ساير طرق تسويه و يا تهاتر مى گردد، قابل تسرى نخواهد بود. ۹/۱۴-۷۱

بخش سوم: بازار مسکن

۱-۳. بخش‌نامه: ۲۳۰/۹۶/۷ - ماده ۶۴ اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱ قانون مالیات‌های مستقیم درصدی از ارزش

معاملاتی املاک (مورخ: ۱۳۹۶/۱/۳۰)

ابلاغ تصویب‌نامه هیات محترم وزیران راجع به مواردی که وفق مقررات تبصره (۳) ماده ۶۴ اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱ قانون مالیات‌های مستقیم در صدی از ارزش معاملاتی املاک مطابق قوانین و مقررات دیگر مأخذ محاسبه سایر عوارض و وجوده قرار می‌گیرد.

به پیوست تصویر تصویب نامه شماره ۵۷۷۸/۱/۲۶ هـ مورخ ۵۴۲۰۲ ت ۱۳۹۶ هیات محترم وزیران در خصوص مأخذ محاسبه سایر عوارض و وجوده موضوع تبصره (۳) ماده ۶۴ قانون مالیات‌های مستقیم - مصوب ۱۳۹۴ - به شرح ذیل جهت اطلاع و اقدام لازم ابلاغ می‌گردد:

امور مالیاتی شهر و استان تهران ادارات کل امور مالیاتی ...	مخاطبین/ذینفعان		
موضع	ابلاغ تصویب‌نامه هیات محترم وزیران راجع به مواردی که وفق مقررات تبصره (۳) ماده ۶۴ اصلاحی ۱۳۹۴/۴/۳۱ قانون مالیات‌های مستقیم در صدری از ارزش معاملاتی املاک مطابق قوانین و مقررات دیگر مأخذ محاسبه سایر عوارض و وجوده قرار می‌گیرد.		
به پیوست تصویر تصویب نامه شماره ۵۷۷۸/۱/۲۶ هـ مورخ ۵۴۲۰۲ ت ۱۳۹۶ هیات محترم وزیران در خصوص مأخذ محاسبه سایر عوارض و وجوده موضوع تبصره (۳) ماده ۶۴ قانون مالیات‌های مستقیم - مصوب ۱۳۹۴ - به شرح ذیل جهت اطلاع و اقدام لازم ابلاغ می‌گردد:			
در مناطقی که ارزش معاملاتی املاک در اجرای مقررات ماده (۶۴) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴ به تصویب کمیسیونهای تقویم املاک موضوع ماده یادشده رسیده است، مأخذ محاسبه سایر عوارض و وجوده موضوع تبصره (۳) ماده مذکور در سال ۱۳۹۶ معادل هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) ارزش معاملاتی مصوب سال ۱۳۹۵ تعیین می‌گردد.			
نادر جنتی			
معاون مالیات‌های مستقیم			
فیزیکی/نحوه ابلاغ سیستمی	دادستانی انتظامی مرجع ناظر: مالیاتی	مطابق تصویب‌نامه مدت اجرا:	مطابق تاریخ اجرا: تصویب‌نامه
لطفا هرگونه ابهام و توضیح را از طریق شماره تلفن ۳۹۹۰۳۵۳۷ دفتر فنی و حسابرسی مالیاتی مطرح و پیگیری نمایید.			

در مناطقی که ارزش معاملاتی املاک در اجرای مقررات ماده (۶۴) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۹۴ به تصویب کمیسیون‌های تقویم املاک موضوع ماده یادشده رسیده است، مأخذ محاسبه سایر عوارض و وجوده موضوع تبصره (۳) ماده مذکور در سال ۱۳۹۶ معادل هشتاد و پنج درصد (۵٪) ارزش معاملاتی مصوب سال ۱۳۹۵ تعیین می‌گردد.

❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۶۴

ماده ۶۴- تعیین ارزش معاملاتی املاک بر عهده کمیسیون تقویم املاک می‌باشد. کمیسیون مزبور موظف است ارزش معاملاتی موضوع این قانون را در سال اول معادل دو درصد (۲٪) میانگین قیمت‌های روز منطقه با لحاظ ملاک‌های زیر تعیین کند.

این شاخص هر سال به میزان دو واحد درصد افزایش می‌یابد تا زمانی که ارزش معاملاتی هر منطقه به بیست درصد (۲۰٪) میانگین قیمت‌های روز املاک برسد.

الف- قیمت ساختمان با توجه به مصالح (اسکلت فلزی یا بتون آرمه یا اسکلت بتونی و سوله و غیره) و قدمت و تراکم و طریقه استفاده از آن (مسکونی، تجاری، اداری، آموزشی، بهداشتی، خدماتی و غیره) و نوع مالکیت.

ب- قیمت اراضی با توجه به نوع کاربری و موقعیت جغرافیایی از لحاظ تجاری، صنعتی، مسکونی، آموزشی، اداری و کشاورزی.

این کمیسیون متشکل از پنج عضو است که در تهران از نمایندگان سازمان امور مالیاتی کشور، وزارت‌تخانه‌های راه و شهرسازی و جهاد کشاورزی، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و شورای اسلامی شهر و در سایر شهرها از مدیران کل یا روسای ادارات امور مالیاتی، راه و شهرسازی، جهاد کشاورزی و ثبت اسناد و املاک و یا نمایندگان آنها و نماینده شورای اسلامی شهر تشکیل می‌شود. کمیسیون مذکور هر سال یکبار ارزش معاملاتی املاک را به تفکیک عرصه و اعیان تعیین می‌کند.

در موارد تقویم املاک واقع در هر بخش و روستاهای تابعه (براساس تقسیمات کشوری) نماینده بخشدار یا شورای بخش در جلسات کمیسیون شرکت می‌کند. در صورت نبودن شورای اسلامی شهر یا بخش، یک نفر که کارمند دولت نباشد با معرفی فرماندار یا بخشدار مربوط در کمیسیون شرکت می‌کند.

کمیسیون تقویم املاک در تهران به دعوت سازمان امور مالیاتی کشور و در سایر شهرها به دعوت مدیر کل یا رئیس اداره امور مالیاتی در محل سازمان مذکور یا ادارات تابعه تشکیل می‌شود. جلسات کمیسیون با حضور حداقل چهار نفر از اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات منتخبه با رأی حداقل سه نفر از اعضاء معتبر است. دیگری جلسات کمیسیون حسب مورد بر عهده نماینده سازمان یا اداره کل یا اداره امور مالیاتی است.

ارزش معاملاتی تعیین شده حسب این ماده یک ماه پس از تاریخ تصویب نهائی کمیسیون تقویم املاک، لازم‌الاجراء و تا تعیین ارزش معاملاتی جدید معتبر است.

تبصره ۱- سازمان امور مالیاتی کشور یا ادارات تابعه سازمان مزبور می‌توانند قبل از اتمام دوره یکساله در هر شهر یا بخش یا روستا، در موارد زیر کمیسیون تقویم املاک را تشکیل دهند:

۱- برای تعیین ارزش معاملاتی نقاطی که فاقد ارزش معاملاتی است.

۲- برای تعدیل ارزش معاملاتی تعیین شده نقاطی که حسب تشخیص سازمان امور مالیاتی کشور در مقایسه با نقاط مشابه هماهنگی لازم را نداشته یا با توجه به معیارهای ذکر شده در این ماده تغییرات عمدی در ارزش املاک به وجود آمده باشد.

ارزش معاملاتی تعیین شده حسب این تبصره پس از یک ماه از تاریخ تصویب نهائی کمیسیون تقویم املاک، لازم الاجرا و تا تعیین ارزش معاملاتی جدید معتبر است.

تبصره ۲- در مواردی که کمیسیون تقویم موضوع این ماده پس از دوبار دعوت تشکیل نشود یا پس از تشکیل دو جلسه تصمیم مقتضی در مورد تعیین ارزش معاملاتی حاصل نشود، سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است آخرين ارزش روز املاک تعیین شده توسط کمیسیون تقویم را با شاخص بهای کالاهای خدمات اعلامی توسط مراجع قانونی ذیصلاح تعدیل و ارزش معاملاتی را مطابق مقررات این ماده تعیین کند.

تبصره ۳- در مواردی که ارزش معاملاتی موضوع این ماده مطابق دیگر قوانین و مقررات، مأخذ محاسبه سایر عوارض و وجوده قرار می‌گیرد، مأخذ محاسبه عوارض و وجوده یادشده بر مبنای درصدی از ارزش معاملاتی موضوع این ماده می‌باشد که با پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و دستگاه ذی‌ربط به تصویب هیأت وزیران یا مراجع قانونی مرتبط می‌رسد. درصد مذکور باید به نحوی تعیین گردد که مأخذ محاسبه عوارض و وجوده یادشده بیش از نرخ تورم رسمی اعلامی از طرف مراجع قانونی ذی‌ربط افزایش نیافته باشد.^(۱)

۱. به موجب بند ۱۳ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، این متن و تبصره‌های آن جایگزین متن قبلی ماده (۶۴) قانون و تبصره‌های آن شد.

"ماده ۶۴- تعیین ارزش معاملاتی املاک به عهده کمیسیون تقویم املاک، متشکل از هفت عضو می‌باشد که در تهران از نمایندگان سازمان امور مالیاتی کشور و وزارت‌خانه‌های مسکن و شهرسازی، جهاد کشاورزی و نمایندگان سازمان ثبت اسناد و املاک و سه نفر معتمد محل بصیر و مطلع در امور تقویم املاک به معرفی شورای اسلامی شهر و در شهرستانها از مدیران کل یا روسای ادارات امور مالیاتی، مسکن و شهرسازی، جهاد کشاورزی و ثبت اسناد و املاک به ترتیب در مراکز استان‌ها یا شهرستان‌ها حسب مورد و یا نمایندگان آنها و سه نفر معتمد محل بصیر و مطلع در امور تقویم املاک به معرفی شورای شهر تشکیل و هر سال یک بار نسبت به تعیین ارزش معاملاتی املاک اقدام خواهد نمود.

در موارد تقویم املاک واقع در هر بخش و روستاهای تابعه (بر اساس تقسیمات کشوری) سه نفر معتمد محل، بصیر و مطلع در امور تقویم املاک توسط شورای اسلامی بخش مربوط معرفی خواهند شد. در صورت نبودن شورای اسلامی شهر یا بخش سه نفر با شرایط مذکور که کارمند دولت نباشند، به معرفی فرماندار یا بخشدار مربوط در کمیسیون شرکت خواهند نمود.

کمیسیون تقویم املاک در تهران به دعوت سازمان امور مالیاتی کشور و در شهرستانها به دعوت مدیر کل یا رئیس اداره امور مالیاتی در محل سازمان مذبور یا ادارات تابعه آن تشکیل خواهد شد. جلسات کمیسیون با حضور حداقل پنج نفر که سه نفر آنها عضو دولت باشند رسمیت می‌یابد و تصمیمات متخذه با رأی موافق چهار نفر معتبر است. کمیسیون مذبور مکلف است:

الف - قیمت اراضی شهری را با توجه به آخرین ارزش معاملاتی تعیین شده و موقعیت جغرافیایی (شبکه بنده زمین، نوع خاک، خدمات تحت‌الارضی، آب و هوا و ارتفاع) و وضعیت حقوقی (مشاع بودن، نوع مالکیت از لحاظ جاری بودن یا داشتن دفترچه مالکیت، استیجاری بودن) و خدمات شهری (آب، برق، تلفن، گاز، بهداشت، آموزش و پرورش، شبکه حمل و نقل شهری و سایر خدمات) و میزان مساحت و تراکم جمعیت و تراکم ساخت و موقعیت ملک از لحاظ قرار داشتن در مناطق تجاری و صنعتی و مسکونی و آموزشی و یا مختلط و به طور کلی نوع کاربری اراضی و دسترسی‌ها به فضای سبز و مراکز خرید و کیفیت شوارع از نظر حمل و نقل و عبور و مرور.

ب - قیمت زمین‌های کشاورزی و روستایی را علاوه بر رعایت موارد مذکور در بند (الف) فوق، فاصله تا شهر، نوع محصول و قیمت آنها، نوع خاک و میزان آب و داشتن قابلیت برای کشت مکانیزه و وضعیت طبیعی زمین و داشتن جاده و نوع جاده و فاصله تا جاده‌های اصلی و مواردی که مالکین عرصه و اعیان واشجار باغات متفاوت باشند.

ج - قیمت ساختمان را با توجه به نوع مصالح (اسکلت فلزی یا بتون‌آرمه یا اسکلت بتونی و سوله و غیره) و قدمت و تراکم و طریقه استفاده از آن (مسکونی، تجاری، اداری، آموزشی، بهداشتی و خدماتی و غیره) و نوع مالکیت از نظر عرصه و اعیان تعیین نماید.

ارزش معاملاتی تعیین شده پس از یک ماه از تاریخ تصویب نهایی کمیسیون تقویم املاک لازم‌الاجرا می‌باشد و تا تعیین ارزش معاملاتی جدید معتبر است.

تبصره ۱ - سازمان امور مالیاتی کشور یا ادارات تابعه سازمان مذبور می‌توانند قبل از اتمام دوره یک ساله، کمیسیون تقویم املاک را در موارد زیر تشکیل دهند:

- ۱- برای تعیین ارزش معاملاتی نقاطی که فاقد ارزش معاملاتی است.
- ۲- برای تعدیل ارزش معاملاتی تعیین شده نقاطی که حسب تشخیص سازمان امور مالیاتی کشور با مقایسه با نقاط مشابه هماهنگی ندارد.

۳- برای تعديل ارزش معاملاتی تعیین شده نقاطی که حسب تشخیص سازمان امور مالیاتی کشور با توجه به عوامل ذکر شده در این ماده تغییرات عمده در ارزش تعیین شده به وجود آمده باشد.

ارزش معاملاتی تعیین شده حسب این تبصره پس از یک ماه از تاریخ تصویب نهایی کمیسیون تقویم املاک لازم‌الاجرا بوده و تا تعیین ارزش معاملاتی جدید معتبر خواهد بود.

تبصره ۲ - مادامی که ارزش معاملاتی املاک طبق مقررات این قانون تعیین نشده است آخرین ارزش معاملاتی تعیین شده معتبر است."

بخش چهارم: بنگاه‌های تولیدی و صنایع کوچک و متوسط

۴- بخش‌نامه: ۱۵/۹۶/۲۳۰- ابلاغ تصویبنامه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در جهت مرتفع نمودن مشکلات مالیاتی واحدهای کوچک و متوسط در اجرای مقررات تبصره الحاقی ماده ۲۹ آیین نامه اجرایی ماده ۲۱۹ قانون مالیاتهای مستقیم (مورخ: ۰۹/۰۲/۱۳۹۶)

سازمان امور مالیاتی کشور در اجرای مقررات تبصره الحاقی به ماده ۲۹ آیین نامه اجرایی ماده ۲۱۹ قانون مالیاتهای مستقیم، ترتیبی اتخاذ نماید که مأمورین مالیاتی ذیربطری با ملحوظ نظر قراردادن اظهارنامه‌ها و صورت‌های مالی مستقیمی واحدهای موصوف و با اولویت قطعی نمودن مالیات بر اساس اظهارنامه تسلیمی، ضمن خودداری از صدوربرگ تشخیص مالیاتی، برگ مالیات قطعی عملکرد سال ۹۴ آنان را صادر و ابلاغ نمایند. در صورتی که امکان صدور برگ قطعی به شرح فوق میسر نباشد، مالیات عملکرد سال مزبور با رعایت مقررات تبصره ۲ ماده ۹۷ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۷۷/۱۱/۱۳۸۰ صرفاً از طریق رسیدگی به دفاتر، اسناد و مدارک آنان تعیین شود.

❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۲۱۹

ماده ۲۱۹- شناسایی و تشخیص درآمد مشمول مالیات، مطالبه و وصول مالیات موضوع این قانون به سازمان امور مالیاتی کشور محول می‌شود که به موجب بند (الف) ماده (۵۹) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ایجاد گردیده است. نحوه انجام دادن تکالیف و استفاده از اختیارات و برخورداری از صلاحیت‌های هر یک از مأموران مالیاتی و اداره امور مالیاتی و همچنین ترتیبات اجرای احکام مقرر در این قانون به موجب آیین نامه‌ای خواهد بود که حداقل ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور، به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.

تبصره ۱- سازمان امور مالیاتی کشور با اجرای طرح جامع مالیاتی و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و روش‌های ماشینی (مکانیزه)، ترتیبات و رویه‌های اجرائی مناسب با آن شامل مواردی از قبیل ثبت‌نام، نحوه ارائه اظهارنامه، پرداخت مالیات، رسیدگی، مطالبه و وصول مالیات، ثبت اعتراضات مودیان، ابلاغ اوراق مالیاتی و تعیین

ادارات امور مالیاتی ذیصلاح برای انجام موارد فوق را تعیین و اعلام میکند. حکم این تبصره شامل مواعد قانونی مقرر در مورد تسلیم اظهارنامه، ثبت اعتراضات، ابلاغ اوراق مالیاتی و پرداخت مالیات نیست.

تبصره ۲- سازمان امور مالیاتی کشور مجاز است به منظور تسهیل در انجام امور مالیاتی مودیان، قسمتی از فعالیت‌های خود به استثنای تشخیص و تعیین مأخذ مالیات، دادرسی مالیاتی و عملیات اجرائی وصول مالیات را به بخش غیردولتی واگذار کند. نحوه واگذاری و انجام دادن تکالیف طبق آیین‌نامه اجرائی است که توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود و ظرف مدت ششم‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون (۱۳۹۵/۱/۱) به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

تبصره ۳- در تبصره (۹) ماده (۵۳)، ماده (۸۶)، ماده (۸۸)، ماده (۲) ماده (۱۰۳)، تبصره (۵) ماده (۱۰۹)، ماده (۱۲۶) و تبصره (۲) ماده (۱۴۳) عبارت «تا پایان ماه بعد» حسب مورد جایگزین عبارت‌های «ظرف ده روز»، «ظرف سی روز» و «منتها ظرف سی روز» می‌شود.^(۱)

۱. به موجب بند ۵۳ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، تبصره ماده (۲۱۹) قانون حذف و سه تبصره به شرح فوق به آن الحاق شد.

تبصره حذفی ماده ۲۱۹:

"تبصره - سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند تا تصویب آیین‌نامه موضوع این ماده، از روشها، ترتیبات اجرایی و عنوانین شغلی قبلی به عنوان مقررات مجری استفاده نماید."

❖ قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۹۷

ماده ۹۷- درآمد مشمول مالیات اشخاص حقیقی موضوع این قانون که مکلف به تسلیم اظهارنامه مالیاتی می‌باشد به استناد اظهارنامه مالیاتی مودی که با رعایت مقررات مربوط تنظیم و ارائه شده و مورد پذیرش قرار گرفته باشد، خواهد بود. سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند اظهارنامه‌های مالیاتی دریافتی را بدون رسیدگی قبول و تعدادی از آنها را بر اساس معیارها و شاخصهای تعیین شده و یا به طور نمونه انتخاب و برابر مقررات مورد رسیدگی قرار دهد. در صورتی که مودی از ارائه اظهارنامه مالیاتی در مهلت قانونی و مطابق با مقررات خودداری کند، سازمان امور مالیاتی کشور نسبت به تهیه اظهارنامه مالیاتی برآورده براساس فعالیت و اطلاعات اقتصادی کسب شده مودیان از طرح جامع مالیاتی و مطالبه مالیات متعلق به موجب برگ تشخیص مالیات اقدام می‌کند. در صورت اعتراض مودی چنانچه ظرف مدت سی روز از تاریخ ابلاغ برگ تشخیص مالیات، نسبت به ارائه اظهارنامه مالیاتی مطابق مقررات مربوط اقدام کند، اعتراض مودی طبق مقررات این قانون مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، این حکم مانع از تعلق جریمه‌ها و اعمال مجازات‌های عدم تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موعد مقرر قانونی نیست.

حکم موضوع تبصره ماده (۲۳۹) این قانون در اجرای این ماده جاری است.

تبصره- سازمان امور مالیاتی کشور موظف است حداقل طرف مدت سه سال از تاریخ ابلاغ این قانون، بانک اطلاعات مربوط به نظام جامع مالیاتی را در سراسر کشور مستقر و فعال نماید. در طی این مدت، در ادارات امور مالیاتی که نظام جامع مالیاتی به صورت کامل به اجراء در نیامده است، مواد(۹۷)، (۹۸)، (۱۵۲)، (۱۵۳) و (۱۵۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۸۰ مجری خواهد بود.^(۱)

۱- به موجب بند ۲۲ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، این ماده و تبصره آن جایگزین ماده (۹۷) قانون و تبصره های آن شد.

"ماده ۹۷- در موارد زیر درآمد مشمول مالیات مودی از طریق علی‌الرأس تشخیص خواهد شد:

۱- در صورتی که تا موعد مقرر ترازنامه و حساب سود و زیان و یا حساب درآمد و هزینه و حساب سود و زیان ، حسب مورد ، تسليم نشده باشد.

۲-در صورتی که مودی به درخواست کتبی اداره امور مالیاتی مربوط از ارائه دفاتر و یا مدارک حساب در محل کار خود خودداری نماید (منظور از محل کار در مورد اشخاص حقوقی نیز همان اقامتگاه قانونی آنها می‌باشد مگر این که مودی قبل مرکز عملیات خود را برای ارائه دفاتر و اسناد و مدارک کتبی به اداره امور مالیاتی مربوط اعلام نموده باشد).

در اجرای این بند هر گاه مودی از ارائه قسمتی از مدارک حساب خودداری نماید چنانچه مربوط به هزینه باشد از احتساب آن جزء هزینه‌های قابل قبول خودداری می‌شود و در صورتی که مربوط به درآمد باشد درآمد مشمول مالیات این قسمت از طریق علی‌الرأس تعیین خواهد شد.

۳- در صورتی که دفاتر و اسناد و مدارک ابرازی برای محاسبه درآمد مشمول مالیات به نظر اداره امور مالیاتی غیر قابل رسیدگی تشخیص شود و یا به علت عدم رعایت موازین قانونی و آیین‌نامه مربوط مورد قبول واقع نشود که در این صورت مراتب باید با ذکر دلایل کافی کتبی به مودی ابلاغ و پرونده برای رسیدگی به هیأتی مشکل از سه نفر حسابرس منتخب رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور احاله گردد. مودی می‌تواند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ با مراجعه به هیأت مذبور نسبت به رفع اشکال رسیدگی و ادای توضیح کتبی در مورد نحوه رعایت موازین قانونی و آیین‌نامه حسب مورد اقدام نماید و در هر حال هیأت مکلف است ظرف ده روز پس از انقضای یک ماه فوق نظر خود را با توجیهات و دلایل لازم و کافی به اداره امور مالیاتی اعلام نماید تا بر اساس آن اقدام گردد. نظر هیأت با اکثریت مناط اعتبار است و نظر عضوی که در اقلیت قرار گیرد باید در صورت جلسه درج گردد. در مواردی که هیأت نظر اداره امور مالیاتی را در مورد غیر قابل رسیدگی بودن دفاتر مودی مردود اعلام می‌کند باید مراتب را به دادستانی انتظامی مالیاتی نیز اعلام نماید.

تبصره ۱- در اجرای بند (۳) این ماده دو ماه به مهلت رسیدگی موضوع ماده (۱۵۶) این قانون اضافه می‌شود.

تبصره ۲- هرگاه طبق اسناد و مدارک ابرازی یا به دست آمده امکان تعیین درآمد واقعی مودی وجود داشته باشد، اداره امور مالیاتی مکلف است درآمد مشمول مالیات را براساس رسیدگی به اسناد و مدارک مزبور یا دفاتر، حسب مورد، تعیین کند.

در صورت داشتن درآمد ناشی از فعالیت‌های مکتوم که مستند به دلایل و قرایین کافی باشد، درآمد مشمول مالیات آن فعالیت‌ها همواره از طریق علی‌الرأس تشخیص داده و به درآمد مشمول مالیات مشخص شده قبلی افروزده و مأخذ مطالبه مالیات واقع خواهد شد."

۴-۲. بخشنامه: ۱۳۹۶/۳۲-۲۰۰/۹۶- امکان تقسیط مجدد بدھی های مالیاتی درخصوص واحدهای تولیدی

(مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۲۷)

با توجه به نامگذاری سال ۱۳۹۶ به عنوان سال اقتصاد مقاومتی؛ تولید- اشتغال و پیرو بخشنامه شماره ۱۴/۹۵/۲۰۰ به مورخ ۲/۲۷، ۱۳۹۵/۰۲/۲۷، بدینوسیله مقرر می گردد:

بنا به اختیار حاصل از ماده ۱۶۷ قانون مالیاتهای مستقیم و به منظور حمایت از واحدهای تولیدی دارای مجوز از مراجع ذیربسط که به دلیل مشکلات نقدینگی امکان پرداخت اقساط در سرسید مقرر را ندارند، ادارات امور مالیاتی ترتیبی اتخاذ نمایند تا امکان تقسیط مجدد بدھی مالیاتی مودیان مذکور در موارد عدم تامین وجه چک‌ها و سفته‌های تسليمی قبلی، فارغ از تقسیط‌های قبلی در اجرای مقررات ماده ۱۶۷ قانون فوق صرفا برای یکبار فراهم گردد. بدیهی است درخصوص اینگونه مودیان بخشنامه شماره ۲۳۰/۳۸۳۱/۶۲۳۱۹ مورخ ۲/۱۱/۱۳۸۱ این سازمان که ادارات امور مالیاتی را از جایگزینی اسناد جدید و یا تقسیط مجدد بدھی مالیاتی در مورد چک‌ها و سفته‌های برگشته و واخواتی قبلی منع می‌نمود، با صدور این بخشنامه لغو می گردد. ۱۲-۱۲.

❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۶۷

ماده ۱۶۷ وزارت امور اقتصادی و دارایی یا سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند نسبت به مودیانی که قادر به پرداخت بدھی مالیاتی خود اعم از اصل و جریمه به طور یک‌جا نیستند از تاریخ ابلاغ مالیات قطعی بدھی مربوط را حداکثر به مدت سه سال تقسیط نماید.

۴-۳. بخشنامه ۲۰۰/۹۶/۱۳۷ - اعلام بهای فروش انواع خودروهای تولید داخل و مجموع ارزش گمرکی

و حقوق ورودی انواع خودروهای وارداتی موضوع مواد ۴۲ و ۴۳ - تاریخ: ۱۳۹۶/۱۰/۱۰

در اجرای مواد ۴۲ و ۴۳ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷ بدینوسیله لوح فشرده (CD) حاوی بهای فروش انواع خودروهای تولید داخل و مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی انواع خودروهای وارداتی که مبنای محاسبه مالیات و عوارض موضوع مواد ذکر شده و همچنین حق الثبت موضوع ماده (۱۲۳) اصلاحی قانون ثبت قرار می‌گیرد، به شرح جداول:

۱. بهای فروش مبنای محاسبه مالیات نقل و انتقال خودروهای تولید داخل ۲. مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی مبنای محاسبه مالیات نقل و انتقال خودروهای وارداتی ۳. بهای فروش مبنای محاسبه مالیات و عوارض شماره گذاری و عوارض سالیانه خودروهای تولید داخل ۴. مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی مبنای محاسبه مالیات و عوارض شماره گذاری و عوارض سالیانه خودروهای وارداتی، با رعایت نکات ذیل (جهت اجرا در سال ۱۳۹۷ برای خودروهای تولید و مونتاژ داخل و سال ۲۰۱۸ میلادی برای خودروهای وارداتی) ارسال می‌گردد:

الف) با توجه به تبصره (۱) ماده ۱۲۳ اصلاحی قانون ثبت (موضوع ماده ۱۰ قانون الحق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵) مبنای وصول حق الثبت در مورد انواع خودروهای سبک و سنگین اعم از سواری و غیر سواری تولید داخل یا وارداتی حسب مورد مأخذ محاسبه مالیات نقل و انتقال با در نظر گرفتن تقلیل مصرح در ماده ۴۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده خواهد بود.

ب) مالیات، عوارض و حق الثبت سایر انواع خودروهای خاص و خدماتی که لوازم و تجهیزاتی از قبیل جرثقیل، بالابر، بونکر میکسر و ... بر روی آنها نصب شده است، بر اساس بهای فروش و یا مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی تعیین شده برای خودروهای مربوط، با توجه به نوع، تیپ، مدل و شاسی آن، از ردیفهای مندرج در جداول مذکور قابل محاسبه و وصول خواهد بود.

ج) در اجرای تبصره ۶ ماده ۴۲ قانون صدرالاشاره، قیمت فروش انواع خودروهای تولید یا مونتاژ داخل و مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی انواع خودروهای وارداتی که حسب مورد بعد از تاریخ مقرر در تبصره مذکور تولید و یا به کشور وارد می‌شوند توسط دفتر فنی و اعتراضات مودیان مالیات بر ارزش افزوده این سازمان اعلام می‌گردد.

همچنین از آنجائی که ارزش و مدل سال اعلام شده در جداول ۳ و ۴ (مربوط به مالیات و عوارض شماره گذاری انواع خودرو سواری و وانت دو کابین) مطابق ارزش‌های مندرج در جداول ۱ و ۲ (مربوط به مالیات نقل و انتقال خودرو) می‌باشد مقتضی است برای اخذ مالیات و عوارض شماره گذاری خودروهایی که مدل سال آنها در جداول ۱ و ۲ فاقد ارزش می‌باشد مراتب از دفتر مذکور استعلام گردد

بخش پنجم: سرمایه

۱-۵. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۱۹ - مقررات و ضوابط اجرایی دارایی های استهلاک پذیر (موضوع ماده ۱۴۹)

قانون مالیات های مستقیم اصلاحی مصوب (۱۳۹۶/۰۲/۱۳) (موخر: ۱۳۹۴/۴/۳۱)

ماده ۱۹ اصلاحی بخشنامه مقررات و ضوابط اجرایی دارایی های استهلاک پذیر:

موسسات مجاز می باشند که دارایی های استهلاک پذیر خود را بیش از مدت و یا با نرخی کمتر از نرخهای مقرر در این جدول مستهلك نمایند، مشروط به اینکه فهرست دارایی های مربوط و نحوه استهلاک آنها را تا پایان انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه عملکرد سال تحصیل دارایی و یا در اولین سال استفاده از مقررات و ضوابط این مجموعه به اداره امور مالیاتی ذیربطری اعلام نماید.

تبصره: حکم این ماده برای دوره معافیت یا محاسبه مالیات با نرخ صفر جاری نخواهد بود.

ضمنا در راستای مصوبه مذکور خاطر نشان می سازد، موسسات می توانند در اولین سال استفاده از مقررات و ضوابط اجرایی دارایی های استهلاک پذیر، دارایی های تحصیل و خریداری شده قبل از سال ۱۳۹۵ خود را با رعایت مفاد مقررات ماده ۱۹ اصلاحی یاد شده و تبصره آن، بیش از مدت و یا با نرخی کمتر از نرخ های مقرر در جدول استهلاکات مالیاتی، مستهلك نمایند.

❖ قانون مالیاتهای مستقیم - ماده ۱۴۹

ماده ۱۴۹- آن قسمت از دارایی های استهلاک پذیر که بر اثر به کارگیری یا گذشت زمان یا سایر عوامل و بدون توجه به تغییر قیمتها ارزش آن تقلیل می یابد و همچنین هزینه های تأسیس، قابل استهلاک بوده و هزینه استهلاک آنها جزء هزینه های قابل قبول مالیاتی تلقی می شود. مقررات مربوط به استهلاک های دارایی های استهلاک پذیر شامل جداول استهلاک ها و چگونگی اجرای آن با رعایت استانداردهای حسابداری توسط سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می شود و ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

تبصره ۱- افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی دارایی های اشخاص حقوقی، با رعایت استانداردهای حسابداری مشمول پرداخت مالیات بر درآمد نیست و هزینه استهلاک ناشی از افزایش تجدید ارزیابی نیز به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی نمی شود.

در زمان فروش یا معاوضه دارایی های تجدید ارزیابی شده، مابه التفاوت قیمت فروش و ارزش دفتری بدون اعمال تجدید ارزیابی در محاسبه درآمد مشمول مالیات منظور می شود.

آیین نامه اجرائی این تبصره درمورد نحوه تجدید ارزیابی، فروش و استهلاک دارایی های تجدید ارزیابی شده و سایر الزامات و ترتیبات اجرائی که با رعایت استانداردهای حسابداری تهیه می شود، به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون (۱۳۹۵/۱/۱) به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۲- در صورتی که بر اثر فروش مال قابل استهلاک یا مسلوب المتفعه شدن ماشین آلات، زیانی متوجه موسسه گردد، زیان حاصل معادل ارزش مستهلك نشده دارایی منهای حاصل فروش (در صورت فروش) یکجا قابل احتساب در حساب سود و زیان همان سال است. حکم این تبصره در مورد دارایی های تجدید ارزیابی شده نسبت به ارزش دفتری بدون اعمال تجدید ارزیابی جاری است.^(۱)

۱. به موجب بند ۳۹ ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، این متن و تبصره های آن جایگزین متن قبلی ماده (۱۴۹) قانون و تبصره آن شد.

"ماده ۱۴۹ - در تشخیص درآمد مشمول مالیات محاسبه استهلاکات دارایی و هزینه های تأسیس و سرمایه ای با رعایت اصول زیر انجام می شود:

۱-آن قسمت از دارایی ثابت که بر اثر استعمال یا گذشت زمان یا سایر عوامل بدون توجه به تغییر قیمت ها ارزش آن تقلیل می یابد قابل استهلاک است.

۲-مأخذ استهلاک ، قیمت تمام شده دارایی می باشد.

۳-استهلاکات از تاریخی محاسبه می شود که دارایی قابل استهلاک آماده برای بهره برداری ، در اختیار موسسه قرار می گیرد. در صورتی که دارایی قابل استهلاک به استثنای فیلم های سینمایی وارد از خارج کشور که از تاریخ اولین نمایش قابل استهلاک خواهد بود، در خلال ماه در اختیار موسسه قرار گیرد، ماده مزبور در محاسبه منظور نخواهد شد. در مورد کارخانجات، دوره بهره برداری آزمایشی جزء بهره برداری محسوب نمی گردد.

۴-هزینه های تأسیس از قبیل مخارج ثبت موسسه، حق مشاوره و نظایر آن و هزینه های زائد بر درآمد "دوره قبل از بهره برداری و دوره بهره برداری آزمایشی "جز درموارדי که ضمن جدول مقرر در ماده (۱۵۱) این قانون تصریح خواهد شد حداقل تا مدت ده سال از تاریخ بهره برداری به طور مساوی قابل استهلاک است.

۵-در صورتی که بر اثر فروش مال قابل استهلاک یا مسلوب المتفعه شدن ماشین آلات زیانی متوجه موسسه گردد زیان حاصل معادل ارزش مستهلك نشده دارایی منهای حاصل فروش (در صورت فروش) یکجا قابل احتساب در حساب سود و زیان همان سال می باشد.

تبصره - در مورد محاسبه مالیات تهیه کنندگان فیلم های ایرانی که در ایران تهیه می شود قیمت تمام شده فیلم در سال اول بهره برداری و در صورتی که درآمد فیلم تکافو نکند در سال بعد در محاسبه درآمد مشمول مالیات منظور خواهد شد."

بخش ششم: برنامه ششم توسعه

۱-۶. بخش‌نامه: ۲۰۰/۹۶/۱۸ - احکام مالیاتی قانون بودجه سال ۱۳۹۶ (مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۳)

احکام مالیاتی قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی، به شرح زیر جهت اطلاع و بهره برداری لازم ابلاغ می‌گردد:

تبصره ۱:

د- وزارت نفت از طریق شرکت تابعه ذیربطر مکلف است نسبت به نوسازی و توسعه شبکه خطوط لوله انتقال نفت خام، میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی و تأمین منابع مالی سهم دولت در توسعه پالایشگاهها و زیرساخت‌های تأمین، ذخیره‌سازی و توزیع فرآورده اقدام کند و منابع مورد نیاز را از محل افزایش پنج درصد(۵٪) به قیمت هر لیتر فرآورده‌های نفتی شامل بنزین، نفت سفید، نفت گاز، نفت‌کوره، گاز مایع (L.P.G) و سوخت هوایپیما تأمین کند و پس از واریز به حساب خزانه‌داری کل کشور تا سقف پانزده هزار میلیارد (۱۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال به مصرف برساند.

این منابع جزء درآمد شرکت محسوب نمی‌شود و مشمول مالیات با نرخ صفر می‌باشد.

تبصره ۲:

ب- شرکتهای در حال واگذاری در سال ۱۳۹۶، مشمول حکم ماده (۴) قانون الحق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ می‌باشند.

[ماده (۴) قانون الحق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت^(۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ :

کلیه شرکتهای دولتی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و بانکها که در بودجه کل کشور برای آنها سود ویژه پیش‌بینی می‌شود موظف به واریز مالیات علی الحساب و سود سهام علی الحساب بودجه مصوب به صورت یک دوازدهم در هر ماه می‌باشند. به خزانه‌داری کل کشور اجازه داده می‌شود در صورت عدم واریز مالیات و سود سهام دولت به صورت علی الحساب و یک دوازدهم، عوارض و مالیات برآرزوش افزوده (براساس اعلام سازمان امور مالیاتی کشور) توسط هریک از شرکتهای دولتی و بانکها، از موجودی حساب آنها نزد خزانه‌داری کل کشور برداشت و مالیات و سود سهام را به حساب درآمدهای عمومی کشور و عوارض را به حسابهای شهرداری‌ها و حساب تمرکز وجوده به نام وزارت کشور حسب مورد واریز نماید. تسويیه حساب قطعی دولت بر مبنای صورتهای مالی حسابرسی شده و مصوب مجمع عمومی انجام خواهد شد. شرکتهای دولتی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری که قسمتی از سهام آنها متعلق به بخش غیردولتی است، به تناسب میزان سهام بخش غیردولتی، مشمول پرداخت وجوده موضوع این ماده نمی‌باشند. وصول مبالغ یادشده تابع احکام مربوط و مقرر در قانون مالیاتهای مستقیم مصوب سال ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن است.]

تبصره ۵:

هـ در سال ۱۳۹۶ دولت مجاز است اسناد خزانه اسلامی با حفظ قدرت خرید را با سرسید تا سه سال به صورت بی‌نام و یا بانام، صادر کند و به منظور تسويه بدھی مسجل خود بابت طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مابه التفاوت قیمت تضمینی محصولات کشاورزی با قیمت فروش در بورس به قیمت اسمی تا سقف نود و پنج هزار میلیارد (۹۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال به طلبکاران واگذار کند. اسناد مزبور از پرداخت هرگونه مالیات معاف می‌باشد و به عنوان ابزار مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران محسوب شده و با امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌شود. اسناد خزانه اسلامی از قابلیت داد و ستد در بازار ثانویه برخوردار است و سازمان بورس و اوراق بهادار باید ترتیبات انجام معامله ثانویه آنها را در بازار بورس یا فرابورس فراهم کند. خرید و فروش این اوراق توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ممنوع است.

با ز پرداخت اصل و سود این اوراق در قوانین بودجه‌های سنواتی کل کشور پیش‌بینی می‌شود و خزانه داری کل کشور موظف است از محل اعتبارات ردیفهای فصل مربوطه و جداول^(۸) و^(۹) این قانون نسبت به تسويه آن اقدام نماید.

وـ به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۶ بدھیهای قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی را که در چارچوب مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۵ ایجاد شده، با مطالبات قطعی دولت (وزارت‌خانه‌ها و موسسات دولتی) از اشخاص مزبور تا مبلغ پنجاه هزار میلیارد (۵۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال به صورت جمعی- خرجی تسويه کند. به این منظور وزارت امور اقتصادی و دارایی، اسناد تعهدی خاصی را با عنوان «اوراق تسويه خزانه» صادر می‌کند و در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی طلبکار و متقابلاً بدھکار قرار می‌دهد. این اسناد صرفاً به منظور تسويه بدھی اشخاص یاد شده به دستگاههای اجرائی و شرکتها و موسسات دولتی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

مطالبات قطعی دولت از اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی که در اجرای بند(پ) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور به شرکت‌های دولتی منتقل شده است با بدھی دولت به شرکت‌های مذکور بابت مواردی چون یارانه قیمت‌های تکلیفی (با تایید سازمان حسابرسی) از طریق صدور اوراق تسويه خزانه قابل تسويه است.

بدھی و طلب دولت به ستاد اجرائی فرمان حضرت امام(ره) و شرکتهای وابسته به آن ستاد که حداقل سی درصد (۳۰٪) از سهام آنها متعلق به ستاد مذکور و شرکتهای تابعه باشد، تهاتر گردد. (تا سقف ده هزار میلیارد ریال) زـ به منظور استمرار جریان پرداخت‌های خزانه‌داری کل کشور، به دولت اجازه داده می‌شود تا مبلغ یکصد هزار میلیارد (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال اسناد خزانه اسلامی منتشر و اسناد مزبور را صرف تخصیص‌های اولویت‌دار ابلاغی از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور موضوع این قانون کند و پرداخت این اسناد را قبل از پایان سال، از

محل اعتبارات دستگاه مذبور تسویه نماید. این اسناد از مالیات معاف بوده و در بورس اوراق بهادار قابل داد و ستد می باشد.

تسویه این اسناد در سررسید، مقدم بر تمامی پرداخت های خزانه داری کل کشور می باشد و تسویه آن قبل از سررسید توسط خزانه مجاز است . انتقال تعهدات مربوط به اسناد منتشره به سال بعد ممنوع است.

تبصره ۶:

الف- سقف معافیت مالیاتی ماده (۸۴) قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحات بعدی آن در سال ۱۳۹۶، مبلغ دویست و چهل میلیون (۲۴۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تعیین می گردد. نرخ مالیات مذکور بر درآمد کارکنان دولتی و غیردولتی مازاد بر مبلغ مذکور تا پنج برابر آن مشمول مالیات سالانه دهدارصد (۱۰٪) و به نسبت مازاد آن بیست درصد (۲۰٪) است. میزان معافیت مالیاتی اشخاص موضوع مواد (۵۷) و (۱۰۱) قانون مالیات های مستقیم مبلغ یکصد و هشتاد میلیون (۱۸۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تعیین می گردد.

ب- مدت اجرای آزمایشی قانون مالیات بر ارزش افروده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ و اصلاحات بعدی آن تا پایان سال ۱۳۹۶ تمدید می شود.

ج- وزارت نیرو از طریق شرکتهای آبفای شهری سراسر کشور مکلف است علاوه بر دریافت نرخ آب بهای شهری، به ازای هر مترمکعب فروش آب شرب، مبلغ یکصد و پنجاه (۱۵۰) ریال از مشترکان آب دریافت و به خزانه داری کل کشور واریز کند. صد درصد (۱۰٪) وجوده دریافتی تا سقف هفتصد میلیارد (۷۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از محل حساب مذکور در ردیف معین در بودجه شرکت مذبور صرفا جهت آبرسانی شرب روستایی و عشايری اختصاص می یابد. اعتبار مذکور براساس شاخص کمبود آب شرب سالم بین استان های کشور در مقاطع سه ماهه از طریق شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور توزیع می شود تا پس از مبادله موافقنامه بین واحد های سازمان برنامه و بودجه در استان ها و شرکتهای آب و فاضلاب روستایی استان ها و یا سازمان امور عشاير ایران هزینه شود. وجوده فوق مشمول مالیات به نرخ صفر است.

د- دستگاههای اجرائی موظفند معافیتها و تخفیفات مالیاتی و گمرکی را به صورت جمعی - خرجی در حسابهای مربوط به خود ثبت نمایند.

و-

۱- به وزارت کشور (سازمان امور شهرداری ها و دهیاری های کشور) اجازه داده می شود در سال ۱۳۹۶ بیست درصد (۲۰٪) از وجوده تبصره (۲) ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده معادل هفت هزار میلیارد (۷.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال را که در اختیار آن وزارت خانه قرار می گیرد، برای تأمین ماشین آلات خدماتی و عمرانی و تأمین بخشی از هزینه های طرح های تملک دارایی های سرمایه ای شهر های زیر یکصد هزار نفر

جمعیت و روستاهای به ترتیب به نسبت هفتاد درصد(۷۰٪) و سی درصد(۳۰٪) به صورت مستقیم و یا تأمین قسمتی از وجوده مورد نیاز خرید ماشین آلات مذکور، به تفکیک سهم هر استان پرداخت و هزینه کند.

۲- حکم بند (ب) ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده در سال ۱۳۹۶ تنفیذ می‌گردد.

ز- سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند مالیات بر ارزش افزوده گروههایی از مودیان مشمول قانون مالیات بر ارزش افزوده موضوع بند (ب) این تبصره را با اعمال ضریب ارزش افزوده فعالیت آن بخش تعیین نماید. مقررات این بند درخصوص دوره‌هایی که مالیات آنها قطعی نشده است، جاری خواهد بود. ضریب ارزش افزوده هر فعالیت با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

ط- دولت مکلف است بیست و هفت صدم درصد(۹٪) از نه درصد(۰٪) مالیات بر ارزش افزوده را پس از واریز به حساب درآمد عمومی موضوع ردیفهای ۱۱۰۵۱۴، ۱۱۰۵۱۳ و ۱۱۰۵۱۲ جدول شماره(۵) این قانون در موضوعات ماده (۹۴) قانون برنامه ششم توسعه از محل ردیفها و جداول مربوطه به شرح توضیح ذیل آنها مطابق ردیف، هزینه نماید.

ی- به منظور اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد و بهبود و افزایش کارایی بخش مالیاتی کشور، سازمان امور مالیاتی موظف است ظرفیت بالقوه و بالفعل(عملکرد) مالیاتی هر استان را در مقاطع سه‌ماهه در بخش‌های مالیاتی، مالیات بر اشخاص حقوقی (غیردولتی و نهادها و بنیادها)، مالیات بر درآمد (مالیات کارکنان بخش خصوصی، مالیات مشاغل و مالیات بر مستغلات)، مالیات بر ثروت (مالیات بر نقل و انتقال سرقلی و املاک) و مالیات بر ارزش افزوده مشخص و نتیجه را پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی به هیأت وزیران و کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس شورای اسلامی گزارش نماید. در سنجش عملکرد مالیاتی، باید میزان تأثیرات نرخ تورم، نرخ رشد اقتصادی (اعلامی توسط بانک مرکزی یا مرکز آمار ایران برای سه‌ماهه پیش از برآورد) و کوشش مالیاتی به تفکیک، مشخص شود و براساس عملکرد سه‌ماهه چهارم سال ۱۳۹۵ به عنوان پایه سنجش مورد مقایسه قرار گیرد. پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) از هزینه‌های موضوع ماده(۲۱۷) قانون مالیات‌های مستقیم (یک درصد(۱٪) هزینه از محل درآمد اختصاصی) منوط به تأیید کوشش مالیاتی هر استان به میزان بیش از پنج درصد(۵٪) بدون افزایش نرخهای مالیاتی است.

تبصره ۷:

د- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است کلیه درآمدهای وصولی موضوع ماده (۷۳) قانون برنامه ششم توسعه تا سقف سیزده هزار و سیصد و سی میلیارد (۱۳.۳۳۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال را وصول و به ردیف درآمدی ۱۱۰۵۱۵ نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. صدر درصد(۱۰۰٪) درآمدهای حاصل، از محل ردیف ۹۲-۵۳۰۰۰ در اجرای حکم تبصره ماده مذکور هزینه می‌گردد.

وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است امکان دسترسی بر خط سازمان امور مالیاتی کشور به سامانه (سیستم) اطلاعاتی واردات، تولید و توزیع سیگار و انواع محصولات دخانی را فراهم نماید.

و- به دولت اجازه داده می شود مطالبات قبل از سال ۱۳۹۶ سازمان های گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) و توسعه و نوسازی معدن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) بابت مشارکت در تأمین سرمایه بانک تخصصی صنعت و معدن و همچنین مطالبات سازمان های مذکور و شرکت ملی صنایع پتروشیمی بابت سهم آنها از واگذاری سهام مطابق قوانین مربوط را با بدھی آنها به دولت بابت «مالیات» و «سود سهام» تا سقف چهار هزار میلیارد (۴.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال به صورت جمعی - خرجی از طریق گردش خزانه تهاتر نماید.

تبصره ۱۰:

شرکتهای بیمه ای مکلفند مبلغ دوهزار و پانصد میلیارد (۲.۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از اصل حق بیمه شخص ثالث دریافتی را طی جدولی که براساس فروش بیمه (پرفوی) هر یک از شرکتها تعیین و به تصویب شورای عالی بیمه می رسد به صورت هفتگی به درآمد عمومی ردیف ۱۶۰۱۱۱ جدول شماره (۵) این قانون نزد خزانه داری کل کشور واریز کنند. وجوده واریزی در اختیار سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای کشور و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران قرار می گیرد تا در امور منجر به کاهش تصادفات موضوع ردیف ۲۰ - ۵۳۰۰۰ جدول شماره (۹) این قانون هزینه شود. بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف به نظارت بر اجرای این تبصره است. وجوده واریزی شرکتهای بیمه موضوع این تبصره به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می شود.

سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای کشور و نیروی انتظامی موظفند گزارش عملکرد خود را هر سه ماه یکبار از نحوه هزینه وجوده مذکور به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران گزارش نمایند.

تبصره ۱۲:

و- صندوق های «نوآوری و شکوفایی» و «کارآفرین امید» در سال ۱۳۹۶ به مدت یکسال به قانون فهرست نهادها و موسسات عمومی غیردولتی ، مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۹ اضافه می شوند. اساسنامه آنها حداقل تا پایان سال ۱۳۹۶ به عنوان نهاد عمومی غیردولتی به تصویب هیات وزیران می رسد.

تبصره ۱۵:

ب- نقل و انتقال اموال و دارایی ها و قراردادهای به شرط تملیک شرکت مادر تخصصی توانیز به شرکتهای توزیع نیروی برق از پرداخت هرگونه مالیات و سود سهام ابرازی معاف می باشد.

تبصره ۲۰:

ج- تمامی دستگاههای اجرائی خارج از شمول قانون محاسبات عمومی کشور که دارای درآمد می باشند، موظفند تمامی اقدامات مالی خود را از طریق حسابهای مفتوح شده در خزانه داری کل کشور انجام و اظهار نمایند. وزارت امور اقتصادی و دارایی ضمن بررسی اظهارنامه ها وأخذ مالیات متعلقه از طریق سازمان ذی ربط خود، موظف است

نسبت به صحت رعایت قوانین و مقررات در کسب منابع و انجام مصارف(هزینه‌ها) در این دستگاهها (به استثنای بخش خصوصی و تعاونی) اطمینان حاصل و در صورت مشاهده هرگونه جرم یا تخلف حسب مورد به دستگاههای ذی صلاح گزارش نماید. وزارت‌خانه مذکور مکلف است گزارش عملکرد فوق را سالانه به سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه نماید.

آیین‌نامه اجرائی این بند توسط وزارت‌خانه‌های امور اقتصادی و دارایی، دادگستری، کشور و سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه می‌شود و حداقل ظرف مدت دو ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیأت دولت می‌رسد.

تبصره ۲۱:

الف- حکم مندرج در بند(د) تبصره (۱)، حکم مندرج در تبصره (۵) و حکم مندرج در بند(ب) تبصره(۱۵) در طول اجرای قانون بودجه سال ۱۳۹۶ اکل کشور، بر بند(الف) ماده(۶) قانون برنامه ششم توسعه حاکم است
[بند (الف) ماده (۶) قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران :

برقراری هرگونه تخفیف ، ترویج یا معافیت مالیاتی جدید طی سالهای اجرای قانون برنامه ممنوع است.
تبصره ۲۳:

کلیه احکام مندرج در این قانون صرفاً مربوط به سال ۱۳۹۶ است. ۱۵-۱

۲-۶. بخش‌نامه: ۲۰۰/۹۶/۲۴- احکام مالیاتی قانون برنامه پنجساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران

(مورخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۹)

احکام مالیاتی قانون برنامه پنجساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران(۱۴۰۰-۱۳۹۶) مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ مجلس شورای اسلامی جهت اطلاع و بهره برداری ابلاغ می‌گردد:
ماده ۶

به‌منظور تحقق صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی، اصلاح نظام درآمدی دولت و همچنین قطع وابستگی بودجه به نفت تا پایان اجرای قانون برنامه ششم:

- الف- برقراری هرگونه تخفیف، ترجیح یا معافیت مالیاتی جدید طی سالهای اجرای قانون برنامه ممنوع است.
- ب- عوارض موضوع ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ و بندهای آن و نیز عوارض آلیندگی موضوع تبصره (۱) ماده مذکور و عوارض ارزش افزوده گاز طبیعی و عوارض شماره‌گذاری خودروها به‌شرح زیر در مورد بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده مذکور توسط سازمان امور مالیاتی کشور توزیع می‌گردد:
- ۱- عوارض وصولی بند(الف) ماده(۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده، با رعایت ترتیبات قانونی و پس از کسر وجوده مقرر در قانون مذکور و واریز به حساب تمرکز وجوده آن استان نزد خزانه‌داری کل کشور از طریق حساب رابطی که بنا به درخواست سازمان امور مالیاتی کشور توسط خزانه‌داری کل کشور افتتاح می‌گردد،

به نسبت هفتاد درصد(٪۷۰) شهرها و سی درصد(٪۳۰) روستاهای و مناطق عشایری و براساس شاخص جمعیت به حساب شهرداری‌ها و دهیاری‌ها واریز می‌گردد. سهم روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری به حساب فرمانداری‌های شهرستان مربوط واریز می‌گردد تا با مشارکت بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در همان روستاهای و مناطق عشایری هزینه شود.

تبصره- عوارض وصولی موضوع این جزء نیاز به طی مراحل تخصیص نداشته و حداکثر تا پانزدهم ماه بعد با تخصیص صد درصد(٪۱۰۰) به حساب شهرداری‌ها و دهیاری‌ها واریز می‌گردد.

۲- عوارض موضوع بندهای (ب)، (ج) و (د) ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده و همچنین عوارض ارزش افزوده گاز طبیعی موضوع قانون مذکور و عوارض شماره‌گذاری خودروهای موضوع بند (ج) ماده (۴۳) قانون مذکور به حساب تمرکز وجوده به نام سازمان امور مالیاتی کشور نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود. وجوده مذکور حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به نسبت دوازده درصد(٪۱۲) سهم کلانشهرها، پنجاه و سه درصد(٪۵۳) سایر شهرها و سی و پنج درصد(٪۳۵) روستاهای و مناطق عشایری براساس شاخص هایی که به موجب دستورالعملی که توسط سازمان و وزارت کشور ابلاغ می‌شود، محاسبه و بین تمام شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و مناطق عشایری توزیع می‌گردد. سهم روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری، به حساب فرمانداری شهرستان مربوطه واریز خواهد شد تا حسب مقررات و مصوبات کمیته‌های برنامه‌ریزی شهرستان صرف امور عمران و آبادانی همان روستاهای و مناطق عشایری شود. همچنین سی درصد(٪۳۰) عوارض ارزش افزوده موضوع این جزء دریافتی از واحدهای تولیدی مستقر در شهرکها و نواحی صنعتی شهرستان‌ها برای تأمین زیرساخت‌ها و ارائه خدمات در آنها و تکمیل طرحهای (پروژه‌های) نیمه‌تمام شهرکها و نواحی صنعتی استان، در اختیار شرکت شهرکهای صنعتی استان قرار می‌گیرد. این سهم از مبلغ مربوط به شهرهای استان به نسبت کسر می‌گردد.

تبصره- پنج درصد(٪۵) از مبلغ موضوع سهم سی درصد (٪۳۰) شهرکهای استان جهت ارائه خدمات مربوطه در همان شهرکها در اختیار شرکتهای خدماتی موضوع قانون نحوه واگذاری، مالکیت و اداره امور شهرکهای صنعتی مصوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ قرار می‌گیرد. شرکت شهرکهای صنعتی و نواحی صنعتی غیردولتی نیز مشمول این حکم هستند.

در طول برنامه ششم جزء (۲) بند (ب) این ماده در بخش مغایرت بر تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده حاکم است.

۳- عوارض آلایندگی واحدهای تولیدی موضوع تبصره (۱) ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده در هر شهرستان به نسبت جمعیت بین شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و فرمانداری‌ها (برای روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری) همان شهرستان توزیع می‌گردد. در صورتی که آلدگی واحدهای بزرگ تولیدی (پنجاه نفر

و بیشتر) به بیش از یک شهرستان در یک استان سرایت کند، عوارض آلودگی براساس سیاست‌های اعلامی سازمان به نسبت تأثیرگذاری، در کمیته‌ای مرکب از رئیس سازمان استان و فرمانداران شهرستان‌های ذی‌ربط، مدیرکل محیط زیست و مدیرکل امور مالیاتی استان بین شهرستان‌های متأثر توزیع می‌شود.

تصره- در صورتی که شهرستان‌های متأثر از آلودگی در دو یا چند استان واقع شده باشند، اعضای کمیته توزیع کننده عوارض آلودگی واحدهای بزرگ (پنجاه نفر و بیشتر) مشکل از نماینده سازمان، روسای سازمان استان‌های ذی‌ربط، نماینده سازمان حفاظت محیط زیست و نماینده ادارات کل امور مالیاتی استان‌های مربوطه براساس سیاست‌های اعلامی سازمان اقدام به توزیع عوارض آلودگی خواهند کرد.

ماده ۷

چ - وجود هزینه‌هایی که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی به منظور احداث، تکمیل و تجهیز فضاها، اماکن و توسعه ورزش همگانی و یا به عنوان کمک به وزارت ورزش و جوانان پرداخت می‌شود با تأیید وزارت مذکور به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی تلقی می‌گردد.

ماده ۱۸

ب- بانک مرکزی موظف است تا انتهای سال اول اجرای قانون برنامه با ایجاد سامانه‌ای متمرکز، امکان دریافت الکترونیکی و برخط استعلام‌های مورد نیاز، جهت اعطای تسهیلات یا پذیرش تعهدات از مراجع ذی‌ربط نظری استعلام اعتبارسنجی، بدھی مالیاتی و نظایر آن را برای بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی فراهم کند.

تصره ۱- تمامی مراکز ذیربسط که بانکها و موسسات اعتباری در اعطای تسهیلات یا پذیرش تعهدات نیازمند استعلام از آن می‌باشند، موظفند امکان اخذ استعلام‌های مذکور را به صورت الکترونیکی و بر خط، فراهم نمایند.

ماده ۲۰

بهمنظور اصلاح و تقویت نظام مالی کشور و تسهیل مبادلات مالی از طریق تأمین منابع مالی داخلی و خارجی، تمامی طرحهای دستگاههای اجرائی که از تسهیلات مالی خارجی استفاده می‌کنند با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی با مسؤولیت وزیر و یا بالاترین مقام اجرائی دستگاه ذی‌ربط و تأیید شورای اقتصاد باید دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیستمحیطی باشند. زمان‌بندی دریافت و بازپرداخت تسهیلات هر طرح و میزان استفاده آن از ساخت داخل با توجه به ظرفیت‌ها، امکانات و توانایی‌های داخلی و رعایت قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ و اصلاح بعدی آن» و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ باید به تصویب شورای اقتصاد برسد.

ماده ۲۶

بهمنظور رقابت‌پذیر کردن عدالت بین منطقه‌ای و سرزمینی و تقویت خوداتکایی، افزایش انگیزه وصول درآمد استانی:

الف- دولت موظف است:

۴- در سال اول اجرای قانون برنامه کلیه اختیارات و وظایف قابل واگذاری دستگاههای اجرایی به واحدهای مربوطه خود در استان‌ها و شهرستان‌ها را واگذار کند.

ماده ۲۹

تبصره ۳- دولت مکلف است طی سال اول اجرای قانون برنامه سازوکارهای مناسب در نظامات پرداخت حقوق و مزايا و نظام مالياتي را به نحوی مدون نماید که اختلاف حقوق و مزايا بين مقامات، روسا، مدیران و کارکنان موضوع اين ماده در مشاغل مشابه و شرایط مشابه در هر صورت از بیست درصد(٪۲۰) تجاوز نکند و در مسیر تصمیم‌گیری قانونی قرار دهد.

ماده ۳۳

ر- مراحل بسته‌بندی، انجماد، پاک کردن، درجه‌بندی، پوست‌گیری مانند شالی‌کوبی و خشک کردن مانند چای و تفت دادن مانند نخودپزی، فرآوری محصولات کشاورزی محسوب نمی‌شود.
خدمات مزبور، از پرداخت ماليات بر ارزش افزوده معاف می‌باشد.

ماده ۳۹

ب- به منظور ایجاد شفافيت در اجرای قانون، دولت مکلف است دریافت‌ها و پرداخت‌های مرتبط با قانون هدفمند کردن يارانه‌ها را در جدول جداگانه‌اي حاوی اقلام زير همراه با بودجه‌های سنواتي به مجلس شوراي اسلامي تقديم کند:

- ۱- كل دریافتی‌های حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن يارانه‌ها
- ۲- ماليات بر ارزش افزوده مرتبط با آن
- ۳- سهم شركتهای تولید و توزيع کننده انرژی به تفکیک هر شرکت
- ۴- سهم سازمان هدفمند کردن يارانه‌ها به منظور اختصاص به پرداخت يارانه نقدی و غيرنقدی به خانوارها، کمک به بخش سلامت و حمایت از تولید و اشتغال از طریق تأمین اعتبارات مربوط به اجرای قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۴ و قانون توسعه حمل و نقل و مدیریت مصرف سوخت مصوب

۱۳۸۶/۹/۱۸

ماده ۴۳

الف- ۴- حسابهای بانکی و گردش مالی خرید و فروش معادن با رعایت ضوابط قانونی، باید در استان‌های محل ذخایر معدنی انجام پذیرد و دفاتر مالی و قانونی مربوطه در استان‌های مذکور مستقر می‌شود و حوزه مالياتي آنها در همان استان‌ها تعیین می‌شود و شوراي معادن استان موظف است بر اجرای اين جزء نظارت کند.

ت- جذب مشارکت بخش خصوصی در طرحهای سازمان‌های توسعه‌ای و در آن صورت سهم آورده سازمان‌های توسعه‌ای و تفاوت قیمت ارزش دارایی متعلق به آنها در مشارکت نسبت به ارزش دفتری آنها، ناشی از تجدید ارزیابی، مشمول مالیات با نرخ صفر می‌شود.

ماده ۴۶

ث- دستگاههای اجرائی نظیر شهرداری‌ها، محاکم دادگستری، نیروی انتظامی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلفند تا پایان سال دوم برنامه دستورالعمل‌ها و فرآیندهای داخلی و زیرساخت‌های نرم‌افزاری خود را به گونه‌ای آماده نمایند تا دریافت اطلاعات از مقاضیان و محاسبه کلیه حقوق و عوارض دولتی مانند بیمه، مالیات، حقوق مالکانه و جریمه‌های آنها، جریمه‌ها و عوارض شهرداری و نیز اعترافات وارده بر آن محاسبات صرفاً با استفاده از نرم‌افزار و بدون حضور نیروی انسانی همزمان با ارسال الکترونیکی درخواست یا اظهارنامه مربوطه میسر شود و همراه با توضیح کامل محاسبات به صورت برخط (آنلاین) به مقاضی اعلام و پرداخت‌ها و دریافت‌ها از طریق الکترونیکی انجام شود.

ماده ۵۲

الف- سرمایه گذاری بخش غیردولتی در احداث و بهره برداری از حمل و نقل ریلی درون‌شهری و برون شهری مانند سرمایه گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته تلقی شده و مشمول کلیه قوانین و مقررات مرتبط با سرمایه گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته خواهد بود.

ب- مالیات بر ارزش افزوده خدمات حمل و نقل ریلی علاوه بر معافیت‌های مذکور در بند (۱۲) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده با نرخ صفر محاسبه خواهد شد.

ماده ۵۳

ت- به منظور حمایت از اقتصاد دانش بنیان و تقویت و توسعه صنعت هوایی، تمامی شرکتهای فعال در این صنعت در حوزه‌های طراحی، ساخت، سرمایه (مونتاژ) و تعمیر و نگهداری انواع وسایل پرنده و متعلقات آنها در طول اجرای این قانون از قوانین و سیاست‌های حمایتی پیش‌بینی شده و مصوب برای شرکتهای دانش بنیان برخوردار خواهند بود.

تبصره - صلاحیت احراز و برخورداری از این حمایت‌ها بر عهده معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور خواهد بود.

تبصره بند (ت) ماده (۵۳) قانون برنامه ششم توسعه در طول اجرای برنامه در بخش مغایرت بر ماده (۷) قانون حمایت از شرکت‌ها و موسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری‌ها و اختراعات حاکم است.

ماده ۶۳

ج- هزینه کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی در احداث، توسعه، تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی، خوابگاههای شبانه روزی، کتابخانه‌ها، سالنهای ورزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش که در چهارچوب مصوب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان انجام می‌شود با تأیید سازمان توسعه، نوسازی و تجهیز مدارس کشور به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی محسوب می‌شود.

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند ظرف سه‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط سازمان باهمکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و آموزش و پرورش تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۶۵

ث- دولت موظف است با تشویق خیرین و واقفین و رفع موانع موجود، به گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید تا سهم وقف و خیریه از تأمین مالی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی و فناوری افزایش یابد.

خیرینی که طرح‌هایی را برای حمایت و توسعه آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری‌های فناورانه به انجام برسانند، مشمول مزايا و حمایت‌های مربوط به خیرین مدرسه‌ساز خواهند شد.

در دوره‌ای که اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی برای احداث، توسعه و تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی و کمک آموزشی، پژوهشی، ورزشی و خدمات رفاهی در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی هزینه نمایند این هزینه‌ها به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی مورد محاسبه قرار گیرد.

ماده ۶۶

پ- دستگاههای اجرائی موظفند نسبت به الکترونیکی کردن کلیه فرآیندها و خدمات با قابلیت الکترونیکی و تکمیل بانکهای اطلاعاتی مربوط، تا پایان سال سوم اجرای قانون برنامه اقدام کنند. دستگاههای اجرائی می‌توانند به منظور الکترونیکی کردن فرآیندها و خدمات از مشارکت بخش خصوصی استفاده نمایند. دستگاههای اجرائی مکلفند کلیه خدمات قابل ارائه در خارج از محیط اداری خودقابل واگذاری یا برون سپاری را به دفاتر پستی و دفاتر پیشخوان خدمات دولت و دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات (ICT) روستایی حسب مورد واگذار کنند. تعریف ارائه پیشخوان خدمات دولت الکترونیک باید به تصویب کمیسیون تنظیم مقررات برسد. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است هر شش‌ماه یکبار گزارش عملکرد این بند را به کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ث- کلیه دستگاههای اجرائی کشور موظفند تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه، امکان تبادل الکترونیکی اطلاعات و پاسخگویی الکترونیکی به استعلام‌های مورد نیاز سایر دستگاههای اجرائی را حسب شرح وظایف آنان در چهارچوب قوانین خاص موضوعی، به صورت رایگان فراهم نمایند.

ح- دولت مکلف است، تا پایان اجرای قانون برنامه سامانه‌های مالیات الکترونیکی، معاملات دولتی الکترونیکی (شامل مناقصه، مزایده، خرید کالا) و سلامت الکترونیکی را با پوشش کلیه ذینفعان مستقر و بهره‌برداری نماید. وزارت ارتباطات و فناوری

اطلاعات (شورای اجرای فناوری اطلاعات) موظف به نظارت و پیگیری مستمر اجرای طرحهای (پروژه‌های) مذکور و ارائه گزارش پیشرفت ششماهه به شورای عالی فضای مجازی و کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی است.

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سازمان فناوری اطلاعات) با رعایت مصوبات شورای عالی فضای مجازی مکلف است با همکاری وزارت آموزش و پرورش تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه هوشمندسازی مدارس، امکان دسترسی الکترونیک (سخت‌افزاری - نرم‌افزاری و محتوا) به کتب درسی، کمک آموزشی، رفع اشکال، آزمون و مشاوره تحصیلی، بازیهای رایانه‌ای آموزشی، استعدادسنجی، آموزش مهارتهای حرفه‌ای، مهارتهای فنی و اجتماعی را به صورت رایگان برای کلیه دانش‌آموزان شهرهای زیر بیست هزار نفر و روستاهای و حاشیه شهرهای بزرگ فراهم نماید. دولت برای تأمین هزینه‌های این ماده می‌تواند از مشارکت بخش غیردولتی استفاده نماید. هزینه‌های مذکور به عنوان هزینه‌های قابل قبول مالیاتی تلقی می‌شود.

الف- از ابتدای اجرای قانون برنامه تولید و واردات انواع سیگار و محصولات دخانی علاوه بر مالیات و عوارض موضوع قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷، مشمول مالیات به شرح زیر است:

۱- مالیات هر پاکت انواع سیگار تولید داخلی به میزان ده درصد (۱۰٪) قیمت درب کارخانه و تولید مشترک بیست درصد (۲۰٪)، تولید داخل با نشان بین‌المللی (برند) بیست و پنج درصد (۲۵٪) قیمت درب کارخانه و وارداتی به میزان چهل درصد (۴۰٪) قیمت کالا، بیمه و کرایه تا بندر مقصد (سیف Cif) (تعیین می‌گردد).

۲- مالیات انواع توتون پیپ و تباکوی آماده مصرف تولید داخلی به میزان ده درصد (۱۰٪) قیمت درب کارخانه و وارداتی به میزان چهل درصد (۴۰٪) قیمت کالا، بیمه و کرایه تا بندر مقصد (سیف Cif) (تعیین می‌گردد).

جزء‌های (۱) و (۲) بند (الف) ماده (۷۳) در طول اجرای قانون برنامه در بخش‌های مغایرت بر ماده (۵۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ حاکم هستند.

ب- وزارت صنعت، معدن و تجارت از ابتدای سال ۱۳۹۶ موظف است:

۱- قیمت خردهفروشی انواع سیگار و محصولات دخانی مأخذ محاسبه مالیات موضوع این ماده را به مراجع ذی ربط و برای درج بر روی پاکت محصول اعلام نماید.

۲- امکان دسترسی برخط سازمان امور مالیاتی کشور به سامانه(سیستم) اطلاعاتی واردات، تولید و توزیع سیگار و انواع محصولات دخانی را فراهم نماید.

حکم بند (ب) ماده (۷۳) این قانون در موارد مغایرت بر سایر مواد حاکم است.

پ-مالیات موضوع این ماده تابع کلیه احکام مقرر در قانون مالیات بر ارزش افزوده به استثناء نرخ مضاعف مالیات این ماده خواهد بود. سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است مالیات موضوع این ماده را وصول و آن را به ردیف درآمدی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید.

ت- با لازم‌الاجراء شدن این قانون، علاوه بر عوارض موضوع بند(الف) این ماده، مالیات عملکرد، مالیات بر ارزش افزوده، حقوق ورودی، حق انحصار و بند(ب) ماده (۶۹) قانون الحق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) نیز به محصولات دخانی اعمال می‌گردد.

تبصره- صدرصد (٪۱۰۰) درآمدهای حاصل از اجرای بند (الف) این ماده طی ردیفهایی که در بودجه‌های سنواتی مشخص می‌شود در جهت کاهش مصرف دخانیات، پیشگیری و درمان بیماری‌های ناشی از آن، بازتوانی و درمان عوارض حاصله‌از مصرف آن و توسعه ورزش موضوع بند (ب) ماده (۶۹) قانون الحق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ در اختیار وزارت‌خانه‌های ورزش و جوانان، آموزش و پرورش و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار می‌گیرد.

احکام مواد (۷۰)، (۷۲) و (۷۳) این قانون بر احکام قانون ساختار جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱ حاکم است.

ماده ۸۸

ذ- به ماده (۵۶) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران عبارت رزمندگان با حداقل دوازده ماه حضور در جبهه اضافه می‌گردد.

[ماده (۵۶) قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران :

صد درصد (٪۱۰۰) حقوق و فوق العاده شغل و سایر فوق العاده‌ها اعم از مستمر و غیرمستمر شاهد، جانبازان و آزادگان از پرداخت مالیات معاف می‌باشند.]

ز-فرزندان شهدا از کلیه امتیازات و مزایای مقرر در قوانین و مقررات مختلف برای شخص جانباز پنجاه درصد (٪۵۰) و بالاتر به استثنای تسهیلات خودرو، حق پرستاری، کاهش ساعت کاری و حالت اشتغال برخوردارند. امتیازات ناشی از این بند شامل وابستگان فرزندان شهید نمی‌شود.

ماده ۹۴

- دولت مکلف است بیست و هفت صدم درصد (۲۷٪) از کل نه درصد (۹٪) مالیات بر ارزش افزوده را برای توسعه ورزش مدارس، ورزش همگانی، فدراسیون بین‌المللی ورزش‌های زورخانه‌ای و کشتی پهلوانی، ورزش روستایی و عشاپری، ورزش بانوان و زیرساختهای ورزش بهویژه در حوزه معلولان و جانبازان اختصاص دهد. این مبلغ در ردیفهای مربوط به وزارت ورزش و جوانان و وزارت آموزش و پرورش در بودجه سنتی پیش‌بینی می‌شود و پس از مبادله موافقتنامه در اختیار این وزراتخانه‌ها قرار می‌گیرد.

تبصره ۱- این اعتبار فقط در استان‌ها هزینه می‌شود.

تبصره ۲- پرداخت هرگونه وجهی از محل بودجه کل کشور به هر شکل و به هر نحوی به ورزش حرفه‌ای ممنوع است و در حکم تصرف غیرقانونی در وجود و اموال دولتی است.

تبصره ۳- از مجموع عوارض و مالیات نه درصدی (۹٪) موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده، قبل از توزیع آن منابع بین ذی‌نفعان، مبلغ مندرج در این ماده کسر خواهد شد.

تبصره ۴- دولت مکلف است یک پنجم از منابع درآمدی ماده (۹۶) و یک پنجم از منابع درآمدی ماده (۷۳) این قانون را برای ازدواج و اشتغال جوانان به عنوان سهم وزارت ورزش و جوانان مطابق بودجه سنتی پیش‌بینی و هزینه نماید.

ماده ۹۸

الف- ۲- تأسیسات گردشگری از هر نظر تابع قوانین و مقررات بخش صنعت گردشگری به استثنای معافیت‌های مالیاتی است و از شمول قانون نظام صنفی مستثنی می‌باشد.

ماده ۱۰۰

الف- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، سند راهبردی توسعه گردشگری را در چهارچوب قوانین مربوطه با رویکرد استفاده حداکثری از بخش خصوصی جهت تصویب هیأت وزیران ارائه نماید. دولت موظف است تمهیدات زیر را به عمل آورد:

۲- اختصاص یارانه و تسهیلات مالی در چهارچوب بودجه سنتی و معافیت‌های مالیاتی و عوارضی به تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی در چهارچوب قوانین مربوطه.

تبصره - آیین نامه اجرایی این بند توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و با همکاری وزارت‌خانه‌های کشور، جهاد کشاورزی و راه و شهرسازی سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان تصویب هیات وزیران میرسد.

ماده ۱۱۷

الف- قوه قضائیه مکلف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه سامانه‌ای الکترونیک ایجاد نماید که امکان پاسخگویی فوری و برخط به استعلامات مورد نیاز مراجع قضائی ذی‌صلاح در خصوص اموال اشخاص

محکوم علیهم به طور مرکزی برای قوه قضائیه و تحت نظارت مستقیم رئیس قوه قضائیه از طریق دسترسی برخط به کلیه بانکهای اطلاعاتی اموال اشخاص حقیقی و حقوقی محکوم علیهم فراهم شود تا توقیف اموال مزبور به سرعت و سهولت انجام گیرد. تمام مراجعی که به هر نحو اطلاعاتی در مورد اموال اشخاص دارند، مانند سازمان ثبت استناد و املاک کشور، شهرداری‌ها، سازمان امور مالیاتی، نیروی انتظامی، سازمان بورس و اوراق بهادار، بانک مرکزی و کلیه بانکها و موسسات مالی و اعتباری و سامانه شناسه (کد) رهگیری اتحادیه مشاوران املاک مکلفند کلیه اطلاعات خود در مورد اموال متعلق به اشخاص مذکور و کلیه تغییرات راجع به آنها و هر نوع نقل و انتقال بعدی آنها را، به نحوی که این اطلاعات به صورت برخط (آنلاین) و آنی از طریق سامانه مذکور قابل دسترس باشد، در اختیار قوه قضائیه قرار دهند. اطلاعات قابل دسترسی از طریق این سامانه دارای طبقه‌بندی مجرمانه است و صرفاً با تأیید قضات منصوب رئیس قوه قضائیه به درخواست مراجع قضائی صالح یا مراجع اجرائی رأی یا مراجع اجرائی مفاد استناد رسمی در اختیار آنان قرار می‌گیرد. نحوه اجرای این بند به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف مدت شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به وسیله قوه قضائیه و با همکاری وزارت‌تخانه‌های دادگستری، ارتباطات و فناوری اطلاعات و امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۱۲۲ ماده

ب- حکم ماده (۱۶) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور در طول اجرای قانون برنامه ششم توسعه بر قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با اصلاحات و الحالات بعدی آن حاکم است.

۱۲۴ ماده

این قانون از تاریخ لازم‌الاجرا شدن به مدت پنج سال معتبر می‌باشد و دولت موظف است شش ماه قبل از پایان اعتبار این قانون لایحه برنامه پنج ساله هفتم را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. ۱۹/۱-۳.

بخش هفتم: تجارت بین الملل

۱-۷. بخشنامه: ۲۰۰/۹۶/۲۶ - قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قبرس به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی (موردخ: ۱۳۹۶/۰۲/۱۹)

لازم الاجرا شدن «قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قبرس به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد به انضمام تشریفات (پروتکل) الحاقی» از تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۵ هجری شمسی.

براساس یادداشت شماره ۶۴۳/۳۷۵/۴۵۶۴۴۴۷ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۵ و نام؟ شماره ۶۴۳/۳۷۵/۴۵۹۸۷۶۹ مورخ ۱۳۹۶/۲/۱۰ اداره کل حقوقی بین‌المللی وزارت امور خارجه مبنی بر لازم‌الاجرا شدن «قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قبرس به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد به انضمام تشریفات (پروتکل) الحاقی»، به آگاهی می‌رساند: قانون فوق (متن پیوست) از تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۵ هجری شمسی (مطابق با ۵ مارس سال ۲۰۱۷ میلادی) بطور همزمان در هر دو کشور لازم‌الاجرا گردیده است و مقررات آن در جمهوری اسلامی ایران در هر سال مالیاتی که از اول فروردین ۱۳۹۶ هجری شمسی (برابر با ۲۱ مارس ۲۰۱۷ میلادی) و در جمهوری قبرس در هر سال مالیاتی که از اول ژانوی ۲۰۱۸ میلادی (برابر با ۱۱ دی ماه ۱۳۹۶ هجری شمسی) یا بعد از آن آغاز می‌گردد، نافذ خواهد بود.

مقتضی است به کلیه واحدهای مالیاتی تابعه آن اداره کل ابلاغ فرمایید که مفاد قانون موصوف را نسبت به عملکرد سالهای مالی بعد از لازم‌الاجرا شدن این قانون، رعایت نموده و خلاصه اطلاعات مربوط به مودیان مالیاتی متنفع از مقررات مذبور شامل منبع مالیاتی، مشخصات مودی و میزان مالیات‌های متعلقه قبل و بعد از اعمال مقررات موافقتنامه مذکور را در هر مورد تهیه و به دفتر قراردادها و امور بین‌الملل معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و امور بین‌الملل ارسال نمایند.

❖ قانون مالیات‌های مستقیم - ماده ۱۶۸ ❖

ماده ۱۶۸ - دولت می‌تواند برای جلوگیری از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات راجع به درآمد و دارایی مودیان با دولتهای خارجی موافقتنامه‌های مالیاتی منعقد و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی به مرحله اجرا بگذارد. قراردادها یا موافقتنامه‌های مربوط به امور مالیاتی که تا تاریخ اجرای این قانون با دول خارجی منعقد و به تصویب قوه مقننه یا هیأت وزیران رسیده است تا زمانی که لغو نشده به قوت خود باقی است. دولت موظف است ظرف یک سال از تاریخ اجرای این قانون قراردادها و موافقتنامه‌های قبلی را بررسی و نظر خود را مبنی بر ادامه یا لغو آنها مستدلا به مجلس شورای اسلامی گزارش نماید.